

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-10-66-17

Druk nr 1625

Warszawa, 7 czerwca 2017 r.

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

**- o zmianie niektórych ustaw
związanych z systemami wsparcia
rodzin.**

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Z poważaniem

(-) Beata Szydło

U S T A W A

z dnia

o zmianie niektórych ustaw związanych z systemami wsparcia rodzin¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 617 i 1579 oraz z 2017 r. poz. 624) w art. 12 w ust. 2 po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) żłobki i kluby dziecięce oraz prowadzące je podmioty, w zakresie gruntów zajętych na działalność związaną z prowadzeniem żłobka lub klubu dziecięcego;”.

Art. 2. W ustawie z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 716, 1579, 1923 oraz z 2017 r. poz. 624) w art. 7 w ust. 2 po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) żłobki i kluby dziecięce oraz prowadzące je podmioty, w zakresie nieruchomości zajętych na działalność związaną z prowadzeniem żłobka lub klubu dziecięcego;”.

Art. 3. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2032 i 2048 oraz z 2017 r. poz. 60, 528, 648 i 859) w art. 21 w ust. 1 pkt 141 otrzymuje brzmienie:

„141) zwolnienie z opłaty za wydanie Karty Dużej Rodziny lub duplikatu Karty Dużej Rodziny członkowi rodziny wielodzietnej na podstawie ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2016 r. poz. 785 i 1579 oraz z 2017 r. poz. 777);”.

---

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym, ustawę z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych, ustawę z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawę z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, ustawę z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, ustawę z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym, ustawę z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, ustawę z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawę z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawę z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawę z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, ustawę z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej, ustawę z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, ustawę z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny, ustawę z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz ustawę z dnia 23 marca 2017 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z zadaniami organów administracji publicznej w zakresie niektórych rejestrów publicznych.

Art. 4. W ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2046 oraz z 2017 r. poz. 777 i 935, ze zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 6d w ust. 4a:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) organowi właściwemu, o którym mowa w art. 3 pkt 11 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1518 i 1579 oraz z 2017 r. poz. 60, 624 i 777), i wojewodzie – w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o świadczenia rodzinne, osób pobierających świadczenia rodzinne oraz członków ich rodzin;”;

b) pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) organowi właściwemu, o którym mowa w art. 2 pkt 11 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. poz. 195 i 1579 oraz z 2017 r. poz. 60, 245 i 777), i wojewodzie – w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o świadczenie wychowawcze, osób pobierających świadczenie wychowawcze oraz członków ich rodzin;”;

2) w art. 21 ust. 2b–2d otrzymują brzmienie:

„2b. Dla publicznych i niepublicznych uczelni, publicznych i niepublicznych szkół oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych i resocjalizacyjnych, a także publicznych i niepublicznych żłobków wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych, o którym mowa w ust. 1 i 2, wynosi 2%.

2c. Wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych w jednostkach, o których mowa w ust. 2b, oblicza się jako sumę wskaźnika zatrudnienia osób niepełnosprawnych i podwojonego wskaźnika dzieci, wychowanków, uczniów, studentów lub słuchaczy będących osobami niepełnosprawnymi i uczących się lub studiujących w ramach ogólnie obowiązujących w danej jednostce regulaminów nauczania lub studiowania.

2d. Wskaźnik dzieci, wychowanków, uczniów, studentów lub słuchaczy niepełnosprawnych, o którym mowa w ust. 2c – oznacza ich udział procentowy w liczbie ogółem odpowiednio: dzieci, wychowanków, uczniów, studentów lub słuchaczy, według stanu w roku ubiegłym.”.

---

²⁾ Tekst jednolity wymienionej ustawy nie uwzględnia zmiany ogłoszonej w Dz. U. z 2016 r. poz. 1948.

Art. 5. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r. poz. 201, 648, 768 i 935) w art. 299:

1) w § 3 pkt 9 otrzymuje brzmienie:

„9) wójtom, burmistrzom, prezydentom miast lub wojewodom w zakresie prowadzonych postępowań o przyznanie świadczeń rodzinnych, zasiłków dla opiekunów, świadczeń pieniężnych wypłacanych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów lub świadczenia wychowawczego;”;

2) w § 4 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) wójtom, burmistrzom, prezydentom miast lub wojewodom w zakresie prowadzonych postępowań o przyznanie świadczeń rodzinnych, zasiłków dla opiekunów, świadczeń pieniężnych wypłacanych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów lub świadczenia wychowawczego.”.

Art. 6. W ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 963, z późn. zm.³⁾) w art. 50 w ust. 18 część wspólna otrzymuje brzmienie:

„– w celu umożliwienia ośrodkom pomocy społecznej, organom właściwym i wojewodom weryfikacji prawa do świadczeń z pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz świadczeń wychowawczych, a także w celu monitorowania przez ministra właściwego do spraw rodziny, ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego oraz wojewodę realizacji świadczeń z pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz świadczeń wychowawczych przez ośrodki pomocy społecznej, organy właściwe oraz wojewodów.”.

Art. 7. W ustawie z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 374 i 1579 oraz z 2017 r. poz. 624) w art. 7 w ust. 2 po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) żłobki i kluby dziecięce oraz prowadzące je podmioty, w zakresie lasów zajętych na działalność związaną z prowadzeniem żłobka lub klubu dziecięcego;”.

---

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1247, 1579, 1807, 1810, 1921, 1948, 2138, 2255 i 2260 oraz z 2017 r. poz. 38, 60, 777, 962 i 1027.

Art. 8. W ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1518 i 1579 oraz z 2017 r. poz. 60, 624 i 777) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 3:
  - a) w pkt 1:
    - lit. b otrzymuje brzmienie:

„b) dochód z działalności podlegającej opodatkowaniu na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne,”
    - w lit. c dodaje się tiret 33 w brzmieniu:

„– stypendia dla bezrobotnych finansowane ze środków Unii Europejskiej,”
  - b) pkt 2a i 3 otrzymują brzmienie:
    - „2a) dochódzie członka rodziny – oznacza to przeciętny miesięczny dochód członka rodziny osiągnięty w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy, z zastrzeżeniem art. 5 ust. 4–4c;
    - 3) dochódzie osoby uczącej się albo dziecka pozostającego pod opieką opiekuna prawnego – oznacza to przeciętny miesięczny dochód uzyskany w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy, z zastrzeżeniem art. 5 ust. 4–4c;”
  - c) w pkt 23 lit. b otrzymuje brzmienie:

„b) utratą zasiłku lub stypendium dla bezrobotnych,”
  - d) w pkt 24 lit. b otrzymuje brzmienie:

„b) uzyskaniem zasiłku lub stypendium dla bezrobotnych;”
- 2) w art. 5:
  - a) po ust. 4b dodaje się ust. 4c w brzmieniu:

„4c. Przepisów o utracie i uzyskaniu dochodu nie stosuje się do dochodu z tytułu zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej i dochodu z tytułu wyrejestrowania lub rozpoczęcia pozarolniczej działalności gospodarczej, jeżeli członek rodziny, osoba ucząca się lub dziecko pozostające pod opieką opiekuna prawnego utracili dochód z tych tytułów i w okresie 3 miesięcy licząc od dnia utraty dochodu uzyskali dochód u tego samego pracodawcy lub zleceniodawcy lub zamawiającego dzieło lub ponownie rozpoczęli pozarolniczą działalność gospodarczą.”

- b) po ust. 7 dodaje się ust. 7a w brzmieniu:
- „7a. W przypadku ustalania dochodu z działalności podlegającej opodatkowaniu na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy, przyjmuje się dochód ogłaszany corocznie, w drodze obwieszczenia, przez ministra właściwego do spraw rodziny, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, w terminie do dnia 1 sierpnia każdego roku.”;
- 3) w art. 6 po ust. 1a dodaje się ust. 1b w brzmieniu:
- „1b. W przypadku ukończenia przez dziecko, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, lub osobę, o której mowa w ust. 1a, szkoły wyższej w trakcie ostatniego roku studiów, prawo do zasiłku rodzinnego przysługuje do zakończenia tego roku studiów, nie dłużej niż do ukończenia przez dziecko, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, lub osobę, o której mowa w ust. 1a, 24. roku życia.”;
- 4) w art. 7 w pkt 5 w lit. d średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. e w brzmieniu:
- „e) dziecko, zgodnie z orzeczeniem sądu, jest pod opieką naprzemienną obojga rodziców sprawowaną w porównywalnych i powtarzających się okresach;”;
- 5) w art. 10 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
- „2. Osobie, o której mowa w ust. 1, przysługuje jeden dodatek w wysokości 400,00 zł miesięcznie, niezależnie od liczby dzieci pozostających pod jej opieką.”;
- 6) w art. 15b ust. 4 otrzymuje brzmienie:
- „4. Jednorazowa zapomoga nie przysługuje, jeżeli:
- 1) członkowi rodziny przysługuje za granicą świadczenie z tytułu urodzenia dziecka, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej;
  - 2) osobie samotnie wychowującej dziecko nie zostało ustalone, na rzecz danego dziecka od jego rodzica, świadczenie alimentacyjne na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, chyba że:
    - a) rodzice lub jedno z rodziców dziecka nie żyje,
    - b) ojciec dziecka jest nieznany,
    - c) powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone,

- d) sąd zobowiązał jednego z rodziców do ponoszenia całkowitych kosztów utrzymania dziecka i nie zobowiązał drugiego z rodziców do świadczenia alimentacyjnego na rzecz tego dziecka,
  - e) dziecko, zgodnie z orzeczeniem sądu, jest pod opieką naprzemienną obojga rodziców sprawowaną w porównywalnych i powtarzających się okresach.”;
- 7) w art. 16a dodaje się ust. 9 w brzmieniu:
„9. Zarejestrowanie w powiatowym urzędzie pracy jako osoba poszukująca pracy lub posiadanie statusu bezrobotnego nie ma wpływu na uprawnienie do specjalnego zasiłku opiekuńczego.”;
- 8) w art. 17 dodaje się ust. 6 w brzmieniu:
„6. Zarejestrowanie w powiatowym urzędzie pracy jako osoba poszukująca pracy lub posiadanie statusu bezrobotnego nie ma wpływu na uprawnienie do świadczenia pielęgnacyjnego.”;
- 9) w art. 19 uchyla się ust. 3;
- 10) w art. 21:
- a) w ust. 1:
    - wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
„Do zadań wojewody w zakresie świadczeń rodzinnych należy:”;
    - pkt 1 otrzymuje brzmienie:
„1) pełnienie funkcji instytucji właściwej w związku z udziałem Rzeczypospolitej Polskiej w koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w przypadku przemieszczania się osób w granicach Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Konfederacji Szwajcarskiej;”;
  - b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. Wojewoda właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o świadczenia rodzinne może, w formie pisemnej, upoważnić pracownika urzędu wojewódzkiego do załatwiania w jego imieniu spraw dotyczących realizacji świadczeń rodzinnych w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego i wydawania w tych sprawach decyzji.”;
- 11) art. 22c otrzymuje brzmienie:
„Art. 22c. 1. Minister właściwy do spraw rodziny oraz wojewoda monitorują realizację świadczeń rodzinnych przez organy właściwe.

2. Minister właściwy do spraw rodziny monitoruje realizację świadczeń rodzinnych przez wojewodów.

3. Minister właściwy do spraw rodziny monitoruje realizację świadczeń rodzinnych przez pozyskiwanie informacji niezbędnych do ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych, o którym mowa w art. 23b ust. 6, oraz przekazywanie tych informacji organom właściwym oraz wojewodom.”;

12) w art. 23:

a) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Informacje przedstawione we wniosku składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.”,

b) w ust. 3 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) osoby występującej o przyznanie świadczeń rodzinnych, w tym: imię, nazwisko, datę urodzenia, adres miejsca zamieszkania, stan cywilny, obywatelstwo, płeć, numer PESEL, a w przypadku gdy nie nadano numeru PESEL – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość oraz, o ile je posiada – adres poczty elektronicznej i numer telefonu;”,

c) w ust. 4:

– pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) zaświadczenia lub oświadczenia dokumentujące wysokość innych dochodów niż dochody podlegające opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach określonych w art. 27, art. 30b, art. 30c, art. 30e i art. 30f ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, dotyczące każdego członka rodziny;”,

– pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) zaświadczenie naczelnika urzędu skarbowego zawierające informacje o wysokości przychodu oraz o wysokości i formie opłacanego podatku dochodowego w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy, dotyczące członków rodziny rozliczających się na podstawie przepisów

o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne;”,

- d) w ust. 4c pkt 2 otrzymuje brzmienie:
- „2) wojewoda upoważnił do załatwiania w jego imieniu spraw dotyczących realizacji świadczeń rodzinnych w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego pracownika urzędu wojewódzkiego.”,
- e) ust. 5 otrzymuje brzmienie:
- „5. Minister właściwy do spraw rodziny określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz szczegółowy zakres informacji, jakie mają być zawarte:
- 1) we wniosku o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych,
  - 2) w oświadczeniach niezbędnych do ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych, w tym oświadczeniach o dochodach członków rodziny oraz zaświadczeniu, o którym mowa w ust. 4 pkt 2
- kierując się koniecznością zapewnienia prawidłowego przebiegu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz dokumentacji niezbędnej do sprawnej realizacji, również drogą elektroniczną, zadań w zakresie świadczeń rodzinnych.”,
- f) po ust. 5c dodaje się ust. 5d w brzmieniu:
- „5d. Minister właściwy do spraw rodziny może określić oraz zamieścić na swojej stronie Biuletynu Informacji Publicznej wzory:
- 1) wniosków o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych;
  - 2) oświadczeń niezbędnych do ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych, w tym oświadczeń o dochodach członków rodziny oraz zaświadczenia, o którym mowa w ust. 4 pkt 2.”,

g) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Organy właściwe do realizacji ustawy używają oprogramowania, które jest zgodne z wymaganiami określonymi w przepisach wydanych na podstawie ust. 6. Wojewoda realizuje ustawę za pomocą systemu teleinformatycznego udostępnionego nieodpłatnie przez ministra właściwego do spraw rodziny.”,

h) po ust. 10 dodaje się ust. 10a i 10b w brzmieniu:

„10a. Organy właściwe i wojewodowie, wykorzystując systemy teleinformatyczne, o których mowa w ust. 7, przekazują do rejestru centralnego

również adres poczty elektronicznej wskazany we wniosku o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych.

10b. Minister właściwy do spraw rodziny może przetwarzać dane w zakresie adresu poczty elektronicznej wskazanego we wniosku o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych w celu przekazywania informacji związanych z uprawnieniami dla rodzin. Przepisy ust. 11 i 13 stosuje się odpowiednio.”;

13) w art. 23a ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. W przypadku gdy wojewoda, w sytuacji, o której mowa w ust. 2, ustali, że mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, organ właściwy uchyla decyzję przyznającą świadczenia rodzinne za okres, w którym osoba podlega ustawodawstwu w zakresie świadczeń rodzinnych w innym państwie, o którym mowa w ust. 1, w związku ze stosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.”;

14) w art. 24:

a) po ust. 6 dodaje się ust. 6a w brzmieniu:

„6a. W przypadku przyznania świadczeń rodzinnych po uwzględnieniu utraty dochodu z tytułu zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub dochodu z pozarolniczej działalności gospodarczej, po upływie 3 miesięcy licząc od dnia utraty dochodu, ustalone prawo do świadczeń rodzinnych weryfikuje się z uwzględnieniem art. 5 ust. 4c. Przepisy art. 25 ust. 1 stosuje się.”,

b) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. W przypadku gdy uzyskanie dochodu powoduje utratę prawa do świadczeń rodzinnych lub obniżenie ich wysokości, świadczenia nie przysługują lub przysługują w niższej wysokości od miesiąca następującego po pierwszym miesiącu od miesiąca, w którym nastąpiło uzyskanie dochodu.”;

15) w art. 26:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Świadczenia rodzinne wypłaca się w okresach miesięcznych.”,

b) uchyla się ust. 2,

c) ust. 2a–4 otrzymują brzmienie:

„2a. Wnioski w sprawie ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych na nowy okres zasiłkowy są przyjmowane od dnia 1 sierpnia danego roku, a w przypadku wniosków składanych drogą elektroniczną – od dnia 1 lipca danego roku.

3. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia rodzinne na nowy okres zasiłkowy złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami do dnia 31 sierpnia, ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych oraz wypłata przysługujących świadczeń następuje do dnia 30 listopada.

4. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia rodzinne na nowy okres zasiłkowy złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami od dnia 1 września do dnia 31 października, ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych oraz wypłata przysługujących świadczeń następuje do dnia 31 grudnia.”,

d) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia rodzinne na nowy okres zasiłkowy złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 listopada do dnia 31 grudnia danego roku, ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych oraz wypłata przysługujących świadczeń następuje do ostatniego dnia lutego następnego roku.”;

16) w art. 27 w ust. 5 część wspólna otrzymuje brzmienie:

„– przysługuje jedno z tych świadczeń wybrane przez osobę uprawnioną – także w przypadku, gdy świadczenia te przysługują w związku z opieką nad różnymi osobami.”;

17) w art. 30 w ust. 2 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) świadczenia rodzinne wypłacone w związku z zastosowaniem przepisów o utracie i uzyskaniu dochodu – po ustaleniu, że wystąpiły okoliczności, o których mowa w art. 5 ust. 4c;”;

18) po art. 32 dodaje się art. 32a w brzmieniu:

„Art. 32a. Minister właściwy do spraw rodziny może przekazywać na wskazany we wniosku o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych adres poczty elektronicznej informacje związane z uprawnieniami dla rodzin.”;

19) w art. 33:

a) ust. 2c i 2d otrzymują brzmienie:

„2c. Organ właściwy oraz wojewoda sporządzają sprawozdania rzeczowo-finansowe z wykonywania zadań z zakresu świadczeń rodzinnych.

2d. Organ właściwy przekazuje sprawozdania rzeczowo-finansowe z wykonywania zadań z zakresu świadczeń rodzinnych właściwemu miejscowo wojewodzie.”,

b) po ust. 2d dodaje się ust. 2e w brzmieniu:

„2e. Wojewoda sporządza zbiorcze sprawozdanie rzeczowo-finansowe z wykonywania zadań z zakresu świadczeń rodzinnych, w tym uwzględniające wykonywanie przez niego zadań z zakresu świadczeń rodzinnych, i przekazuje je ministrowi właściwemu do spraw rodziny.”,

c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Minister właściwy do spraw rodziny określi, w drodze rozporządzenia, sposób sporządzania sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonywania zadań z zakresu świadczeń rodzinnych oraz terminy i sposób ich przekazywania, uwzględniając potrzebę zapewnienia skutecznej realizacji zadań z zakresu świadczeń rodzinnych finansowanych z budżetu państwa.”,

d) dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Sprawozdania rzeczowo-finansowe z wykonywania zadań z zakresu świadczeń rodzinnych przekazywane są zgodnie z wzorami udostępnionymi, drogą elektroniczną, przez ministra właściwego do spraw rodziny.”;

20) użyte w art. 21 ust. 3, art. 23 ust. 4aa, 4b, 9, ust. 10 pkt 1 i 5, art. 23a ust. 1, 2, 3, 4, 6, 7, 9 i 10, art. 23b ust. 1 i 3–6, art. 25 ust. 3, art. 28 ust. 1 i art. 32 ust. 1 w różnym przypadku wyrazy „marszałek województwa” zastępuje się użytym w odpowiednim przypadku wyrazem „wojewoda”;

21) użyte w art. 21 w ust. 4 i w art. 23 ust. 8 w różnej liczbie i różnym przypadku wyrazy „samorząd województwa” zastępuje się użytym w odpowiedniej liczbie i odpowiednim przypadku wyrazem „wojewoda”.

Art. 9. W ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930, 1583, 1948 i 2174 oraz z 2017 r. poz. 38, 60, 624 i 777) w art. 23a w ust. 3:

1) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) organ właściwy, o którym mowa w art. 3 pkt 11 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1518 i 1579 oraz z 2017 r. poz. 60, 624 i 777), i wojewoda – w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o świadczenia rodzinne, osób pobierających świadczenia rodzinne oraz członków ich rodzin;”;

2) pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) organ właściwy, o którym mowa w art. 2 pkt 11 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, i wojewoda – w celu weryfikacji

danych dotyczących osób ubiegających się o świadczenie wychowawcze, osób pobierających świadczenie wychowawcze oraz członków ich rodzin.”.

Art. 10. W ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2017 r. poz. 1065) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 108 w ust. 1 w pkt 59 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 60 w brzmieniu:

„60) kosztów związanych z realizacją zadań, o których mowa w art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2016 r. poz. 157 oraz z 2017 r. poz. 60) w latach 2018–2022.”;

- 2) po art. 109h dodaje się art. 109i w brzmieniu:

„Art. 109i. 1. Minister właściwy do spraw pracy może, w latach 2018–2022, przekazać, corocznie, na zadania realizowane przez ministra właściwego do spraw rodziny, środki Funduszu Pracy na realizację zadań, o których mowa w art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, w kwocie nie większej niż 250 mln zł.

2. Podstawą przekazywania środków, o których mowa w ust. 1, na wyodrębniony rachunek wojewody, jest umowa zawarta między ministrem właściwym do spraw rodziny a wojewodą.

3. Umowa określa w szczególności wysokość środków oraz tryb ich przekazywania na realizację zadań, o których mowa w ust. 1, a także sposób rozliczenia otrzymanych środków.”.

Art. 11. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1793, z późn. zm.⁴⁾) w art. 188 w ust. 5e:

- 1) w pkt 1:

- a) lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) organowi właściwemu, o którym mowa w art. 3 pkt 11 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1518 i 1579 oraz z 2017 r. poz. 60, 624 i 777), i wojewodzie w celu weryfikacji prawa

---

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1807, 1860, 1948, 2138, 2173 i 2250 oraz z 2017 r. poz. 60, 759, 777, 844 i 858.

do świadczeń rodzinnych osób ubiegających się o te świadczenia lub osób je pobierających oraz członków ich rodzin,”

b) lit. c otrzymuje brzmienie:

„c) organowi właściwemu, o którym mowa w art. 2 pkt 11 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. poz. 195 i 1579 oraz z 2017 r. poz. 60, 245, 624 i 777), i wojewodzie w celu weryfikacji prawa do świadczeń wychowawczych osób ubiegających się o te świadczenia lub osób je pobierających oraz członków ich rodzin;”;

2) w pkt 2 lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) umożliwienia organom właściwym i wojewodom weryfikacji prawa do świadczeń, o których mowa w pkt 1,.”.

Art. 12. W ustawie z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1842, z późn. zm.⁵⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 170c ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Dostęp do danych zawartych w wykazie dotyczących imienia, nazwiska, numeru PESEL, a w przypadku jego braku – numeru dokumentu potwierdzającego tożsamość, daty rozpoczęcia studiów, daty ukończenia studiów albo daty skreślenia z listy studentów, nazwy uczelni oraz jednostki organizacyjnej prowadzącej kształcenie przysługuje ministrowi właściwemu do spraw rodziny w celu umożliwienia organom właściwym i wojewodom weryfikacji prawa do świadczeń rodzinnych, o których mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1518 i 1579 oraz z 2017 r. poz. 60, 624 i 777), świadczeń z funduszu alimentacyjnego, o których mowa w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2017 r. poz. 489, 624, 777 i 952), oraz wójtom, burmistrzom i prezydentom miast weryfikacji prawa do Karty Dużej Rodziny, a także w celu monitorowania przez ministra właściwego do spraw rodziny sposobu realizacji świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego przez organy właściwe lub wojewodów.”;

2) w art. 201a ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Dostęp do danych zawartych w wykazie dotyczących imienia, nazwiska, numeru PESEL, a w przypadku jego braku – numeru dokumentu potwierdzającego tożsamość,

---

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1933, 2169 i 2260 oraz z 2017 r. poz. 60, 777, 858 i 859.

daty rozpoczęcia studiów doktoranckich, daty zakończenia realizacji programu studiów doktoranckich albo daty skreślenia z listy doktorantów, nazwy uczelni oraz jej podstawowej jednostki organizacyjnej przysługuje ministrowi właściwemu do spraw rodziny w celu umożliwienia organom właściwym i wojewodom weryfikacji prawa do świadczeń rodzinnych, o których mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, o których mowa w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, oraz wójtom, burmistrzom i prezydentom miast weryfikacji prawa do Karty Dużej Rodziny, a także w celu monitorowania przez ministra właściwego do spraw rodziny realizacji świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego przez organy właściwe lub wojewodów.”.

Art. 13. W ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2017 r. poz. 489, 624, 777 i 952) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2:
  - a) pkt 5a otrzymuje brzmienie:

„5a) dochodzie członka rodziny – oznacza to przeciętny miesięczny dochód członka rodziny osiągnięty w roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy, z zastrzeżeniem art. 9 ust. 3–4b;”
  - b) w pkt 7 w lit. f średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. g w brzmieniu:

„g) wypłacone w związku z zastosowaniem przepisów o utracie i uzyskaniu dochodu – po ustaleniu, że wystąpiły okoliczności, o których mowa w art. 9 ust. 4b;”
  - c) w pkt 17 lit. b otrzymuje brzmienie:

„b) utratą zasiłku lub stypendium dla bezrobotnych;”
  - d) w pkt 18 lit. b otrzymuje brzmienie:

„b) uzyskaniem zasiłku lub stypendium dla bezrobotnych;”
- 2) w art. 9:
  - a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. W przypadku ukończenia przez osobę uprawnioną szkoły wyższej w trakcie ostatniego roku studiów, prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego przysługuje do zakończenia tego roku studiów, nie dłużej niż do ukończenia przez osobę uprawnioną 25. roku życia.”;

b) po ust. 4a dodaje się ust. 4b w brzmieniu:

„4b. Przepisów o utracie i uzyskaniu dochodu nie stosuje się do dochodu z tytułu zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej i dochodu z tytułu wyrejestrowania lub rozpoczęcia pozarolniczej działalności gospodarczej, jeżeli członek rodziny lub dziecko pozostające pod opieką opiekuna prawnego utracili dochód z tych tytułów i w okresie 3 miesięcy licząc od dnia utraty dochodu uzyskali dochód u tego samego pracodawcy lub zleceniodawcy lub zamawiającego dzieło lub ponownie rozpoczęli pozarolniczą działalność gospodarczą.”,

c) po ust. 6 dodaje się ust. 6a w brzmieniu:

„6a. W przypadku ustalania dochodu z działalności podlegającej opodatkowaniu na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne w roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy, przyjmuje się dochód ogłaszany corocznie, w drodze obwieszczenia, przez ministra właściwego do spraw rodziny, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, w terminie do dnia 1 sierpnia każdego roku.”;

3) w art. 15:

a) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Informacje przedstawione we wniosku składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.”,

b) w ust. 3 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) dane dotyczące członków rodziny, w tym: imię, nazwisko, datę urodzenia, adres miejsca zamieszkania, stan cywilny, obywatelstwo, płeć, numer PESEL, a w przypadku gdy nie nadano numeru PESEL – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość oraz, o ile wnioskodawca posiada – adres poczty elektronicznej i numer telefonu;”,

c) w ust. 4 pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1) zaświadczenia lub oświadczenia dokumentujące wysokość innych dochodów niż dochody podlegające opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób

fizycznych na zasadach określonych w art. 27, art. 30b, art. 30c, art. 30e i art. 30f ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, dotyczące każdego członka rodziny;

- 2) zaświadczenie naczelnika urzędu skarbowego zawierające informacje o wysokości przychodu oraz o wysokości i formie opłacanego podatku dochodowego w roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy, dotyczące członków rodziny rozliczających się na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiągniętych przez osoby fizyczne;”

- d) ust. 8aa i 8ab otrzymują brzmienie:

„8aa. Minister właściwy do spraw rodziny oraz wojewoda monitorują realizację świadczeń z funduszu alimentacyjnego przez organy właściwe.

8ab. Minister właściwy do spraw rodziny monitoruje realizację świadczeń z funduszu alimentacyjnego przez pozyskiwanie informacji niezbędnych do ustalenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, o którym mowa w art. 15a ust. 6, oraz przekazywanie tych informacji organom właściwym.”

- e) w ust. 8c:

- pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) organowi właściwemu, o którym mowa w art. 3 pkt 11 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, i wojewodzie – w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o świadczenia rodzinne, osób pobierających świadczenia rodzinne oraz członków ich rodzin;”

- pkt 5 otrzymuje brzmienie

„5) organowi właściwemu, o którym mowa w art. 2 pkt 11 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. poz. 195 i 1579 oraz z 2017 r. poz. 60, 245, 624 i 777), i wojewodzie – w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o świadczenie wychowawcze, osób pobierających świadczenie wychowawcze oraz członków ich rodzin.”

f) po ust. 8c dodaje się ust. 8ca i 8cb w brzmieniu:

„8ca. Organy właściwe, z zastosowaniem oprogramowania, o którym mowa w ust. 8, przekazują do rejestru centralnego również adres poczty elektronicznej wskazany we wniosku o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

8cb. Minister właściwy do spraw rodziny może przetwarzać dane w zakresie adresu poczty elektronicznej wskazanego we wniosku o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego w celu przekazywania informacji związanych z uprawnieniami dla rodzin. Przepisy ust. 8d i 8f stosuje się odpowiednio.”,

g) ust. 9 otrzymuje brzmienie:

„9. Minister właściwy do spraw rodziny określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, sposób ustalania dochodu uprawniającego do świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz szczegółowy zakres informacji, jakie mają być zawarte:

- 1) we wniosku o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- 2) w oświadczeniach niezbędnych do ustalenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w tym oświadczeniach o dochodach członków rodziny, oświadczeniach, o których mowa w ust. 4 pkt 3 lit. a, oraz zaświadczeniu, o którym mowa w ust. 4 pkt 2,
- 3) w zaświadczeniu organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o bezskuteczności egzekucji zawierającego informację o stanie egzekucji, przyczynach jej bezskuteczności oraz o działaniach podejmowanych w celu wyegzekwowania zasądzonych świadczeń alimentacyjnych

– kierując się koniecznością zapewnienia prawidłowego przebiegu postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz dokumentacji niezbędnej do sprawniej realizacji, również drogą elektroniczną, zadań w zakresie świadczeń z funduszu alimentacyjnego.”,

h) po ust. 9 dodaje się ust. 9a w brzmieniu :

„9a. Minister właściwy do spraw rodziny może określić oraz zamieścić na swojej stronie Biuletynu Informacji Publicznej wzory:

- 1) wniosków o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego;

- 2) oświadczeń niezbędnych do ustalenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w tym oświadczeń o dochodach członków rodziny, oświadczeń, o których mowa w ust. 4 pkt 3 lit. a, oraz zaświadczenia, o którym mowa w ust. 4 pkt 2;
  - 3) zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o bezskuteczności egzekucji zawierające informację o stanie egzekucji, przyczynach jej bezskuteczności oraz o działaniach podejmowanych w celu wyegzekwowania zasądzonych świadczeń alimentacyjnych.”;
- 4) w art. 18:
- a) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. W przypadku przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego po uwzględnieniu utraty dochodu z tytułu zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub dochodu z pozarolniczej działalności gospodarczej, organ właściwy, po upływie 3 miesięcy licząc od dnia utraty dochodu, weryfikuje ustalone prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego z uwzględnieniem art. 9 ust. 4b. Przepisy art. 19 ust. 1 stosuje się.”,
  - b) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. W przypadku gdy dochód rodziny powiększony o uzyskany dochód powoduje utratę prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, świadczenia nie przysługują od miesiąca następującego po pierwszym miesiącu od miesiąca, w którym nastąpiło uzyskanie dochodu.”;
- 5) w art. 20:
- a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Wnioski o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego na nowy okres świadczeniowy są przyjmowane od dnia 1 sierpnia danego roku, a w przypadku wniosków składanych drogą elektroniczną – od dnia 1 lipca danego roku.”,
  - b) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia na nowy okres świadczeniowy złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 września do dnia 30 września danego roku, ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wypłata przysługujących świadczeń z funduszu alimentacyjnego następuje do dnia 30 listopada tego roku.”,

c) po ust. 5 dodaje się ust. 6–8 w brzmieniu:

„6. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia na nowy okres świadczeniowy złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 października do dnia 31 października danego roku, ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wypłata przysługujących świadczeń z funduszu alimentacyjnego następuje do dnia 31 grudnia tego roku.

7. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia na nowy okres świadczeniowy złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 listopada do dnia 30 listopada danego roku, ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wypłata przysługujących świadczeń z funduszu alimentacyjnego następuje do dnia 31 stycznia następnego roku.

8. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia na nowy okres świadczeniowy złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 grudnia danego roku do dnia 31 stycznia następnego roku, ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wypłata przysługujących świadczeń z funduszu alimentacyjnego następuje do ostatniego dnia lutego następnego roku.”;

6) w art. 23 ust. 1a otrzymuje brzmienie:

„1a. Od kwot nienależnie pobranego świadczenia, o którym mowa w art. 2 pkt 7 lit. a, b, d, f i g, naliczane są odsetki ustawowe za opóźnienie.”;

7) w art. 27 w ust. 7 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Organ właściwy wierzyciela przekazuje dłużnikowi alimentacyjnemu, o ile adres zamieszkania dłużnika jest znany, oraz organowi właściwemu dłużnika.”;

8) po art. 30 dodaje się art. 30a w brzmieniu:

„Art. 30a. Minister właściwy do spraw rodziny może przekazywać na wskazany we wniosku o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego adres poczty elektronicznej informacji związane z uprawnieniami dla rodzin.”;

9) w art. 31:

a) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Minister właściwy do spraw rodziny określi, w drodze rozporządzenia, sposób sporządzania sprawozdań rzeczowo-finansowych oraz terminy i sposób ich przekazywania, uwzględniając potrzebę zapewnienia skutecznej realizacji zadań z zakresu świadczeń z funduszu alimentacyjnego finansowanych z budżetu państwa.”,

b) dodaje się ust. 8 w brzmieniu:

„8. Sprawozdania rzeczowo-finansowe z wykonywania zadań z zakresu świadczenia z funduszu alimentacyjnego przekazywane są zgodnie z wzorami udostępnionymi, drogą elektroniczną, przez ministra właściwego do spraw rodziny.”.

Art. 14. W ustawie z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2016 r. poz. 157 oraz z 2017 r. poz. 60) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3a:

a) po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) informację, czy dziecko legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności, a jeżeli tak, to jakim;”,

b) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) imiona, nazwiska oraz numery PESEL rodziców, a w przypadku gdy nie nadano numeru PESEL – daty urodzenia;”,

c) po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) informacje o rodzeństwie dziecka dotyczące liczby i wieku rodzeństwa;”;

2) w art. 7 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Liczba miejsc w klubie dziecięcym nie może być większa niż 30.”;

3) w art. 8:

a) w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) jednostki samorządu terytorialnego oraz instytucje publiczne;”,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Jednostki samorządu terytorialnego tworzą żłobki i kluby dziecięce w formie samorządowych jednostek budżetowych.”,

c) po ust. 2 dodaje się ust. 2a–2c w brzmieniu:

„2a. Instytucje publiczne tworzą i prowadzą żłobki i kluby dziecięce dla dzieci pracowników zatrudnionych w tych instytucjach.

2b. Do żłobka lub klubu dziecięcego prowadzonych przez instytucje publiczne mogą być przyjmowane dzieci inne niż dzieci pracowników zatrudnionych w tych instytucjach, jeżeli w żłobku lub klubie dziecięcym są wolne miejsca.

2c. Żłobek lub klub dziecięcy mogą być prowadzone łącznie przez więcej niż jedną instytucję publiczną.”;

- 4) w art. 9 ust. 4 otrzymuje brzmienie:
„4. Jednostki samorządu terytorialnego tworzą zespoły żłobków lub klubów dziecięcych w formie samorządowych jednostek budżetowych.”;
- 5) po art. 9a dodaje się art. 9b w brzmieniu:
„Art. 9b. Formy opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 mogą się mieścić w jednym budynku z przedszkolami w rozumieniu ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59), także w przypadku, gdy znajdują się w jednej strefie pożarowej, bez względu na kategorię zagrożenia ludzi, do której jest zaliczona dana strefa pożarowa.”;
- 6) w art. 11 w ust. 2:
- a) pkt 3 otrzymuje brzmienie:
„3) warunki przyjmowania dzieci z uwzględnieniem preferencji dla rodzin wielodzietnych i dzieci niepełnosprawnych;”;
- b) po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:
„3a) warunki przyjmowania dzieci w przypadku, o którym mowa w art. 18b;”;
- c) w pkt 4 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5 w brzmieniu:
„5) zasady udziału rodziców w zajęciach prowadzonych w żłobku lub klubie dziecięcym.”;
- 7) w art. 12:
- a) ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:
„2. W żłobku i klubie dziecięcym zapewnia się opiekę nad dzieckiem w wymiarze do 10 godzin dziennie względem każdego dziecka.
3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach wymiar opieki w żłobku lub klubie dziecięcym może być, na wniosek rodzica dziecka, wydłużony, za dodatkową opłatą.”;
- b) uchyla się ust. 4;
- 8) po art. 12 dodaje się art. 12a w brzmieniu:
„Art. 12a. 1. W żłobku i klubie dziecięcym może zostać utworzona rada rodziców, która reprezentuje ogół rodziców dzieci uczęszczających do żłobka lub klubu dziecięcego.
2. Radę rodziców mogą utworzyć rodzice dzieci uczęszczających odpowiednio do żłobka lub klubu dziecięcego.
3. Rada rodziców uchwała regulamin swojej działalności, w którym określa w szczególności wewnętrzną strukturę i tryb pracy rady.”;

4. Do kompetencji rady rodziców należy:

- 1) występowanie do dyrektora żłobka lub osoby kierującej pracą klubu dziecięcego i podmiotu prowadzącego żłobek lub klub dziecięcy z inicjatywami, wnioskami i opiniami we wszystkich sprawach dotyczących żłobka lub klubu dziecięcego, w tym w szczególności w zakresie prowadzenia zajęć edukacyjnych;
- 2) konsultowanie spraw organizacyjnych żłobka lub klubu dziecięcego, w szczególności w zakresie zmian regulaminu organizacyjnego;
- 3) wgląd, za pośrednictwem przedstawicieli rady rodziców, do dokumentacji dotyczącej spełniania norm żywienia, o których mowa w art. 22;
- 4) wizytacja przez przedstawicieli rady rodziców pomieszczeń żłobka lub klubu dziecięcego i w przypadku dostrzeżenia nieprawidłowości zgłoszenie ich do dyrektora żłobka lub osoby kierującej pracą klubu dziecięcego, a w razie nieusunięcia nieprawidłowości – do wójta, burmistrza lub prezydenta miasta.

5. W żłobku lub klubie dziecięcym może działać tylko jedna rada rodziców.

6. Rada rodziców zobowiązana jest do niezwłocznego poinformowania o wyborze lub zmianie swoich przedstawicieli dyrektora żłobka lub osobę kierującą pracą klubu dziecięcego. Dyrektor żłobka lub osoba kierująca pracą klubu dziecięcego umożliwia wszystkim rodzicom dzieci uczęszczających odpowiednio do żłobka lub klubu dziecięcego zapoznanie się ze składem rady rodziców.

7. Dyrektor żłobka oraz osoba kierująca pracą klubu dziecięcego umożliwia rodzicom dzieci uczęszczających odpowiednio do żłobka lub klubu dziecięcego zorganizowanie zebrania mającego na celu wybranie składu rady rodziców oraz uchwalenie regulaminu rady rodziców, w szczególności przez udostępnienie miejsca na zebranie oraz poinformowanie rodziców o jego terminie. Zebranie rodziców odbywa się co najmniej raz w roku – we wrześniu.”;

- 9) w art. 15 dodaje się ust. 4 i 5 w brzmieniu:

„4. Dyrektorem żłobka, osobą kierującą pracą klubu dziecięcego, osobą, o której mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2, opiekunem, pielęgniarką, położną, wolontariuszem lub inną osobą zatrudnioną do wykonywania pracy lub świadczenia usług w żłobku lub klubie dziecięcym może być osoba, która nie figuruje w bazie danych Rejestru Sprawców Przystępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym lub nie została skazana prawomocnym wyrokiem za inne przestępstwo umyślne.

5. Osoby o których mowa w ust. 1, przed podjęciem zatrudnienia przedstawiają zaświadczenie o niekaralności wystawione nie później niż 3 miesiące przed rozpoczęciem pracy lub świadczenia usług w żłobku lub klubie dziecięcym.”;

10) art. 16 otrzymuje brzmienie:

„Art. 16. 1. Opiekunem w żłobku lub klubie dziecięcym może być osoba:

- 1) posiadająca kwalifikacje: pielęgniarki, położnej, opiekunki dziecięcej, nauczyciela wychowania przedszkolnego, nauczyciela edukacji wczesnoszkolnej lub pedagoga opiekuńczo-wychowawczego, pedagoga społeczno-wychowawczego, pedagoga wczesnej edukacji, terapeuty pedagogicznego lub
- 2) która ukończyła studia lub studia podyplomowe na kierunku lub specjalności: wczesne wspomaganie rozwoju, wspomaganie rozwoju dzieci w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej w żłobkach i przedszkolach, edukacja prorozwojowa, pedagogika małego dziecka, psychologia dziecięca, psychologia wspierania rozwoju i kształcenia lub psychologia wychowawcza.

2. Opiekunem w żłobku lub klubie dziecięcym może być także osoba, która odbyła nie później niż dwa lata przed podjęciem zatrudnienia jako opiekun szkolenie z udzielania dziecku pierwszej pomocy oraz posiada co najmniej wykształcenie:

- 1) wyższe na dowolnym kierunku, którego program obejmuje zagadnienia związane z opieką nad małym dzieckiem lub jego rozwojem, i odbyła 80-godzinne szkolenie w celu uaktualnienia i uzupełnienia wiedzy oraz umiejętności lub
- 2) średnie lub średnie branżowe oraz:
  - a) co najmniej roczne doświadczenie w pracy z dziećmi w wieku do lat 3 lub
  - b) przed zatrudnieniem jako opiekun w żłobku lub w klubie dziecięcym odbyła 280-godzinne szkolenie, z czego co najmniej 80 godzin w formie zajęć praktycznych, polegających na sprawowaniu opieki nad dzieckiem pod kierunkiem opiekuna, o którym mowa w ust. 1.

3. Jeżeli osoba, o której mowa w ust. 2 pkt 2 lit. a, nie pracowała z dziećmi w wieku do lat 3 przez okres co najmniej 6 miesięcy bezpośrednio przed podjęciem zatrudnienia jako opiekun, zobowiązana jest w ciągu 6 miesięcy od rozpoczęcia pracy na stanowisku opiekuna odbyć 80-godzinne szkolenie w celu uaktualnienia i uzupełnienia wiedzy oraz umiejętności.”;

11) w art. 17 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Wolontariusz, przed rozpoczęciem świadczenia pracy w żłobku lub klubie dziecięcym, zobowiązany jest odbyć szkolenie z udzielania dziecku pierwszej pomocy.”;

12) po art. 18 dodaje się art. 18a i art. 18b w brzmieniu:

„Art. 18a. 1. Opiekun oraz wolontariusz zobowiązani są do odbycia co dwa lata szkolenia z udzielania dziecku pierwszej pomocy.

2. Szkolenie, o którym mowa w ust. 1, nieodpłatnie zapewnia podmiot prowadzący żłobek lub klub dziecięcy.

Art. 18b. W przypadku nieobecności dziecka w żłobku lub klubie dziecięcym dyrektor żłobka lub klubu dziecięcego może przyjąć, na miejsce tego dziecka, na czas jego nieobecności, inne dziecko na podstawie umowy z jego rodzicami.”;

13) art. 22 otrzymuje brzmienie:

„Art. 22. Żłobek i klub dziecięcy zapewniają przebywającym w nim dzieciom wyżywienie zgodne z wymaganiami dla danej grupy wiekowej wynikającymi z aktualnych norm żywienia dla populacji polskiej, opracowywanych przez Instytut Żywności i Żywienia im. prof. dr med. Aleksandra Szczygła w Warszawie.”;

14) w art. 24:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Lokal, w którym tworzony i prowadzony jest żłobek lub klub dziecięcy, posiada co najmniej jedno pomieszczenie.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W żłobku i klubie dziecięcym zapewnia się miejsce na odpoczynek dla dzieci.”;

15) w art. 25:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Spełnienie wymagań przeciwpożarowych potwierdza się decyzją komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej.”,

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a–2c w brzmieniu:

„2a. Spełnienie wymagań sanitarno-lokalowych potwierdza się:

1) w przypadku żłobków – decyzją właściwego państwowego inspektora sanitarnego, określającą w szczególności maksymalną liczbę miejsc w żłobku;

- 2) w przypadku klubów dziecięcych – pozytywną opinią wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, określającą w szczególności maksymalną liczbę miejsc w klubie dziecięcym.

2b. Wydanie decyzji, o której mowa w ust. 2 i ust. 2a pkt 1, oraz wydanie opinii, o której mowa w ust. 2a pkt 2, następuje po zakończeniu robót budowlanych i uzyskaniu decyzji o pozwoleniu na użytkowanie obiektu budowlanego lub dokonaniu zawiadomienia o zakończeniu budowy, do którego organ nadzoru budowlanego w terminie nie wniósł sprzeciwu.

2c. Państwowy inspektor sanitarny, komendant powiatowy (miejski) Państwowej Straży Pożarnej i wójt, burmistrz lub prezydent miasta są zobowiązani do udzielania wyjaśnień oraz przykazywania wytycznych w sprawie warunków lokalowych i sanitarnych, jakie musi spełniać lokal, w którym ma być prowadzony żłobek lub klub dziecięcy.”;

- 16) art. 27 otrzymuje brzmienie:

„Art. 27. 1. Rejestr prowadzi wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwy ze względu na miejsce prowadzenia żłobka lub klubu dziecięcego przy użyciu systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 62a.

2. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta publikuje rejestr za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 62a.

3. Dane zawarte w rejestrze publikowane są przy użyciu systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 62a, na stronach podmiotowych właściwej gminy oraz ministra właściwego do spraw rodziny.

4. Rejestr zawiera:

- 1) nazwę lub imię i nazwisko oraz siedzibę lub adres podmiotu prowadzącego żłobek lub klub dziecięcy;
- 2) numer NIP i REGON podmiotu prowadzącego żłobek lub klub dziecięcy;
- 3) miejsce prowadzenia żłobka lub klubu dziecięcego;
- 4) informację o zawieszaniu prowadzenia żłobka lub klubu dziecięcego;
- 5) informację o godzinach pracy żłobka lub klubu dziecięcego;
- 6) adres poczty elektronicznej i numer telefonu żłobka lub klubu dziecięcego;
- 7) liczbę miejsc w żłobku lub klubie dziecięcym;
- 8) liczbę dzieci zapisanych do żłobka lub klubu dziecięcego;

- 9) informację, czy żłobek lub klub dziecięcy jest dostosowany do potrzeb dzieci niepełnosprawnych lub wymagających szczególnej opieki;
- 10) wysokość opłat w żłobku lub klubie dziecięcym.

5. Adres będącego osobą fizyczną podmiotu prowadzącego żłobek lub klub dziecięcy nie podlega ujawnieniu na stronach podmiotowych gminy prowadzącej rejestr i ministra właściwego do spraw rodziny, jeżeli jest inny niż adres prowadzenia przez tę osobę żłobka lub klubu dziecięcego.”;

17) w art. 28:

a) w ust. 1:

- wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
„Wójt, burmistrz lub prezydent miasta dokonuje wpisu do rejestru na podstawie wniosku o wpis do rejestru, złożonego przez podmiot zamierzający prowadzić żłobek lub klub dziecięcy. Wniosek zawiera:”;
- pkt 3 otrzymuje brzmienie:
„3) decyzję potwierdzającą spełnienie wymagań przeciwpożarowych, o której mowa w art. 25 ust. 2;”;
- po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:
„3a) odpowiednio decyzję potwierdzającą spełnienie wymagań sanitarno-lokalowych, o której mowa w art. 25 ust. 2a pkt 1, lub opinię, o której mowa w art. 25 ust. 2a pkt 2;”;
- pkt 4 otrzymuje brzmienie:
„4) w przypadku osoby fizycznej zaświadczenie o niekaralności za przestępstwo popełnione umyślnie;”;
- w pkt 6 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 7–11 w brzmieniu:
„7) informację o godzinach pracy żłobka lub klubu dziecięcego;
8) adres poczty elektronicznej i numer telefonu żłobka lub klubu dziecięcego;
9) liczbę dzieci zapisanych do żłobka lub klubu dziecięcego;
10) informację, czy żłobek lub klub dziecięcy jest dostosowany do potrzeb dzieci niepełnosprawnych lub wymagających szczególnej opieki;
11) wysokość opłat w żłobku lub klubie dziecięcym.”;

b) w ust. 4 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

„Przedstawienie tych dokumentów nie jest wymagane, w przypadku gdy wójt, burmistrz lub prezydent miasta może bezpłatnie uzyskać dostęp do danych

wynikających z tych dokumentów, dane te są mu znane z urzędu lub możliwe do ustalenia na podstawie danych, którymi rozporządza.”,

c) dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Po dokonaniu wpisu do rejestru, wójt, burmistrz lub prezydent miasta, w terminie 3 dni od dokonania wpisu, umożliwi podmiotowi prowadzącemu żłobek lub klub dziecięcy dostęp do systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 62a, w zakresie dotyczącym:

1) dokonywania przez podmiot wpisany do rejestru samodzielnych zmian danych lub informacji, o których mowa w art. 27 ust. 4 pkt 5, 6, 8 i 10;

2) sporządzania i przekazywania sprawozdań, o których mowa w art. 64 ust. 1.”;

18) w art. 32 w pkt 3 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) wydania prawomocnego orzeczenia zakazującego przedsiębiorcy wykonywania działalności gospodarczej objętej wpisem.”;

19) w art. 33 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Wysokość opłaty nie może być wyższa niż 1000 zł.”;

20) art. 35 otrzymuje brzmienie:

„Art. 35. 1. W przypadku zmiany danych lub informacji zawartych w rejestrze podmiot wpisany do rejestru jest zobowiązany do:

1) wystąpienia, w terminie 14 dni od dnia zaistnienia zmian, do organu prowadzącego rejestr z wnioskiem o zmianę danych lub informacji – w przypadku danych lub informacji, o których mowa w art. 27 ust. 4 pkt 1–4, 7 i 9;

2) dokonania zmian, w terminie 3 dni od dnia ich zaistnienia, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 62a – w przypadku danych lub informacji, o których mowa w art. 27 ust. 4 pkt 5, 6, 8, i 10.

2. Po otrzymaniu informacji, o której mowa w ust. 1 pkt 1, organ prowadzący rejestr dokonuje zmian w rejestrze oraz wydaje podmiotowi wpisanemu do rejestru zaświadczenie, o którym mowa w art. 30, uwzględniające te zmiany.”;

21) uchyla się art. 35a;

22) po art. 35a dodaje się art. 35b w brzmieniu:

„Art. 35b. 1. Wnioski, o których mowa w art. 28 ust. 1, art. 32 pkt 1 i art. 35 ust. 1 pkt 1, oraz dokumenty, o których mowa w art. 25 ust. 2 i art. 25 ust. 2a, są składane wyłącznie drogą elektroniczną za pomocą systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 62a.

2. Wnioski, o których mowa w art. 28 ust. 1, art. 32 pkt 1 i art. 35 ust. 1 pkt 1, składane są zgodnie z wzorami określonymi przez ministra właściwego do spraw rodziny zamieszczonymi w systemie teleinformatycznym, o którym mowa w art. 62a.

3. Wniosek składany w postaci elektronicznej opatruje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym albo podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP. W systemie, o którym mowa w art. 62a, może być zapewniony inny sposób potwierdzenia pochodzenia oraz integralności przesłanych danych w postaci elektronicznej.

4. Do wniosku dołącza się:

- 1) oryginały dokumentów, o których mowa w art. 25 ust. 2 i art. 25 ust. 2a, w postaci elektronicznej lub
- 2) elektroniczne kopie dokumentów, o których mowa w art. 25 ust. 2 i art. 25 ust. 2a, po uwierzytelnieniu ich w sposób określony w ust. 3.

5. W sprawach z wniosków, o których mowa w art. 28 ust. 1, art. 32 pkt 1 i art. 35 ust. 1 pkt 1, wójt, burmistrz lub prezydent miasta doręcza pisma wyłącznie za pomocą systemu teleinformatycznego, o którym mowa w ust. 1.”;

23) w art. 36:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Dziennym opiekunem jest osoba fizyczna:

- 1) prowadząca działalność na własny rachunek albo
- 2) zatrudniana przez podmioty, o których mowa w art. 8 ust. 1, na podstawie umowy o pracę albo umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z przepisami Kodeksu cywilnego stosuje się przepisy dotyczące zlecenia.”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Pełnienie funkcji dziennego opiekuna wymaga zgłoszenia do prowadzonego przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta wykazu osób, o których mowa w ust. 1 pkt 1, oraz podmiotów, o których mowa w art. 8 ust. 1, zatrudniających dziennych opiekunów, zwanego dalej „wykazem”.”,

c) w ust. 3:

– wprowadzenie do wyliczania otrzymuje brzmienie:

„Umowa o świadczenie usług, o której mowa w ust. 1, określa w szczególności.”,

– po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:

„5a) warunki czasowego niesprawowania opieki, w szczególności związanego z wypoczynkiem dziennego opiekuna;”;

24) w art. 38 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Dzienny opiekun może, za zgodą wszystkich rodziców, sprawować opiekę nad maksymalnie ośmiorgiem dzieci, a w przypadku gdy w grupie znajduje się dziecko, które nie ukończyło pierwszego roku życia, jest niepełnosprawne lub wymaga szczególnej opieki, maksymalnie nad pięciorgiem dzieci – jeżeli co najmniej jeden z rodziców będzie sprawował opiekę nad dziećmi razem z dziennym opiekunem.”;

25) w art. 39:

a) w ust. 1:

– pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) nie figuruje w bazie danych Rejestru Sprawców Przepięststw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym lub nie została skazana prawomocnym wyrokiem za inne przestępstwo umyślne;”;

– w pkt 6 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 7 w brzmieniu:

„7) odbyła nie później niż dwa lata przed rozpoczęciem pełnienia funkcji dziennego opiekuna szkolenie z udzielania dziecku pierwszej pomocy.”;

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Do odbycia szkolenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 6, nie jest zobowiązana osoba, która pracowała z dziećmi w wieku do lat 3 przez okres co najmniej 12 miesięcy bezpośrednio przed rozpoczęciem pełnienia funkcji dziennego opiekuna.”;

c) po ust. 2 dodaje się ust. 2a–2c w brzmieniu:

„2a. Dzienny opiekun, przed rozpoczęciem pełnienia funkcji dziennego opiekuna, przedstawia zaświadczenie o niekaralności wystawione nie później niż 3 miesiące przed rozpoczęciem pełnienia funkcji dziennego opiekuna.

2b. Dzienny opiekun zobowiązany jest do odbycia co dwa lata szkolenia z udzielania dziecku pierwszej pomocy.

2c. Szkolenie, o którym mowa w ust. 2b, dziennym opiekunom zatrudnionym przez podmioty, o których mowa w art. 8 ust. 1, nieodpłatnie zapewniają te podmioty.”;

d) uchyla się ust. 3;

e) dodaje się ust. 5–7 w brzmieniu:

„5. Przed dokonaniem wpisu do wykazu wójt, burmistrz lub prezydent miasta może przeprowadzić wizytację lokalu, w którym sprawowana będzie opieka przez dziennego opiekuna.

6. W przypadku gdy lokal, w którym sprawowana będzie opieka przez dziennego opiekuna, nie spełnia warunku zapewnienia bezpiecznej opieki nad dzieckiem, wójt, burmistrz lub prezydent miasta wzywa podmiot występujący o wpis do wykazu do usunięcia nieprawidłowości w wyznaczonym terminie.

7. Jeżeli nieprawidłowości, o których mowa w ust. 6, nie zostaną, w terminie wyznaczonym przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, usunięte przez podmiot występujący o wpis do wykazu, wójt, burmistrz lub prezydent miasta mogą odmówić wpisu do wykazu. Odmowa wpisu do wykazu następuje w formie decyzji.”;

26) art. 40 otrzymuje brzmienie:

„Art. 40. 1. Dzienny opiekun prowadzący zajęcia z dziećmi, nad którymi sprawuje opiekę, współpracuje z rodzicami tych dzieci, w szczególności przez prowadzenie konsultacji i udzielanie porad rodzicom w zakresie pracy z dziećmi.

2. Dzienny opiekun może korzystać z pomocy rodziców w sprawowaniu opieki nad dziećmi w czasie prowadzenia zajęć.”;

27) w art. 41 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W przypadku gdy dziennego opiekuna zatrudniają podmioty, o których mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1, umowa, o której mowa w ust. 2, zawierana jest na zasadach określonych w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 2164, z późn. zm.⁶⁾).”;

28) w art. 42 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. W jednym lokalu może być sprawowana opieka przez więcej niż jednego dziennego opiekuna, z tym że w jednym pomieszczeniu przeznaczonym na zbiorowy pobyt dzieci może być sprawowana opieka tylko przez jednego dziennego opiekuna.”;

---

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 831, 996, 1020, 1250, 1265, 1579, 1920 i 2260 oraz z 2017 r. poz. 933.

29) art. 43 otrzymuje brzmienie:

„Art. 43. Maksymalną wysokość wynagrodzenia dziennego opiekuna zatrudnianego przez jednostki samorządu terytorialnego oraz zasady jego ustalania określa, w drodze uchwały, odpowiednio rada gminy, rada powiatu lub sejmik województwa.”;

30) art. 45–46a otrzymują brzmienie:

„Art. 45. Podmioty, o których mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1, wybierają dziennych opiekunów w drodze otwartego konkursu ofert, przeprowadzonego w trybie określonym w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 1817 i 1948 oraz z 2017 r. poz. 60 i 573).

Art. 46. 1. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta prowadzi wykaz.

2. Wykaz zawiera:

- 1) nazwę lub imię i nazwisko oraz siedzibę lub adres podmiotu zatrudniającego dziennego opiekuna lub osoby, o której mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1, oraz adres poczty elektronicznej i numer telefonu;
- 2) numer NIP i REGON podmiotu zatrudniającego dziennego opiekuna lub osoby, o której mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1;
- 3) imię i nazwisko dziennego opiekuna zatrudnianego przez dany podmiot;
- 4) miejsce sprawowania opieki przez dziennego opiekuna, przez które rozumie się nazwę wsi, miasta, dzielnicy i ulicy;
- 5) informację o zawieszeniu działalności związanej z zatrudnianiem dziennych opiekunów;
- 6) liczbę dzieci powierzonych opiece dziennego opiekuna;
- 7) czas sprawowania opieki przez dziennego opiekuna;
- 8) wysokość opłat u dziennego opiekuna.

3. Dane zawarte w wykazie publikowane są przy użyciu systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 62a, na stronach podmiotowych właściwej gminy oraz ministra właściwego do spraw rodziny.

4. Adres będącego osobą fizyczną podmiotu zatrudniającego dziennego opiekuna nie podlega ujawnieniu na stronach podmiotowych gminy prowadzącej wykaz podmiotów zatrudniających dziennych opiekunów i ministra właściwego do spraw rodziny, jeżeli jest inny niż adres sprawowania opieki przez dziennego opiekuna.

Art. 46a. 1. Podmiot zatrudniający dziennego opiekuna zobowiązany jest do zgłaszania dziennych opiekunów do wykazu w terminie 14 dni od dnia zatrudnienia dziennego opiekuna.

2. Dzienny opiekun może objąć dziecko opieką najwcześniej w dniu wpisu tego dziennego opiekuna do wykazu.”;

31) po art. 46a dodaje się art. 46b w brzmieniu:

„Art. 46b. 1. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta dokonuje wpisu do wykazu na podstawie wniosku o wpis do wykazu.

2. Wniosek zawiera:

- 1) w przypadku osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej – numer lub indeks identyfikujący podmiot we właściwym rejestrze publicznym, potwierdzający status podmiotu;
- 2) numer NIP i REGON, o ile wnioskodawcy te numery nadano;
- 3) w przypadku osoby fizycznej – numer PESEL;
- 4) oświadczenie o weryfikacji spełniania przez dziennego opiekuna warunków, o których mowa w art. 39 ust. 1;
- 5) imię i nazwisko dziennego opiekuna;
- 6) miejsce sprawowania opieki przez dziennego opiekuna, przez które rozumie się nazwę wsi, miasta, dzielnicy i ulicy;
- 7) liczbę dzieci powierzonych opiece dziennego opiekuna;
- 8) czas sprawowania opieki przez dziennego opiekuna;
- 9) wysokość opłat u dziennego opiekuna.

3. Wnioski, o których mowa w ust. 1 oraz w art. 47a pkt 1, są składane wyłącznie drogą elektroniczną za pomocą systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 62a.

4. Wniosek składany w postaci elektronicznej opatruje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym albo podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP. W systemie, o którym mowa w art. 62a, może być zapewniony inny sposób potwierdzenia pochodzenia oraz integralności przesłanych danych w postaci elektronicznej.

5. W sprawach z wniosków, o których mowa w ust. 1 oraz w art. 47a pkt 1, wójt, burmistrz lub prezydent miasta doręcza pisma wyłącznie za pomocą systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 62a.

6. W celu sprawdzenia zgodności danych, o których mowa w ust. 2, wójt, burmistrz lub prezydent miasta może żądać: odpisu z odpowiedniego rejestru, dokumentu

potwierdzającego tożsamość lub zaświadczenia o niekaralności dziennego opiekuna. Przedstawienie tych dokumentów nie jest wymagane, w przypadku gdy wójt, burmistrz lub prezydent miasta może bezpłatnie uzyskać dostęp do danych wynikających z tych dokumentów, dane te są mu znane z urzędu lub możliwe do ustalenia na podstawie danych, którymi rozporządza.

7. Po dokonaniu wpisu do wykazu, wójt, burmistrz lub prezydent miasta, w terminie 3 dni od dokonania wpisu, umożliwia podmiotowi zatrudniającemu dziennych opiekunów oraz osobie, o której mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1, dostęp do systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 62a, w zakresie dotyczącym sporządzania i przekazywania sprawozdań, o których mowa w art. 64 ust. 1.”;

32) po art. 47 dodaje się art. 47a w brzmieniu:

„Art. 47a. W przypadku zmiany danych lub informacji zawartych w wykazie, podmiot zatrudniający dziennego opiekuna oraz osoba, o której mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1, zobowiązani są do:

- 1) wystąpienia, w terminie 14 dni od dnia zaistnienia zmian, do organu prowadzącego wykaz z wnioskiem o zmianę danych lub informacji – w przypadku danych lub informacji, o których mowa w art. 46 ust. 2 pkt 1–5;
- 2) dokonania zmian, w terminie 3 dni od dnia ich zaistnienia, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 62a – w przypadku danych lub informacji, o których mowa w art. 46 ust. 2 pkt 6–8.”;

33) w art. 48 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Programy szkoleń, o których mowa w art. 16 ust. 2 pkt 1 i 2 lit. b i ust. 3 oraz w art. 39 ust. 1 pkt 6, zatwierdza na wniosek podmiotu prowadzącego szkolenie, na okres 5 lat, minister właściwy do spraw rodziny.”;

34) w art. 51 w ust. 1 pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:

- „1) Zakład Ubezpieczeń Społecznych – od podstawy stanowiącej kwotę nie wyższą niż 50% wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalonego zgodnie z przepisami o minimalnym wynagrodzeniu za pracę,
- 2) rodzic (płatnik składek) – od podstawy stanowiącej kwotę nadwyżki nad kwotą 50% minimalnego wynagrodzenia”;

35) w art. 54 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwy ze względu na miejsce prowadzenia żłobka lub klubu dziecięcego albo miejsce sprawowania opieki przez

dziennego opiekuna sprawuje nadzór nad żłobkiem, klubem dziecięcym, podmiotem zatrudniającym dziennego opiekuna oraz osobą, o której mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1, w zakresie:

- 1) zgodności danych zawartych odpowiednio w rejestrze lub wykazie ze stanem faktycznym;
- 2) wywiązywania się z obowiązku sporządzania i przekazywania sprawozdań, o których mowa w art. 64.”;

36) w art. 55 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W przypadku powzięcia informacji o:

- 1) nieprawidłowościach w organizacji i funkcjonowaniu żłobka, klubu dziecięcego lub sprawowanej opieki przez dziennego opiekuna,
- 2) nieprawidłowościach w zakresie zgodności danych zawartych odpowiednio w rejestrze lub wykazie ze stanem faktycznym,
- 3) niewywiązywaniu się z obowiązku sporządzania i przekazywania sprawozdań, o których mowa w art. 64

– wójt, burmistrz lub prezydent miasta prowadzi czynności nadzorcze także poza planem nadzoru, o którym mowa w ust. 1.”;

37) w art. 56 w ust. 2 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) dostępu do dokumentacji pracowniczej osób zatrudnionych w nadzorowanych żłobkach lub klubach dziecięcych lub zatrudnionych przez podmiot zatrudniający dziennego opiekuna.”;

38) w art. 57:

a) ust. 1–3 otrzymują brzmienie:

„1. W przypadku stwierdzenia, że:

- 1) podmiot prowadzący żłobek lub klub dziecięcy albo dzienny opiekun nie spełnia standardów dotyczących sprawowanej opieki,
- 2) podmiot prowadzący żłobek, klub dziecięcy, podmiot zatrudniający dziennego opiekuna lub osoba, o której mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1, nie dopełniają obowiązku w zakresie zapewnienia zgodności danych zawartych odpowiednio w rejestrze lub wykazie ze stanem faktycznym,
- 3) podmiot prowadzący żłobek, klub dziecięcy, podmiot zatrudniający dziennego opiekuna lub osoba, o której mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1, nie wywiązują się

z obowiązku sporządzania i przekazywania sprawozdań, o których mowa w art. 64

– organ sprawujący nadzór zobowiązuje go do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości w wyznaczonym terminie.

2. Podmiot prowadzący żłobek, klub dziecięcy, podmiot zatrudniający dziennego opiekuna, osoba, o której mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1, albo dzienny opiekun mają prawo zgłoszenia umotywowanych zastrzeżeń do ustaleń organu sprawującego nadzór, w terminie 7 dni od dnia otrzymania informacji o stwierdzonych nieprawidłowościach.

3. W razie nieuwzględnienia zastrzeżeń, w całości lub w części, organ sprawujący nadzór sporządza stanowisko i przekazuje je podmiotowi prowadzącemu żłobek, klub dziecięcy, podmiotowi zatrudniającemu dziennego opiekuna, osobie, o której mowa w art. 31 ust. 1 pkt 1, albo dziennemu opiekunowi.”,

b) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. W przypadku nieusunięcia w wyznaczonym terminie nieprawidłowości, wójt, burmistrz lub prezydent miasta wykreśla z rejestru żłobek lub klub dziecięcy albo wykreśla z wykazu podmiot zatrudniający dziennego opiekuna, osobę, o której mowa w art. 31 ust. 1 pkt 1, lub dziennego opiekuna z wykazu podmiotów zatrudniających dziennych opiekunów oraz rozwiązuje umowę z dziennym opiekunem zatrudnianym przez gminę bez zachowania okresu wypowiedzenia.”;

39) w art. 58:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Wysokość opłaty oraz opłaty, o której mowa w art. 12 ust. 3, za pobyt dziecka w żłobku lub klubie dziecięcym utworzonym przez jednostki samorządu terytorialnego albo u dziennego opiekuna zatrudnionego przez jednostki samorządu terytorialnego oraz maksymalną wysokość opłaty za wyżywienie ustalają, w drodze uchwały, odpowiednio rada gminy, rada powiatu lub sejmik województwa.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W przypadku zatrudniania dziennego opiekuna przez podmioty inne niż jednostka samorządu terytorialnego, wysokość opłat określa podmiot, który zatrudnia dziennego opiekuna.”;

40) art. 59 i art. 60 otrzymują brzmienie:

„Art. 59. 1. Opłaty, o których mowa w art. 58 ust. 1, wnoszone przez rodziców z tytułu korzystania ze żłobka i klubu dziecięcego utworzonych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz z usług dziennego opiekuna zatrudnionego przez jednostki samorządu terytorialnego, są wnoszone na rzecz odpowiednio gminy, powiatu lub województwa.

2. Rada gminy, rada powiatu lub sejmik województwa mogą określić, w drodze uchwały, warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od ponoszenia opłat.

Art. 60. 1. Podmioty, o których mowa w art. 8 ust. 1, prowadzące żłobek lub klub dziecięcy lub zatrudniające dziennych opiekunów oraz osoby, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1, mogą otrzymać na dziecko objęte opieką w żłobku lub klubie dziecięcym, lub przez dziennego opiekuna dotację celową z budżetu gminy.

2. Wysokość i zasady ustalania oraz rozliczania dotacji celowej, o której mowa w ust. 1, w tym kategorii dzieci, na które przyznawana jest dotacja, określa rada gminy w drodze uchwały.

3. W uchwale, o której mowa w ust. 2, może zostać określone, że dotacja, o której mowa w ust. 1, może zostać przyznana również na dzieci zamieszkałe na terenie innej gminy, niż gmina przyznająca dotację.”;

41) po art. 60 dodaje się art. 60a w brzmieniu:

„Art. 60a. Gminy, powiaty i województwa mogą zawierać porozumienia w sprawie zasad finansowania opieki zapewnionej w żłobku, klubie dziecięcym lub przez dziennego opiekuna dzieciom z terenu danej gminy, powiatu lub województwa.”;

42) w art. 62:

a) w ust. 2:

– pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) minimalny okres funkcjonowania instytucji lub miejsc opieki dofinansowanych z dotacji budżetu państwa lub środków Funduszu Pracy;”;

– w pkt 3 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4 i 5 w brzmieniu:

„4) brak instytucji lub miejsc opieki w danej gminie;

5) wywiązywanie się przez podmiot ze zobowiązań, o których mowa odpowiednio w art. 35 ust. 1 lub art. 47a.”;

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. W przypadku gdy na realizację programów, o których mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw pracy przekazał środki z Funduszu Pracy, poza kryteriami, o których mowa w ust. 2, jako kryterium wyboru podmiotów korzystających z programów, o których mowa w ust. 1, uwzględnia się sytuację na lokalnym rynku pracy.”,

c) ust. 3–6 otrzymują brzmienie:

„3. Programy, o których mowa w ust. 1, mogą być kierowane do podmiotów, o których mowa w art. 8 ust. 1, ze szczególnym uwzględnieniem gmin.

4. Podmioty, o których mowa w art. 8 ust. 1, korzystające z programów, o których mowa w ust. 1, mogą otrzymywać dotacje celowe z budżetu państwa oraz środki z Funduszu Pracy na dofinansowanie utworzenia lub funkcjonowania żłobków, klubów dziecięcych lub dziennych opiekunów, przy czym wysokość dotacji oraz środków Funduszu Pracy nie może łącznie przekroczyć 80% kosztów realizacji zadania.

5. Dotację oraz środki z Funduszu Pracy, o których mowa w ust. 4, przyznaje wojewoda po uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw rodziny.

6. Wojewoda, przyznając podmiotowi dotację lub środki z Funduszu Pracy, o których mowa w ust. 4, zawiera z nim umowę określającą w szczególności:

- 1) szczegółowy opis zadania, w tym cel, na jaki dotacja lub środki z Funduszu Pracy zostały przyznane, i termin jego wykonania;
- 2) wysokość przydzielonych dotacji lub środków z Funduszu Pracy;
- 3) tryb płatności;
- 4) termin wykorzystania dotacji lub środków z Funduszu Pracy, nie dłuższy niż do dnia 31 grudnia danego roku budżetowego;
- 5) termin i sposób rozliczenia przyznanych dotacji lub środków z Funduszu Pracy, w tym zasady ich rozliczania w przypadku skrócenia okresu funkcjonowania instytucji lub miejsc opieki dofinansowanych z dotacji, o którym mowa w ust. 2 pkt 3;
- 6) termin zwrotu niewykorzystanej części dotacji lub środków z Funduszu Pracy, nie dłuższy niż 15 dni od określonego w umowie dnia wykonania zadania;

- 7) tryb kontroli wykonania zadania; w umowie można postanowić, że kontrola będzie prowadzona na zasadach i w trybie określonych w przepisach o kontroli w administracji rządowej;
  - 8) warunki i sposób zmiany oraz rozwiązania umowy, w tym zasady zwrotu dotacji lub środków z Funduszu Pracy w przypadku skrócenia okresu funkcjonowania instytucji lub miejsc opieki, o którym mowa w ust. 2 pkt 3, dofinansowanych z dotacji lub środków z Funduszu Pracy.”;
- d) dodaje się ust. 7 w brzmieniu:
- „7. Do środków z Funduszu Pracy stosuje się odpowiednio art. 57 i art. 169 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1870, z późn. zm.⁷⁾), z tym że organem właściwym do umarzania, odraczania terminów lub rozkładania na raty spłat należności Funduszu Pracy, a także wydania decyzji o zwrocie w związku z wykorzystaniem środków niezgodnie z przeznaczeniem albo pobrania ich nienależnie lub w nadmiernej wysokości, jest wojewoda.”;
- 43) po art. 62 dodaje się art. 62a w brzmieniu:
- „Art. 62a. 1. Minister właściwy do spraw rodziny zapewnia system teleinformatyczny służący do realizacji ustawy przez gminę, wojewodę, ministra właściwego do spraw rodziny, podmioty zamierzające prowadzić żłobki lub kluby dziecięce, podmioty prowadzące żłobki lub kluby dziecięce, podmioty zatrudniające dziennych opiekunów oraz przez osoby, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1.
2. System teleinformatyczny, o którym mowa w ust. 1, służy w szczególności do:
- 1) składania wniosku o wpis do rejestru przez podmiot zamierzający prowadzić żłobek lub klub dziecięcy;
  - 2) składania wniosku o wpis do wykazu;
  - 3) składania wniosku o zmianę lub wykreślenie z rejestru lub wykazu przez podmiot prowadzący żłobek lub klub dziecięcy, podmiot zatrudniający dziennych opiekunów oraz osobę, o której mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1;
  - 4) dokonywania przez gminę wpisu, zmiany oraz wykreślenia z rejestru lub wykazu;

---

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1948, 1984 i 2260 oraz z 2017 r. poz. 60, 191, 659, 933 i 935.

- 5) dokonywania przez podmiot wpisany do rejestru lub wykazu samodzielnych zmian danych lub informacji, o których mowa odpowiednio w art. 27 ust. 4 pkt 5, 6, 8 i 10 lub art. 46 ust. 2 pkt 6–8;
- 6) sporządzenia i przekazywania sprawozdań, o których mowa w art. 64, przez podmiot prowadzący żłobek lub klub dziecięcy, podmiot zatrudniający dziennego opiekuna, osobę, o której mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1, oraz gminę;
- 7) weryfikacji przekazanych sprawozdań i sporządzenia zbiorczego sprawozdania przez gminę i wojewodę.”;

44) art. 64 otrzymuje brzmienie:

„Art. 64. 1. Podmioty prowadzące żłobki lub kluby dziecięce, podmioty zatrudniające dziennego opiekuna oraz osoby, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1, są zobowiązane do sporządzania sprawozdań z zakresu opieki nad dziećmi w wieku do lat 3.

2. Sprawozdania, o których mowa w ust. 1, z zakresu opieki nad dziećmi w wieku do lat 3:

- 1) organizowanej przez gminę – gmina przekazuje wojewodzie,
- 2) organizowanej przez podmioty inne niż gmina – podmioty te przekazują gminie, a gmina przekazuje zbiorcze sprawozdanie wojewodzie

– w wersji elektronicznej, za pomocą systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 62a.

3. Wojewoda sporządza zbiorcze sprawozdanie z zakresu opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 i przekazuje je, w wersji elektronicznej, za pomocą systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 62a, ministrowi właściwemu do spraw rodziny.

4. W sprawozdaniach, o których mowa w ust. 1, przekazywane są następujące dane:

- 1) liczba osób zatrudnionych w żłobku lub klubie dziecięcym według stanowiska pracy;
- 2) informacja o niezaspokojonym zapotrzebowaniu na miejsca opieki w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna;
- 3) informacja o połączeniu żłobków lub klubów dziecięcych w zespoły ze wskazaniem poszczególnych form opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 i ich liczby;
- 4) informacja o zorganizowaniu wspólnej obsługi administracyjnej, finansowej i organizacyjnej żłobków, klubów dziecięcych lub ich zespołów, w tym informacja

o wykonywaniu tej obsługi przez jednostki, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe;

- 5) wysokość otrzymywanych dotacji ze środków publicznych, w tym ze środków Unii Europejskiej, na jedno dziecko;
- 6) wysokość wydatków ponoszonych przez jednostki samorządu terytorialnego i instytucje publiczne.

5. Podmioty inne niż gmina prowadzące żłobki lub kluby dziecięce, zatrudniające dziennego opiekuna oraz osoby, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1, przekazują właściwej gminie sprawozdania za okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia – w terminie do dnia 31 stycznia roku następnego. Gmina przekazuje wojewodzie sprawozdania z zakresu sprawowanej przez siebie opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 za okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia oraz zbiorcze sprawozdania z zakresu opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 organizowanej przez podmioty inne niż gmina – w terminie do dnia 14 lutego każdego roku.

6. Wojewoda przekazuje ministrowi właściwemu do spraw rodziny zbiorcze sprawozdanie w terminie do dnia 28 lutego każdego roku.”;

- 45) w art. 64a ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Gmina jest zobowiązana do przekazywania podlegających ujawnieniu danych z rejestru oraz z wykazu wojewodzie i ministrowi właściwemu do spraw rodziny za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 62a.”;

- 46) po art. 64a dodaje się art. 64b w brzmieniu:

„Art. 64b. 1. Żłobki i kluby dziecięce oraz prowadzące je podmioty są zwolnione z opłat z tytułu trwałego zarządu, użytkowania i użytkowania wieczystego nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego i ich związków, zajętych na działalność związaną z prowadzeniem żłobka lub klubu dziecięcego.

2. Żłobki i kluby dziecięce oraz prowadzące je podmioty są zwolnione z podatku od nieruchomości, podatku leśnego i podatku rolnego w zakresie nieruchomości zajętych na działalność związaną z prowadzeniem żłobka lub klubu dziecięcego, na zasadach określonych odpowiednio w przepisach o podatkach i opłatach lokalnych, podatku leśnym oraz podatku rolnym.”.

Art. 15. W ustawie z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1927 i 1984 oraz z 2017 r. poz. 60, 777 i 949) w art. 66a wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Minister właściwy do spraw rodziny, w celu umożliwienia wójtom, burmistrzom, prezydentom miast oraz wojewodom weryfikacji prawa odpowiednio do świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, świadczenia wychowawczego oraz Karty Dużej Rodziny, a także w celu monitorowania przez ministra właściwego do spraw rodziny oraz wojewodę realizacji świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, świadczenia wychowawczego oraz Karty Dużej Rodziny odpowiednio przez wójtów, burmistrzów, prezydentów miast oraz wojewodów, pozyskuje z bazy danych SIO dane identyfikacyjne ucznia obejmujące imię, nazwisko i numer PESEL, a w przypadku ucznia nieposiadającego numeru PESEL – imię (imiona), nazwisko, datę urodzenia, serię i numer paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość oraz dane dziedzinowe ucznia obejmujące informacje o:”.

Art. 16. W ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2016 r. poz. 162 i 972) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Zarejestrowanie w powiatowym urzędzie pracy jako osoba poszukująca pracy lub posiadanie statusu bezrobotnego nie ma wpływu na uprawnienie do zasiłku dla opiekuna.”;

2) w art. 9a:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Organ właściwy oraz wojewoda sporządzają sprawozdania rzeczowo-finansowe z realizacji zadań określonych w ustawie.”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Organ właściwy przekazuje sprawozdania rzeczowo-finansowe z realizacji zadań określonych w ustawie właściwemu miejscowo wojewodzie.”,

c) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Wojewoda sporządza zbiorcze sprawozdanie rzeczowo-finansowe z realizacji zadań określonych w ustawie, w tym uwzględniające realizowane przez niego zadania, i przekazuje je ministrowi właściwemu do spraw rodziny.”,

d) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Sprawozdania rzeczowo-finansowe z realizacji zadań określonych w ustawie przekazywane są zgodnie z wzorami udostępnionymi, drogą elektroniczną, przez ministra właściwego do spraw rodziny.”;

3) art. 9b otrzymuje brzmienie:

„Art. 9b. Minister właściwy do spraw rodziny określi, w drodze rozporządzenia, sposób sporządzania sprawozdań rzeczowo-finansowych z realizacji zadań określonych w ustawie oraz terminy i sposób ich przekazywania, uwzględniając potrzebę zapewnienia skutecznej realizacji zadań określonych w ustawie.”.

Art. 17. W ustawie z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2016 r. poz. 785 i 1579 oraz z 2017 r. poz. 777) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 2 otrzymuje brzmienie:

„Art. 2. Karta jest środkiem identyfikującym członka rodziny wielodzietnej, poświadczającym prawo członka rodziny wielodzietnej do uprawnień ustalonych w trybie określonym w niniejszej ustawie lub przyznanych na podstawie przepisów odrębnych:

- 1) wydawanym w formie tworzywa sztucznego, zwanym dalej „kartą tradycyjną”, lub
- 2) realizowanym przy użyciu oprogramowania dedykowanego dla urządzeń mobilnych, udostępnionego przez ministra właściwego do spraw rodziny, zawierającego usługi ułatwiające korzystanie z przyznanych uprawnień, zwanym dalej „kartą elektroniczną”.”;

2) w art. 4:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Prawo do posiadania Karty przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, przez którą rozumie się rodzinę, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci bez względu na ich wiek.”,

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a i 2b w brzmieniu:

„2a. Prawo do posiadania Karty przysługuje dziecku, jeżeli w dniu składania wniosku o przyznanie Karty co najmniej troje dzieci w rodzinie wielodzietnej spełnia wymagania, o których mowa w ust. 2b.

2b. Prawo do posiadania Karty przysługuje odpowiednio dziecku:

- 1) w wieku do ukończenia 18. roku życia;
- 2) w wieku do ukończenia 25. roku życia – w przypadku gdy dziecko uczy się w:
  - a) szkole – do dnia 30 września następującego po końcu roku szkolnego,

- b) szkole wyższej – do dnia 30 września roku
– w którym jest planowane ukończenie nauki zgodnie z oświadczeniem, o którym mowa w art. 10 ust. 4 pkt 4.”;
- 3) w art. 5 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
  - „2) cudzoziemcem mającym miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, zezwolenia na pobyt czasowy udzielony w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 i art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2016 r. poz. 1990, 1948 i 2066 oraz z 2017 r. poz. 60 i 858), lub w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej, jeżeli zamieszkuje z członkami rodziny na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;”;
- 4) w art. 6 ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:
  - „2. Małżonek rodzica, któremu przyznano Kartę, nie traci prawa do jej posiadania mimo wystąpienia zmian mających wpływ na istnienie tego uprawnienia, chyba że rodzic zmarł, utracił prawo do posiadania Karty, małżeństwo z rodzicem zostało unieważnione albo rozwiązane przez rozwód, albo sąd orzekł o nieistnieniu małżeństwa.
  - 3. Dziecko, któremu przyznano Kartę, nie traci prawa do jej posiadania odpowiednio przez okres, o którym mowa w art. 4 ust. 2b, mimo utraty tego uprawnienia przez rodzica lub zmniejszenia się liczby dzieci, które wchodziły w skład rodziny wielodzietnej.”;
- 5) w art. 10:
  - a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a–1c w brzmieniu:
    - „1a. Członek rodziny wielodzietnej we wniosku o przyznanie Karty wskazuje, że wniosek dotyczy karty tradycyjnej lub karty elektronicznej.
    - 1b. Rodzic lub małżonek rodzica we wniosku o przyznanie Karty elektronicznej wskazuje jednocześnie członków rodziny wielodzietnej, której usługa ma dotyczyć.
    - 1c. W przypadku gdy członek rodziny wielodzietnej ubiega się o przyznanie karty elektronicznej, we wniosku, o którym mowa w ust. 1, jest obowiązany przedstawić adres poczty elektronicznej i numer telefonu komórkowego każdego członka rodziny wielodzietnej, który z usługi będzie korzystać.”,
  - b) w ust. 4 pkt 1 otrzymuje brzmienie
    - „1) w przypadku rodzica – oświadczenia, że rodzic miał lub ma na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci oraz że nie jest lub nie był pozbawiony władzy

rodzicielskiej ani ograniczony we władzy rodzicielskiej przez umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej w stosunku do co najmniej trojga dzieci;”,

- c) uchyla się ust. 7,
  - d) ust. 9a otrzymuje brzmienie:

„9a. Wniosek i dokumenty, o których mowa w ust. 4 i 5, mogą być składane drogą elektroniczną wyłącznie za pomocą systemu teleinformatycznego utworzonego przez ministra właściwego do spraw rodziny.”,
  - e) ust. 11 otrzymuje brzmienie:

„11. W przypadku gdy wniosek o przyznanie Karty lub jej duplikatu jest składany w formie, o której mowa w ust. 10, do wniosku dołącza się:

    - 1) oryginały dokumentów, o których mowa w ust. 4 i 5, w postaci elektronicznej lub
    - 2) elektroniczne kopie dokumentów, o których mowa w ust. 4 i 5, po uwierzytelnieniu ich w sposób określony w ust. 10.”,
  - f) dodaje się ust. 20 w brzmieniu:

„20. Minister właściwy do spraw rodziny może określić oraz zamieścić na swojej stronie Biuletynu Informacji Publicznej wzór wniosku o przyznanie Karty lub wydanie jej duplikatu.”;
- 6) w art. 11 w ust. 1:
- a) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) dziecku powyżej 18. roku życia – odpowiednio do dnia 30 września następującego po końcu roku szkolnego, w którym jest planowane ukończenie nauki w danej placówce, lub, w przypadku szkoły wyższej, do dnia 30 września roku, w którym jest planowane ukończenie nauki w danej placówce, zgodnie z oświadczeniem, o których mowa w art. 10 ust. 4 pkt 4, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25. roku życia;”,
  - b) pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) osobie przebywającej w dotychczasowej rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka, o której mowa w art. 37 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – odpowiednio do dnia 30 września następującego po końcu roku szkolnego, w którym jest planowane ukończenie nauki w danej placówce, lub, w przypadku szkoły wyższej, do dnia 30 września roku, w którym jest planowane ukończenie nauki w danej

placówce, zgodnie z oświadczeniem, o którym mowa w art. 10 ust. 4 pkt 4, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25. roku życia.”;

7) w art. 12 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Zmiana danych zawartych w Karcie oraz zmiana miejsca zamieszkania skutkująca zmianą gminy wymaga przyznania nowej Karty.”;

8) w art. 13:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Karta jest przyznawana bezpłatnie, z zastrzeżeniem ust. 1a.”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Wydanie Karty podlega opłacie w wysokości 9,21 zł, w przypadku gdy:

- 1) członkowi rodziny wielodzietnej, na jego wniosek, wydana już została wyłącznie karta tradycyjna i następnie członek rodziny wielodzietnej wnioskuje o kartę elektroniczną albo
- 2) członkowi rodziny wielodzietnej, na jego wniosek, udostępniona już została karta elektroniczna i następnie członek rodziny wielodzietnej wnioskuje o wydanie karty tradycyjnej.”;

c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Jeżeli zachodzą szczególnie uzasadnione okoliczności, w szczególności dotyczące sytuacji materialnej lub zdrowotnej rodziny wielodzietnej, wójt może, na umotywowany wniosek, zwolnić członka rodziny wielodzietnej z ponoszenia opłaty, o której mowa w ust. 1a lub 2.”,

d) ust. 5 i 6 otrzymują brzmienie:

„5. Odmowa zwolnienia z ponoszenia opłaty, o której mowa w ust. 1a lub 2, następuje w drodze decyzji administracyjnej.

6. Wpływy z opłaty, o której mowa w ust. 1a lub 2, stanowią dochód budżetu państwa.”;

9) art. 15 otrzymuje brzmienie:

„Art. 15. 1. W przypadku wystąpienia zmian:

- 1) mających wpływ na prawo do posiadania Karty lub
- 2) danych zawartych w Karcie, lub

3) adresu poczty elektronicznej lub numeru telefonu – jeżeli obowiązek ich podania wynika z niniejszej ustawy

– członek rodziny wielodzietnej jest obowiązany do niezwłocznego powiadomienia o tym wójta, który przyznał Kartę.

2. W przypadku zmiany miejsca zamieszkania skutkującej zmianą gminy, członek rodziny wielodzietnej jest obowiązany do niezwłocznego powiadomienia o tym wójta, który przyznał Kartę, chyba że członek rodziny wielodzietnej złożył wniosek o przyznanie nowej Karty w związku ze zmianą miejsca zamieszkania.

3. W przypadku złożenia przez członka rodziny wielodzietnej wniosku o przyznanie nowej Karty w związku ze zmianą miejsca zamieszkania, wójt właściwy ze względu na nowe miejsce zamieszkania członka rodziny wielodzietnej powiadamia o zmianie miejsca zamieszkania przez członka rodziny wielodzietnej wójta, który przyznał Kartę.

4. Zmiana danych, o których mowa w ust. 1 pkt 3, może być przekazana wójtowi za pomocą usług udostępnianych w ramach karty elektronicznej.”;

10) w art. 18 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) produkcję blankietów kart tradycyjnych, personalizację blankietów kart tradycyjnych, dystrybucję Kart oraz system teleinformatyczny umożliwiający obsługę funkcjonalności związanych z kartami elektronicznymi, w szczególności zapewniający funkcjonalność pozwalającą na potwierdzenie uprawnień członków rodzin wielodzietnych oraz zapewniający usługi ułatwiające korzystanie z uprawnień przyznanych na podstawie Karty;”;

11) w art. 21:

a) w ust. 1:

– po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) imiona i nazwiska rodowe rodziców dziecka;”;

– pkt 15 otrzymuje brzmienie:

„15) numer telefonu i adres poczty elektronicznej członka rodziny wielodzietnej
– o ile je posiada lub o ile obowiązek ich podania wynika z niniejszej ustawy;”;

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Minister właściwy do spraw rodziny może przetwarzać również dane, o których mowa w ust. 1:

1) pkt 5 – do celów statystycznych;

- 2) pkt 15 w zakresie adresu poczty elektronicznej – w celu przekazywania informacji związanych z uprawnieniami dla rodzin.”,
- c) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Dane osobowe, o których mowa w ust. 1, wraz z wnioskiem o przyznanie Karty i dokumentami potwierdzającymi prawo do przyznania Karty, usuwa się niezwłocznie po upływie okresów przetwarzania, o których mowa w ust. 4.”;
- 12) art. 22 otrzymuje brzmienie:

„Art. 22. Minister właściwy do spraw rodziny określi, w drodze rozporządzenia, sposób unieważnienia Karty, szczegółowy zakres informacji, jakie mają być zawarte we wniosku o przyznanie Karty lub wydanie jej duplikatu, oraz wzory:

  - 1) Karty,
  - 2) znaku „Tu honorujemy Kartę Dużej Rodziny”,
  - 3) logo rodziny wielodzietnej

– uwzględniając konieczność odpowiedniego zabezpieczenia Karty oraz ujednoczenia procedur w sprawach o przyznanie Karty, a także mając na uwadze konieczność zapewnienia szerokiej rozpoznawalności logo rodziny wielodzietnej i znaku „Tu honorujemy Kartę Dużej Rodziny”.”;
- 13) w art. 24 w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) potencjał podmiotu do przyznania uprawnień członkom rodzin wielodzietnych w odniesieniu do uwarunkowań branży, w której działa ten podmiot;”;
- 14) po art. 26 dodaje się art. 26a w brzmieniu:

„Art. 26a. Minister właściwy do spraw rodziny może prowadzić działania mające na celu zwiększenie dostępności do informacji o uprawnieniach przysługujących rodzinom wielodzietnym na podstawie Karty, w szczególności przez przekazywanie członkom rodzin wielodzietnych informacji pochodzących od podmiotów, które przyznały uprawnienia rodzinom wielodzietnym.”;
- 15) w art. 29:
  - a) ust. 4–6 otrzymują brzmienie:

„4. Koszt realizacji ustawy przez gminę za obsługę zadań gminy związanych z przyznawaniem Karty wynosi 13,40 zł za jedną rodzinę wielodzietną w gminie, chyba że Karta przyznawana jest wyłącznie rodzicom – w takim przypadku koszt ten wynosi 5,36 zł za jedną rodzinę wielodzietną.

5. W przypadku gdy po przyznaniu Kart członkom rodziny wielodzietnej nastąpiła zmiana w liczbie członków rodziny wielodzietnej skutkująca koniecznością przyznania kolejnej Karty lub w przypadku przyznania nowej Karty członkowi rodziny wielodzietnej, który był już posiadaczem Karty, lub w przypadku stwierdzenia utraty prawa do posiadania Karty, koszt realizacji ustawy przez gminę wynosi 2,68 zł za przyznanie Karty.

6. Koszt realizacji ustawy przez gminę za:

- 1) wydanie duplikatu Karty,
- 2) udostępnienie karty elektronicznej – w przypadku gdy członkowi rodziny wielodzietnej, na jego wniosek, wydana już została wyłącznie karta tradycyjna,
- 3) wydanie karty tradycyjnej – w przypadku gdy członkowi rodziny wielodzietnej, na jego wniosek, udostępniona już została karta elektroniczna

– wynosi 1,34 zł.”,

b) uchyla się ust. 7;

16) w art. 36:

a) ust. 1–4 otrzymują brzmienie:

„1. Maksymalny limit wydatków z budżetu państwa na lata 2017–2028 na realizację ustawy przez gminy, wojewodów, ministra właściwego do spraw rodziny i ministra właściwego do spraw transportu wynosi 749,57 mln zł, z tego:

- 1) w 2017 r. – 20,31 mln zł, w tym:
  - a) 0,92 mln zł na realizację ustawy przez gminy,
  - b) 5,49 mln zł na realizację ustawy przez ministra właściwego do spraw rodziny,
  - c) 13,90 mln zł na uprawnienia do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego dla rodziców oraz małżonków rodziców posiadających ważną Kartę Dużej Rodziny;
- 2) w 2018 r. – 31,80 mln zł, w tym:
  - a) 1,93 mln zł na realizację ustawy przez gminy,
  - b) 5,70 mln zł na realizację ustawy przez ministra właściwego do spraw rodziny,
  - c) 18,26 mln zł na uprawnienia do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego dla rodziców oraz małżonków rodziców posiadających ważną Kartę Dużej Rodziny,

- d) 5,91 mln zł na uprawnienia do ulgowych opłat za wydanie paszportu;
- 3) w 2019 r. – 54,79 mln zł, w tym:
- a) 3,72 mln zł na realizację ustawy przez gminy,
  - b) 9,88 mln zł na realizację ustawy przez ministra właściwego do spraw rodziny,
  - c) 32,98 mln zł na uprawnienia do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego dla rodziców oraz małżonków rodziców posiadających ważną Kartę Dużej Rodziny,
  - d) 8,21 mln zł na uprawnienia do ulgowych opłat za wydanie paszportu;
- 4) w 2020 r. – 68,40 mln zł, w tym:
- a) 2,42 mln zł na realizację ustawy przez gminy,
  - b) 8,95 mln zł na realizację ustawy przez ministra właściwego do spraw rodziny,
  - c) 46,83 mln zł na uprawnienia do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego dla rodziców oraz małżonków rodziców posiadających ważną Kartę Dużej Rodziny,
  - d) 10,20 mln zł na uprawnienia do ulgowych opłat za wydanie paszportu;
- 5) w 2021 r. – 64,24 mln zł, w tym:
- a) 0,69 mln zł na realizację ustawy przez gminy,
  - b) 4,40 mln zł na realizację ustawy przez ministra właściwego do spraw rodziny,
  - c) 48,46 mln zł na uprawnienia do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego dla rodziców oraz małżonków rodziców posiadających ważną Kartę Dużej Rodziny,
  - d) 10,69 mln zł na uprawnienia do ulgowych opłat za wydanie paszportu;
- 6) w 2022 r. – 66,38 mln zł, w tym:
- a) 0,72 mln zł na realizację ustawy przez gminy,
  - b) 4,40 mln zł na realizację ustawy przez ministra właściwego do spraw rodziny,
  - c) 50,10 mln zł na uprawnienia do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego dla rodziców oraz małżonków rodziców posiadających ważną Kartę Dużej Rodziny,
  - d) 11,16 mln zł na uprawnienia do ulgowych opłat za wydanie paszportu;

- 7) w 2023 r. – 68,54 mln zł, w tym:
  - a) 0,75 mln zł na realizację ustawy przez gminy,
  - b) 4,41 mln zł na realizację ustawy przez ministra właściwego do spraw rodziny,
  - c) 51,74 mln zł na uprawnienia do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego dla rodziców oraz małżonków rodziców posiadających ważną Kartę Dużej Rodziny,
  - d) 11,64 mln zł na uprawnienia do ulgowych opłat za wydanie paszportu;
- 8) w 2024 r. – 70,70 mln zł, w tym:
  - a) 0,78 mln zł na realizację ustawy przez gminy,
  - b) 4,41 mln zł na realizację ustawy przez ministra właściwego do spraw rodziny,
  - c) 53,38 mln zł na uprawnienia do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego dla rodziców oraz małżonków rodziców posiadających ważną Kartę Dużej Rodziny,
  - d) 12,13 mln zł na uprawnienia do ulgowych opłat za wydanie paszportu;
- 9) w 2025 r. – 72,86 mln zł, w tym:
  - a) 0,81 mln zł na realizację ustawy przez gminy,
  - b) 4,41 mln zł na realizację ustawy przez ministra właściwego do spraw rodziny,
  - c) 55,03 mln zł na uprawnienia do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego dla rodziców oraz małżonków rodziców posiadających ważną Kartę Dużej Rodziny,
  - d) 12,61 mln zł na uprawnienia do ulgowych opłat za wydanie paszportu;
- 10) w 2026 r. – 75,02 mln zł, w tym:
  - a) 0,84 mln zł na realizację ustawy przez gminy,
  - b) 4,41 mln zł na realizację ustawy przez ministra właściwego do spraw rodziny,
  - c) 56,68 mln zł na uprawnienia do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego dla rodziców oraz małżonków rodziców posiadających ważną Kartę Dużej Rodziny,
  - d) 13,09 mln zł na uprawnienia do ulgowych opłat za wydanie paszportu;

- 11) w 2027 r. – 77,18 mln zł, w tym:
    - a) 0,87 mln zł na realizację ustawy przez gminy,
    - b) 4,41 mln zł na realizację ustawy przez ministra właściwego do spraw rodziny,
    - c) 58,33 mln zł na uprawnienia do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego dla rodziców oraz małżonków rodziców posiadających ważną Kartę Dużej Rodziny,
    - d) 13,57 mln zł na uprawnienia do ulgowych opłat za wydanie paszportu;
  - 12) w 2028 r. – 79,35 mln zł, w tym:
    - a) 0,91 mln zł na realizację ustawy przez gminy,
    - b) 4,41 mln zł na realizację ustawy przez ministra właściwego do spraw rodziny,
    - c) 59,98 mln zł na uprawnienia do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego dla rodziców oraz małżonków rodziców posiadających ważną Kartę Dużej Rodziny,
    - d) 14,05 mln zł na uprawnienia do ulgowych opłat za wydanie paszportu.
2. Minister właściwy do spraw rodziny monitoruje wykorzystanie limitu wydatków, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a i b, pkt 2 lit. a i b, pkt 3 lit. a i b, pkt 4 lit. a i b, pkt 5 lit. a i b, pkt 6 lit. a i b, pkt 7 lit. a i b, pkt 8 lit. a i b, pkt 9 lit. a i b, pkt 10 lit. a i b, pkt 11 lit. a i b i pkt 12 lit. a i b, oraz w przypadku zagrożenia przekroczenia przyjętego na dany rok budżetowy maksymalnego limitu wydatków wdraża mechanizm korygujący, o którym mowa w ust. 5.
3. Wojewoda przekazuje ministrowi właściwemu do spraw rodziny w terminie do 15. dnia każdego miesiąca następującego po miesiącu, którego informacja dotyczy, informację o należnych gminie środkach na zadania wynikające z realizacji ustawy.
4. Minister właściwy do spraw transportu monitoruje wykorzystanie limitu wydatków, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. c, pkt 2 lit. c, pkt 3 lit. c, pkt 4 lit. c, pkt 5 lit. c, pkt 6 lit. c, pkt 7 lit. c, pkt 8 lit. c, pkt 9 lit. c, pkt 10 lit. c, pkt 11 lit. c i pkt 12 lit. c, oraz w przypadku zagrożenia przekroczenia przyjętego na dany rok budżetowy maksymalnego limitu wydatków przekazuje informację ministrowi właściwemu do spraw rodziny.”,

b) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. Minister właściwy do spraw wewnętrznych monitoruje wykorzystanie limitu wydatków, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lit. d, pkt 3 lit. d, pkt 4 lit. d, pkt 5 lit. d, pkt 6 lit. d, pkt 7 lit. d, pkt 8 lit. d, pkt 9 lit. d, pkt 10 lit. d, pkt 11 lit. d i pkt 12 lit. d, i w przypadku zagrożenia przekroczenia przyjętego na dany rok budżetowy maksymalnego limitu wydatków przekazuje informację ministrowi właściwemu do spraw rodziny.”.

Art. 18. W ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. poz. 195 i 1579 oraz z 2017 r. poz. 60, 245, 624 i 777) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2:

a) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) dochodzie członka rodziny – oznacza to przeciętny miesięczny dochód członka rodziny osiągnięty w roku kalendarzowym poprzedzającym okres, na jaki ustalane jest prawo do świadczenia wychowawczego, z zastrzeżeniem art. 7 ust. 1–3a;”.

b) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) dochodzie dziecka pozostającego pod opieką opiekuna prawnego – oznacza to przeciętny miesięczny dochód uzyskany w roku kalendarzowym poprzedzającym okres, na jaki ustalane jest prawo do świadczenia wychowawczego, z zastrzeżeniem art. 7 ust. 1–3a;”.

c) pkt 16 otrzymuje brzmienie:

„16) rodzinie – oznacza to odpowiednio następujących członków rodziny: małżonków, rodziców dzieci, opiekuna faktycznego dziecka oraz zamieszkujące wspólnie z tymi osobami, pozostające na ich utrzymaniu dzieci w wieku do ukończenia 25. roku życia, a także dzieci, które ukończyły 25. rok życia, legitymujące się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeżeli w związku z tą niepełnosprawnością przysługuje świadczenie pielęgnacyjne lub specjalny zasiłek opiekuńczy albo zasiłek dla opiekuna, o którym mowa w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2016 r. poz. 162 i 972); do członków rodziny nie zalicza się dziecka pozostającego pod opieką opiekuna prawnego, dziecka

pozostającego w związku małżeńskim, a także pełnoletniego dziecka posiadającego własne dziecko; w przypadku gdy dziecko, zgodnie z orzeczeniem sądu, jest pod opieką naprzemienną obojga rodziców rozwiedzionych lub żyjących w separacji lub żyjących w rozłączeniu sprawowaną w porównywalnych i powtarzających się okresach, dziecko zalicza się jednocześnie do członków rodzin obojwojga rodziców;”,

d) w pkt 19 lit. b otrzymuje brzmienie:

„b) utratą zasiłku lub stypendium dla bezrobotnych;”,

e) w pkt 20 lit. b otrzymuje brzmienie:

„b) uzyskaniem zasiłku lub stypendium dla bezrobotnych;”;

2) w art. 5:

a) ust. 2 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„W przypadku urodzenia dziecka albo ukończenia przez dziecko 18. roku życia kwotę świadczenia wychowawczego przysługującą za niepełny miesiąc ustala się, dzieląc kwotę tego świadczenia przez liczbę wszystkich dni kalendarzowych w tym miesiącu, a otrzymaną kwotę mnoży się przez liczbę dni kalendarzowych, za które to świadczenie przysługuje.”;

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. W przypadku gdy dziecko, zgodnie z orzeczeniem sądu, jest pod opieką naprzemienną obojwojga rodziców rozwiedzionych, żyjących w separacji lub żyjących w rozłączeniu sprawowaną w porównywalnych i powtarzających się okresach, kwotę świadczenia wychowawczego ustala się każdemu z rodziców w wysokości połowy kwoty przysługującego za dany miesiąc świadczenia wychowawczego.”;

3) w art. 7 po ust. 3 dodaje się ust. 3a i 3b w brzmieniu:

„3a. Przepisów o utracie i uzyskaniu dochodu nie stosuje się do dochodu z tytułu zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej i dochodu z tytułu wyrejestrowania lub rozpoczęcia pozarolniczej działalności gospodarczej, jeżeli członek rodziny lub dziecko pozostające pod opieką opiekuna prawnego utracili dochód z tych tytułów i w okresie 3 miesięcy licząc od dnia utraty dochodu uzyskali dochód u tego samego pracodawcy lub zleceniodawcy lub zamawiającego dzieło lub ponownie rozpoczęli pozarolniczą działalność gospodarczą.

3b. W przypadku ustalania dochodu z działalności podlegającej opodatkowaniu na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne w roku kalendarzowym poprzedzającym okres, na jaki ustalane jest prawo do świadczenia wychowawczego, przyjmuje się dochód ogłaszany corocznie, w drodze obwieszczenia, przez ministra właściwego do spraw rodziny, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, w terminie do dnia 1 sierpnia każdego roku.”;

4) w art. 8 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. Świadczenie wychowawcze na dane dziecko nie przysługuje, jeżeli osobie samotnie wychowującej dziecko nie zostało ustalone, na rzecz tego dziecka od jego rodzica, świadczenie alimentacyjne na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, chyba że:

- 1) drugi z rodziców dziecka nie żyje;
- 2) ojciec dziecka jest nieznany;
- 3) powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone;
- 4) sąd zobowiązał jednego z rodziców do ponoszenia całkowitych kosztów utrzymania dziecka i nie zobowiązał drugiego z rodziców do świadczenia alimentacyjnego na rzecz tego dziecka;
- 5) dziecko, zgodnie z orzeczeniem sądu, jest pod opieką naprzemienną obojga rodziców sprawowaną w porównywalnych i powtarzających się okresach.”;

5) w art. 11:

a) w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) pełni funkcję instytucji właściwej w związku z udziałem Rzeczypospolitej Polskiej w koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w przypadku przemieszczania się osób w granicach Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Konfederacji Szwajcarskiej;”;

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Wojewoda może, w formie pisemnej, upoważnić pracownika urzędu wojewódzkiego do załatwiania w jego imieniu spraw dotyczących realizacji świadczenia wychowawczego w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, a także do wydawania w tych sprawach decyzji.”;

6) art. 12a otrzymuje brzmienie:

„Art. 12a. 1. Minister właściwy do spraw rodziny oraz wojewoda monitorują realizację świadczenia wychowawczego przez organy właściwe.

2. Minister właściwy do spraw rodziny monitoruje realizację świadczenia wychowawczego przez wojewodów.

3. Minister właściwy do spraw rodziny monitoruje realizację świadczenia wychowawczego przez pozyskiwanie informacji niezbędnych do ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego, o którym mowa w art. 17 ust. 6, oraz przekazywanie tych informacji organom właściwym oraz wojewodom.”;

7) w art. 13:

a) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Informacje przedstawione we wniosku składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.”,

b) w ust. 3 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) osoby występującej o przyznanie świadczenia wychowawczego, w tym: imię, nazwisko, datę urodzenia, adres miejsca zamieszkania, stan cywilny, obywatelstwo, płeć, numer PESEL, a w przypadku gdy nie nadano numeru PESEL – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość oraz, o ile je posiada – adres poczty elektronicznej i numer telefonu;”,

c) w ust. 4:

– pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) zaświadczenia lub oświadczenia dokumentujące wysokość innych dochodów niż dochody podlegające opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach określonych w art. 27, art. 30b, art. 30c, art. 30e i art. 30f ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2032 i 2048 oraz z 2017 r. poz. 60, 528, 648 i 859) dotyczące każdego członka rodziny;”,

– pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) zaświadczenie naczelnika urzędu skarbowego zawierające informacje o wysokości przychodu oraz o wysokości i formie opłacanego podatku dochodowego w roku kalendarzowym poprzedzającym okres, na jaki ustalane jest prawo do świadczenia wychowawczego, dotyczące członków rodziny rozliczających się na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne;”

d) ust. 22 otrzymuje brzmienie:

„22. Minister właściwy do spraw rodziny określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb postępowania w sprawach o przyznanie świadczenia wychowawczego oraz szczegółowy zakres informacji, jakie mają być zawarte:

- 1) we wniosku o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego,
- 2) w oświadczeniach niezbędnych do ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego, w tym oświadczeniach o dochodach członków rodziny oraz zaświadczeniu, o którym mowa w ust. 4 pkt 2

– kierując się koniecznością zapewnienia prawidłowego przebiegu postępowania w sprawach o przyznanie świadczenia wychowawczego oraz przekazywania dokumentacji niezbędnej do sprawnej realizacji, w tym drogą elektroniczną, zadań w zakresie świadczenia wychowawczego.”

e) dodaje się ust. 23 w brzmieniu:

„23. Minister właściwy do spraw rodziny może określić oraz zamieścić na swojej stronie Biuletynu Informacji Publicznej wzory:

- 1) wniosku o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego;
- 2) oświadczeń niezbędnych do ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego, w tym oświadczeń o dochodach członków rodziny oraz zaświadczenia, o którym mowa w ust. 4 pkt 2.”;

8) w art. 14:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Organy administracji publicznej realizują niniejszą ustawę przy pomocy systemów teleinformatycznych stanowiących integralne części systemów teleinformatycznych stosowanych do realizacji świadczeń rodzinnych określonych

w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1518 i 1579 oraz z 2017 r. poz. 60, 624 i 777).”,

b) po ust. 4 dodaje się ust. 4a i 4b w brzmieniu:

„4a. Organy właściwe i wojewodowie, wykorzystując systemy teleinformatyczne, o których mowa w ust. 1, przekazują do rejestru centralnego również adres poczty elektronicznej wskazany we wniosku o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego.

4b. Minister właściwy do spraw rodziny może przetwarzać dane w zakresie adresu poczty elektronicznej wskazanego we wniosku o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego w celu przekazywania informacji związanych z uprawnieniami dla rodzin. Przepisy ust. 5 i 7 stosuje się odpowiednio.”;

9) w art. 15 w ust. 3 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) wojewoda upoważnił do załatwiania w jego imieniu spraw dotyczących realizacji świadczenia wychowawczego w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego pracownika urzędu wojewódzkiego.”;

10) w art. 16 ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. W przypadku gdy wojewoda w sytuacji, o której mowa w ust. 2, ustali, że mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, organ właściwy uchyla decyzję przyznającą świadczenie wychowawcze za okres, w którym osoba podlega ustawodawstwu w zakresie świadczeń na rodzinę w innym państwie, o którym mowa w ust. 1, w związku ze stosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.”;

11) w art. 18:

a) po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:

„5a. W przypadku przyznania świadczenia wychowawczego po uwzględnieniu utraty dochodu z tytułu zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub dochodu z pozarolniczej działalności gospodarczej, po upływie 3 miesięcy licząc od dnia utraty dochodu, ustalone prawo do świadczenia wychowawczego weryfikuje się z uwzględnieniem art. 7 ust. 3a. Przepisy art. 20 ust. 1 stosuje się.”;

b) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. W przypadku gdy uzyskanie dochodu powoduje utratę prawa do świadczenia wychowawczego, świadczenie nie przysługuje od miesiąca

następującego po pierwszym miesiącu od miesiąca, w którym nastąpiło uzyskanie dochodu.”;

12) w art. 21:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Świadczenie wychowawcze wypłaca się w okresach miesięcznych.”,

b) uchyla się ust. 2,

c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Wnioski w sprawie ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego na kolejny okres są przyjmowane od dnia 1 sierpnia danego roku, a w przypadku wniosków składanych drogą elektroniczną – od dnia 1 lipca danego roku.”,

d) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenie wychowawcze na kolejny okres złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 września do dnia 30 września danego roku, ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego oraz wypłata przysługującego świadczenia wychowawczego następuje do dnia 30 listopada tego roku.”,

e) po ust. 5 dodaje się ust. 5a–5c w brzmieniu:

„5a. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenie wychowawcze na dany okres złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 października do dnia 31 października danego roku, ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego oraz wypłata przysługującego świadczenia wychowawczego następuje do dnia 31 grudnia tego roku.

5b. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenie wychowawcze na dany okres złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 listopada do dnia 30 listopada danego roku, ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego oraz wypłata przysługującego świadczenia wychowawczego następuje do dnia 31 stycznia następnego roku.

5c. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenie wychowawcze na dany okres złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 grudnia danego roku do dnia 31 stycznia następnego roku, ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego oraz wypłata przysługującego świadczenia wychowawczego następuje do ostatniego dnia lutego następnego roku.”;

13) w art. 23 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Organ właściwy, w przypadku wątpliwości dotyczących spełniania warunków do otrzymywania przyznanego świadczenia wychowawczego, w szczególności warunku zamieszkiwania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o którym mowa w art. 1 ust. 3, może wezwać osobę otrzymującą świadczenie wychowawcze do osobistego udzielenia, w wyznaczonym terminie, wyjaśnień oraz informacji co do okoliczności mających wpływ na prawo do świadczenia wychowawczego.”;

14) w art. 25 w ust. 2 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) świadczenie wychowawcze wypłacone w związku z zastosowaniem przepisów o utracie i uzyskaniu dochodu – po ustaleniu, że wystąpiły okoliczności, o których mowa w art. 7 ust. 3a;”;

15) po art. 28 dodaje się art. 28a w brzmieniu:

„Art. 28a. Minister właściwy do spraw rodziny może przekazywać na wskazany we wniosku o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego adres poczty elektronicznej informacje związane z uprawnieniami dla rodzin.”;

16) w art. 29 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Organ właściwy realizuje zadania z zakresu świadczenia wychowawczego jako zadanie z zakresu administracji rządowej.”;

17) w art. 30:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Organ właściwy oraz wojewoda sporządzają sprawozdania rzeczowo-finansowe z wykonywania zadań z zakresu świadczenia wychowawczego.”;

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Organ właściwy przekazuje sprawozdania rzeczowo-finansowe z wykonywania zadań z zakresu świadczenia wychowawczego właściwemu miejscowo wojewodzie.”;

c) ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. Wojewoda sporządza zbiorcze sprawozdanie rzeczowo-finansowe z wykonywania zadań z zakresu świadczenia wychowawczego, w tym uwzględniające wykonywanie przez niego zadań z zakresu świadczenia wychowawczego, i przekazuje je ministrowi właściwemu do spraw rodziny.

3. Minister właściwy do spraw rodziny określi, w drodze rozporządzenia, sposób sporządzania sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonywania zadań z zakresu świadczenia wychowawczego oraz terminy i sposób ich przekazywania, uwzględniając potrzebę zapewnienia skutecznej realizacji zadań z zakresu świadczenia wychowawczego finansowanych z budżetu państwa.”,

d) dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Sprawozdania rzeczowo-finansowe z wykonywania zadań z zakresu świadczenia wychowawczego przekazywane są zgodnie z wzorami udostępnionymi, drogą elektroniczną, przez ministra właściwego do spraw rodziny.”;

18) użyte w art. 11 w ust. 1 we wprowadzeniu do wyliczenia i w ust. 3, art. 14 ust. 3 i 4 pkt 1 i 2, art. 15 ust. 1 i 2, art. 16 ust. 1, 2, 4, 5, 7, 8, 10 i 11, art. 17 ust. 1 we wprowadzeniu do wyliczenia, ust. 3–6, art. 20 ust. 2, art. 23 ust. 1 i art. 27 ust. 1 w różnym przypadku i różnej liczbie wyrazy „marszałek województwa” zastępuje się użytym w odpowiednim przypadku i odpowiedniej liczbie wyrazem „wojewoda”;

19) użyte w art. 11 ust. 4 i art. 14 ust. 2 we wprowadzeniu do wyliczenia w różnej liczbie wyrazy „samorząd województwa” zastępuje się użytym w odpowiedniej liczbie wyrazem „wojewoda”.

Art. 19. W ustawie z dnia 23 marca 2017 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z zadaniami organów administracji publicznej w zakresie niektórych rejestrów publicznych (Dz. U. poz. 777) w art. 17 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) art. 9, który wchodzi w życie z dniem 31 grudnia 2017 r.”;

Art. 20. Przepisy ustawy zmienianej w art. 8, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, z wyłączeniem art. 16a ust. 9, art. 17 ust. 6, art. 23 ust. 3 pkt 1, ust. 4 pkt 1, ust. 5 i ust. 5d ustawy zmienianej w art. 8, mają zastosowanie po raz pierwszy przy ustalaniu prawa do świadczeń na okres zasiłkowy rozpoczynający się od dnia 1 listopada 2017 r.

Art. 21. Przepisy ustawy zmienianej w art. 13, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, z wyłączeniem art. 15 ust. 3 pkt 1, ust. 4 pkt 1, ust. 9 i ust. 9a ustawy zmienianej w art. 13, mają zastosowanie po raz pierwszy przy ustalaniu prawa do świadczeń na okres świadczeniowy rozpoczynający się od dnia 1 października 2017 r.

Art. 22. Przepisy ustawy zmienianej w art. 18, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, z wyłączeniem art. 13 ust. 3 pkt 1, ust. 4 pkt 1, ust. 22 i ust. 23 ustawy zmienianej w art. 18, mają

zastosowanie po raz pierwszy przy ustalaniu prawa do świadczeń na okres rozpoczynający się od dnia 1 października 2017 r.

Art. 23. Przepis art. 26 ust. 2a ustawy zmienianej w art. 8, przepis art. 20 ust. 3 ustawy zmienionej w art. 13 oraz przepis art. 21 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 18, w zakresie składania wniosku drogą elektroniczną od dnia 1 lipca danego roku kalendarzowego, stosuje się począwszy od dnia 1 lipca 2018 r.

Art. 24. 1. Wojewodowie, w terminie do dnia 31 grudnia 2017 r., wyznaczą lub utworzą komórki organizacyjne urzędów wojewódzkich właściwe do realizacji zadań z zakresu świadczeń rodzinnych realizowanych w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego. Przepis art. 21 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 8 niniejszej ustawy, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się.

2. Marszałek województwa przekazuje właściwemu wojewodzie dokumentację dotyczącą spraw z zakresu świadczeń rodzinnych realizowanych w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego, w terminie do dnia 5 stycznia 2018 r., a w przypadku spraw zakończonych – w terminie do dnia 30 listopada 2017 r.

3. Przekazanie dokumentacji, o którym mowa w ust. 2, dokonywane jest na podstawie protokołu zdawczo-odbiorczego zawierającego w szczególności wykaz przekazywanych spraw i wykaz przekazywanych dokumentów.

Art. 25. 1. Wojewodowie, w terminie do dnia 31 grudnia 2017 r., wyznaczą lub utworzą komórki organizacyjne urzędów wojewódzkich właściwe do realizacji zadań z zakresu świadczenia wychowawczego realizowanego w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego. Przepis art. 11 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 18 niniejszej ustawy, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się.

2. Marszałek województwa przekazuje właściwemu wojewodzie dokumentację dotyczącą spraw z zakresu świadczenia wychowawczego realizowanego w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego, w terminie do dnia 5 stycznia 2018 r., a w przypadku spraw zakończonych – w terminie do dnia 30 listopada 2017 r.

3. Przekazanie dokumentacji, o którym mowa w ust. 2, dokonywane jest na podstawie protokołu zdawczo-odbiorczego zawierającego w szczególności wykaz przekazywanych spraw i wykaz przekazywanych dokumentów.

Art. 26. 1. Postępowania w sprawie świadczeń rodzinnych realizowanych w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego wszczęte przed dniem 1 stycznia 2018 r.,

w tym wszystkie czynności podjęte w ramach tych postępowań, są kontynuowane przez wojewodę.

2. W sprawach z wniosków o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych realizowanych w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego, złożonych przed dniem 1 stycznia 2019 r., organem wyższego stopnia jest samorządowe kolegium odwoławcze.

3. Wojewoda staje się administratorem danych osobowych przetwarzanych w sprawach świadczeń rodzinnych realizowanych w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego, których administratorem był marszałek województwa.

Art. 27. 1. Postępowania w sprawie świadczenia wychowawczego realizowanego w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego wszczęte przed dniem 1 stycznia 2018 r., w tym wszystkie czynności podjęte w ramach tych postępowań, są kontynuowane przez wojewodę.

2. W sprawach z wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego realizowanego w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego, złożonych przed dniem 1 stycznia 2019 r., organem wyższego stopnia jest samorządowe kolegium odwoławcze.

3. Wojewoda staje się administratorem danych osobowych przetwarzanych w sprawach świadczeń wychowawczych realizowanych w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego, których administratorem był marszałek województwa.

Art. 28. 1. Pracownicy samorządowi wykonujący zadania z zakresu świadczeń rodzinnych realizowanych w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego, zatrudnieni w urzędach marszałkowskich lub wojewódzkich samorządowych jednostkach organizacyjnych, z dniem 1 stycznia 2018 r. stają się pracownikami służby cywilnej w rozumieniu ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1345, 1605, 1807, 1948 i 2260) właściwych miejscowo urzędów wojewódzkich.

2. Pracodawca pracowników, o których mowa w ust. 1, w terminie do dnia 1 listopada 2017 r.:

- 1) informuje na piśmie pracownika, o którym mowa w ust. 1, o zmianie pracodawcy;
- 2) przesyła do dyrektora generalnego właściwego urzędu wojewódzkiego wykaz pracowników zawierający w szczególności:
  - a) imię i nazwisko,
  - b) wykształcenie,

- c) staż pracy,
- d) stanowisko,
- e) składniki wynagrodzenia,
- f) doświadczenie zawodowe na stanowisku obejmującym zadania podlegające przekazaniu.

3. Dyrektor generalny urzędu wojewódzkiego, w terminie do dnia 5 stycznia 2018 r., zawiadamia na piśmie pracownika, o którym mowa w ust. 1, o zmianach, jakie nastąpiły w zakresie jego stosunku pracy. Przepisy art. 23¹ § 4 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 1666, 2138 i 2255 oraz z 2017 r. poz. 60 i 962) stosuje się odpowiednio.

Art. 29. 1. Pracownicy samorządowi wykonujący zadania z zakresu świadczenia wychowawczego realizowanego w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego, zatrudnieni w urzędach marszałkowskich lub wojewódzkich samorządowych jednostkach organizacyjnych, z dniem 1 stycznia 2018 r. stają się pracownikami służby cywilnej w rozumieniu ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej właściwych miejscowo urzędów wojewódzkich.

2. Pracodawca pracowników, o których mowa w ust. 1, w terminie do dnia 1 listopada 2017 r.:

- 1) informuje na piśmie pracownika, o którym mowa w ust. 1, o zmianie pracodawcy;
- 2) przesyła do dyrektora generalnego właściwego urzędu wojewódzkiego wykaz pracowników zawierający w szczególności:
  - a) imię i nazwisko,
  - b) wykształcenie,
  - c) staż pracy,
  - d) stanowisko,
  - e) składniki wynagrodzenia,
  - f) doświadczenie zawodowe na stanowisku obejmującym zadania podlegające przekazaniu.

3. Dyrektor generalny urzędu wojewódzkiego, w terminie do dnia 5 stycznia 2018 r., zawiadamia na piśmie pracownika, o którym mowa w ust. 1, o zmianach, jakie nastąpiły w zakresie jego stosunku pracy. Przepisy art. 23¹ § 4 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy stosuje się odpowiednio.

Art. 30. 1. Zadania marszałka województwa jako wierzyciela należności pieniężnych wynikających ze spraw dotyczących nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych przejmuje wojewoda. Wysłane przez marszałka województwa upomnienia, tytuły wykonawcze, zarządzenia zabezpieczenia, postanowienia zawierające stanowisko administracyjnego organu egzekucyjnego i inne czynności administracyjnego organu egzekucyjnego podjęte w zakresie egzekucji administracyjnych pozostają w mocy.

2. Wojewoda, do dnia 31 marca 2018 r., informuje dłużników, o ile ich adresy są znane, oraz administracyjne organy egzekucyjne o zmianie wierzyciela należności pieniężnych wynikających ze spraw dotyczących nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych.

Art. 31. 1. Zadania marszałka województwa jako wierzyciela należności pieniężnych wynikających ze spraw dotyczących nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych przejmuje wojewoda. Wysłane przez marszałka województwa upomnienia, tytuły wykonawcze, zarządzenia zabezpieczenia, postanowienia zawierające stanowisko administracyjnego organu egzekucyjnego i inne czynności administracyjnego organu egzekucyjnego podjęte w zakresie egzekucji administracyjnych pozostają w mocy.

2. Wojewoda, do dnia 31 marca 2018 r., informuje dłużników, o ile ich adresy są znane, oraz administracyjne organy egzekucyjne o zmianie wierzyciela należności pieniężnych wynikających ze spraw dotyczących nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych.

Art. 32. Organy właściwe i marszałkowie województw, w okresie od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy do dnia 31 grudnia 2017 r., wykorzystując systemy teleinformatyczne, o których mowa w ustawie zmienianej w art. 8, przekazują do rejestru centralnego, o którym mowa w tej ustawie, również adres poczty elektronicznej wskazany we wniosku o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych na okres zasiłkowy rozpoczynający się od dnia 1 listopada 2017 r.

Art. 33. Organy właściwe i marszałkowie województw, w okresie od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy do dnia 31 grudnia 2017 r., wykorzystując systemy teleinformatyczne, o których mowa w ustawie zmienianej w art. 18, przekazują do rejestru centralnego, o którym mowa w tej ustawie, również adres poczty elektronicznej wskazany we wniosku o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego na okres rozpoczynający się od dnia 1 października 2017 r.

Art. 34. 1. W roku 2017 minister właściwy do spraw finansów publicznych, w celu zapewnienia wdrożenia przez ministra właściwego do spraw rodziny systemu teleinformatycznego:

- 1) za pomocą którego wojewoda będzie realizował ustawy, o których mowa w art. 8 i art. 18, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą,
- 2) o którym mowa w art. 62a ustawy zmienianej w art. 14, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą,
- 3) umożliwiającego obsługę funkcjonalności związanych z kartami elektronicznymi w rozumieniu art. 2 pkt 2 ustawy zmienianej w art. 17, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą

– przekazuje środki finansowe z rezerwy celowej zaplanowanej w ustawie budżetowej na rok 2017 w załączniku nr 2, w części 83 – Rezerwy celowe, w pozycji 34.

2. W roku 2017 wojewoda, w celu wdrożenia zadań wynikających z niniejszej ustawy, może wykorzystać środki finansowe zaplanowane w jego budżecie na realizację świadczeń rodzinnych.

Art. 35. 1. Od dnia 1 listopada 2017 r. do dnia 31 października 2018 r.:

- 1) wysokość kwoty, o której mowa w art. 5 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 8, wynosi 674,00 zł;
- 2) wysokość kwoty, o której mowa w art. 5 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 8, wynosi 764,00 zł.

2. Od dnia 1 listopada 2017 r. do dnia 31 października 2018 r.:

- 1) wysokość zasiłku rodzinnego, o którym mowa w art. 6 ustawy zmienianej w art. 8, wynosi miesięcznie:
  - a) 95,00 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5. roku życia,
  - b) 124,00 zł na dziecko w wieku powyżej 5. roku życia do ukończenia 18. roku życia,
  - c) 135,00 zł na dziecko w wieku powyżej 18. roku życia do ukończenia 24. roku życia;
- 2) wysokość dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka, o którym mowa w art. 11a ustawy zmienianej w art. 8, wynosi 193,00 zł miesięcznie na dziecko, nie więcej jednak niż 386,00 zł na wszystkie dzieci;
- 3) wysokość dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, o którym mowa w art. 12a ustawy zmienianej w art. 8, wynosi 95,00 zł miesięcznie na trzecie i na następne dzieci uprawnione do zasiłku rodzinnego;

- 4) wysokość dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, o którym mowa w art. 13 ustawy zmienianej w art. 8, wynosi:
  - a) 90,00 zł miesięcznie na dziecko w wieku do ukończenia 5. roku życia,
  - b) 110,00 zł miesięcznie na dziecko w wieku powyżej 5. roku życia do ukończenia 24. roku życia;
- 5) wysokość dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, o którym mowa w art. 15 ustawy zmienianej w art. 8, wynosi:
  - a) 113,00 zł miesięcznie na dziecko w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły ponadgimnazjalnej lub szkoły artystycznej, w której realizowany jest obowiązek szkolny i obowiązek nauki, a także szkoły podstawowej lub gimnazjum w przypadku dziecka lub osoby uczącej się, legitymującej się orzeczeniem o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności,
  - b) 69,00 zł miesięcznie na dziecko w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły, w przypadku dojazdu do szkoły ponadgimnazjalnej, a także szkoły artystycznej, w której realizowany jest obowiązek szkolny i obowiązek nauki w zakresie odpowiadającym nauce w szkole ponadgimnazjalnej.

Art. 36. 1. Opiekun lub wolontariusz w żłobku lub klubie dziecięcym spełniający do dnia 31 grudnia 2017 r. wymagania do sprawowania funkcji opiekuna lub wolontariusza w żłobku lub klubie dziecięcym może sprawować tę funkcję, jeżeli po dniu 1 stycznia 2018 r. będzie spełniał wymagania określone w ustawie zmienianej w art. 14 w brzmieniu dotychczasowym, z uwzględnieniem ust. 3, i do dnia 1 stycznia 2020 r. odbędzie szkolenie z udzielania dziecku pierwszej pomocy. Przepisy art. 18a ustawy zmienianej w art. 14, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się.

2. Dzienny opiekun spełniający w dniu 31 grudnia 2017 r. wymagania do sprawowania funkcji dziennego opiekuna może sprawować tę funkcję, jeżeli po dniu 1 stycznia 2018 r. będzie spełniał wymagania określone w ustawie zmienianej w art. 14 w brzmieniu dotychczasowym, z uwzględnieniem ust. 3, i do dnia 1 stycznia 2020 r. odbędzie szkolenie z udzielania dziecku pierwszej pomocy. Przepisy art. 39 ust. 2 i 2a ustawy zmienianej w art. 14, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się.

3. Dyrektor żłobka, osoba kierującą pracą klubu dziecięcego, osoba fizyczna tworząca lub prowadząca żłobek lub klub dziecięcy, opiekun, pielęgniarka, położna, wolontariusz, inna osoba zatrudniona do wykonywania pracy lub świadczenia usług w żłobku lub klubie dziecięcym oraz dzienny opiekun mogą, po dniu 1 stycznia 2018 r., świadczyć pracę lub wykonywać usługi w żłobku lub klubie dziecięcym lub sprawować funkcję dziennego opiekuna, jeżeli nie figurują w bazie danych Rejestru Sprawców Przepięstw na Tle Seksualnym z dostętem ograniczonym lub nie zostały skazane prawomocnym wyrokiem za inne przestępstwo umyślne i przedstawiają, w terminie do dnia 31 marca 2018 r., zaświadczenie o niekaralności wystawione nie później niż w dniu 2 stycznia 2018 r.

Art. 37. 1. Podmioty prowadzące żłobki lub kluby dziecięce oraz podmioty ubiegające się przed dniem 1 stycznia 2017 r. o wpis do rejestru żłobków i klubów dziecięcych są obowiązane przedstawić, w terminie do dnia 31 stycznia 2018 r., właściwemu wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta dane, o których mowa w art. 27 ust. 4 pkt 4–6 i 8–10 ustawy zmienianej w art. 14, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, w celu zawarcia tych danych w rejestrze, o którym mowa w art. 26 ustawy zmienianej w art. 14.

2. Podmiot zatrudniający dziennego opiekuna jest obowiązany przedstawić, w terminie do dnia 31 stycznia 2018 r., właściwemu wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta dane, o których mowa w art. 46 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 14, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, w celu zawarcia tych danych w wykazie, o którym mowa w art. 46 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 14, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

3. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta jest obowiązany uzupełnić rejestr, o którym mowa w art. 26 ustawy zmienianej w art. 14, i wykaz, o którym mowa w art. 46 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 14, w terminie do dnia 1 marca 2018 r.

Art. 38. Przepisy art. 51 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 14, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się do umowy uaktywniającej zawartej od dnia 1 stycznia 2018 r.

Art. 39. Przepisy art. 64 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 14, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się po raz pierwszy do sprawozdań za rok 2018.

Art. 40. Członek rodziny wielodzietnej, który złożył wniosek o przyznanie Karty Dużej Rodziny przed dniem 1 stycznia 2018 r. nie ponosi opłaty, o której mowa w art. 13 ust. 1a ustawy zmienianej w art. 17, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jeżeli złoży wniosek o przyznanie karty elektronicznej w rozumieniu art. 2 pkt 2 ustawy zmienianej w art. 17, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, przed dniem 1 stycznia 2020 r.

Art. 41. W sprawach o przyznanie Karty Dużej Rodziny wszczętych i niezakończonych przed dniem 1 stycznia 2018 r. stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 17, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 42. Minister właściwy do spraw rodziny w terminie do dnia 31 grudnia 2017 r. zapewni system teleinformatyczny umożliwiający obsługę funkcjonalności związanych z kartami elektronicznymi w rozumieniu art. 2 pkt 2 ustawy zmienianej w art. 17, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, w szczególności zapewniający funkcjonalność pozwalającą na potwierdzenie uprawnień członków rodzin wielodzietnych.

Art. 43. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 23 ust. 5 ustawy zmienianej w art. 8 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 23 ust. 5 ustawy zmienianej w art. 8, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż przez 24 miesiące od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 44. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 15 ust. 9 ustawy zmienianej w art. 13 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 15 ust. 9 ustawy zmienianej w art. 13, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż przez 24 miesiące od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 45. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 22 ustawy zmienianej w art. 17 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 22 ustawy zmienianej w art. 17, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż przez 24 miesiące od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 46. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 13 ust. 22 ustawy zmienianej w art. 18 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 13 ust. 22 ustawy zmienianej w art. 18, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż przez 24 miesiące od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 47. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 sierpnia 2017 r., z wyjątkiem:

- 1) art. 1–7, art. 8 pkt 10, 11, pkt 12 lit. d, g i lit. h w zakresie dodawanego w art. 23 ust. 10a, pkt 13, pkt 19 lit. a i b, pkt 20 i 21, art. 9–12, art. 13 pkt 3 lit. e, art. 14 pkt 1–42 i 44–46, art. 15, art. 16 pkt 2 lit. a–c, art. 17 pkt 1, 3, pkt 4 w zakresie zmienianego w art. 6 ust. 2,

pkt 5 lit. a, pkt 7–10, pkt 11 lit. a, pkt 13, 14 i pkt 15 lit. a w zakresie zmienianego w art. 29 ust. 5 i 6 i lit. b oraz art. 18 pkt 5, 6, pkt 8 lit. b w zakresie dodawanego w art. 14 ust. 4a, pkt 9, 10, 16, pkt 17 lit. a, b i lit. c w zakresie zmienianego w art. 30 ust. 2 oraz pkt 18 i 19, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2018 r.;

- 2) art. 17 pkt 2 i pkt 4 w zakresie zmienianego w art. 6 ust. 3, pkt 5 lit. b, pkt 6 i pkt 15 lit. a w zakresie zmienianego w art. 29 ust. 4, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2019 r.

UZASADNIENIE

W kwietniu 2016 r. wszedł w życie Program „Rodzina 500+”. Wprowadził on powszechne od drugiego dziecka świadczenie wychowawcze w wysokości 500 zł na dziecko. Było to nowe otwarcie polityki rodzinnej, która jest jednym z najważniejszych priorytetów Rządu.

Po roku od startu Programu można jednoznacznie stwierdzić, że realizuje on założone cele.

Przedkładany projekt ustawy jest kolejnym punktem rozwoju skutecznej i efektywnej polityki rodzinnej, której głównym celem jest zachęcenie polskich rodzin do posiadania większej liczby dzieci, likwidacja kolejnych barier w posiadaniu dzieci oraz wprowadzanie kolejnych, znaczących ułatwień w ich wychowywaniu.

Projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw związanych z systemami wsparcia rodzin jest realizacją rekomendacji zawartych w przyjętym przez Radę Ministrów w dniu 4 kwietnia 2017 r. „Przeglądzie systemów wsparcia rodzin”. Przegląd przygotowany przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej przeprowadzony został na podstawie art. 54 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. poz. 195, z późn. zm.). Zawiera on rekomendację, co do zmian w systemach wsparcia rodzin.

Projekt ustawy wprowadza zmiany przede wszystkim w następujących ustawach:

- 1) ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci;
- 2) ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1518, z późn. zm.);
- 3) ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2016 r. poz. 169, z późn. zm.);
- 4) ustawie z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2017 r. poz. 489);
- 5) ustawie z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2016 r. poz. 785, z późn. zm.).

W tej nowelizacji nie proponuje się systemowych zmian w zakresie poprawy egzekucji alimentów (zapowiedziany w Przeglądzie tzw. pakiet alimentacyjny), ponieważ wymaga on szerszych konsultacji oraz współpracy z Ministerstwem Sprawiedliwości. Stosowny projekt ustawy dotyczący tej kwestii zostanie przedstawiony w późniejszym terminie.

I. Zmiany w ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci

Ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci stanowi realizację rządowego Programu „Rodzina 500+”. Wprowadziła ona do systemu prawnego nowy rodzaj świadczeń pieniężnych na dzieci – świadczenie wychowawcze w wysokości 500 zł na dziecko w wieku do ukończenia 18 roku życia. Świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko przysługuje, jeśli dochód w przeliczeniu na członka rodziny nie przekracza 800 zł, a w przypadku, gdy w rodzinie znajduje się dziecko niepełnosprawne – 1200 zł. Natomiast świadczenie wychowawcze na drugie i kolejne dziecko przysługuje niezależnie od osiąganego dochodu.

Ocena dotychczasowych skutków wprowadzenia Programu „Rodzina 500+” jest jednoznacznie pozytywna. Program realizuje 3 podstawowe cele, jakie zostały przed nim postawione – inwestycji w rodzinę, redukcji ubóstwa wśród dzieci oraz pronatalistyczny. Ważne jest także przywracanie rodzinom godności, zachęcanie młodych, by nie emigrowali czy przywracanie obywatelom wiary w państwo.

Z tego względu nie proponuje się zmiany podstawowych zasad Programu „Rodzina 500+”. Nadal będzie to nieopodatkowane świadczenie w wysokości 500 zł, wypłacane do 18. roku życia dziecka, z kryterium dochodowym (800/1200 zł netto na osobę w rodzinie) obowiązującym jedynie na pierwsze dziecko.

Niniejszy projekt ustawy ma na celu przede wszystkim wprowadzenie zmian, które umożliwią redukcję niepożądanych zjawisk, które zaobserwowano – choć nie mają one masowego charakteru – w trakcie pierwszego roku realizacji rządowego Programu „Rodzina 500+”, takich jak: dopasowywanie dochodu do kryterium dochodowego uprawniającego do świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko, niezgodne ze stanem faktycznym deklarowanie przez rodziców samotnego wychowywania dziecka, w celu wyłączenia drugiego z rodziców ze składu rodziny i jego dochodu, deklarowanie w oświadczeniach składanych przez osoby prowadzące działalność, rozliczające się w formie karty podatkowej lub ryczałtu ewidencjonowanego, zaniżonego dochodu pozwalającego spełnić kryterium dochodowe.

Dodatkowo niniejszy projekt doprecyzowuje niektóre przepisy ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, w tym dotyczące ustalania prawa do świadczenia wychowawczego na dzieci pozostające pod opieką naprzemienną rodziców

nietworzących rodziny, a także ujednotolica i doprecyzowuje przepisy ustawy o świadczeniach rodzinnych i ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Projektowane zmiany polegają na wprowadzeniu do ww. ustawy zmian w zakresie:

- 1) wyłączenia stosowania mechanizmu utraty dochodu w przypadku utraty zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w tym pozarolniczej działalności gospodarczej, przez daną osobę oraz ponownego zatrudnienia tej osoby w krótkim odcinku czasu u tego samego pracodawcy, zleceniodawcy lub zamawiającego dzieło lub ponownego rozpoczęcia pozarolniczej działalności gospodarczej.**

W trakcie pierwszego roku realizacji Programu „Rodzina 500+”, do Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej napływały sygnały z gminnych organów właściwych, że niekiedy dochodziło do dopasowywania przez wnioskodawców i członków ich rodzin osiąganego dochodu do kryterium dochodowego uprawniającego do świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko przez np. rozwiązywanie stosunku pracy, a następnie ponowne jego nawiązywanie z tym samym pracodawcą na innych warunkach, co pozwalało skorzystać z instytucji utraty dochodu.

Jednocześnie z danych statystycznych zbieranych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wynika, że w ostatnim kwartale 2016 r. składano przeciętnie ok. 40 tys. wniosków o świadczenie wychowawcze miesięcznie, co przekracza liczbę urodzeń i szacowanej liczby dzieci uprawnionych do świadczenia w tym okresie (w IV kwartale 2016 r. 33 tys. urodzeń miesięcznie, przy szacowanej liczbie uprawnionych ok. 18 tys.). W związku z powyższym, aby skutecznie zapobiec zjawisku dopasowywania dochodu, proponuje się wprowadzenie w ustawie o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci regulacji, które wyłącza stosowanie przepisów dotyczących utraty i uzyskania dochodu w sytuacji, gdy wnioskodawca lub członek jego rodziny utraci dochód z tytułu zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej oraz dochodu z pozarolniczej działalności gospodarczej i w okresie 3 miesięcy od daty utraty dochodu ponownie uzyska dochód u tego samego pracodawcy, zleceniodawcy lub zamawiającego dzieło lub ponownie rozpocznie pozarolniczą działalność gospodarczą.

Ponadto, zgodnie z proponowanym art. 18 ust. 5a ww. ustawy, organ właściwy, po upływie 3 miesięcy, licząc od dnia zgłoszonej utraty dochodu, będzie miał obowiązek weryfikacji ustalonego prawa do świadczenia wychowawczego pod kątem ustalenia, czy finalnie nie zaistniały opisane wyżej okoliczności wyłączające zastosowanie

mechanizmu utraty i uzyskania dochodu wraz z ewentualnym ustaleniem obowiązku zwrotu świadczeń nienależnie pobranych.

Zgodnie z proponowanym przepisem przejściowym projektowanej ustawy powyższa regulacja będzie miała zastosowanie po raz pierwszy przy ustalaniu prawa do świadczeń na okres rozpoczynający się od dnia 1 października 2017 r.

2) ustalania dochodu osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą podlegającą opodatkowaniu na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne.

Proponuje się wprowadzenie do ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci nowych regulacji dotyczących ustalania dochodu z działalności podlegającej opodatkowaniu na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne.

Obecnie ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci w ww. zakresie odsyła do przepisów ustawy o świadczeniach rodzinnych, zgodnie z którymi osoby prowadzące działalność, rozliczające się w formie uproszczonej (karta podatkowa lub ryczałt ewidencjonowany) składają, niepodlegające weryfikacji oświadczenie, w którym, w sposób dowolny, deklarują wysokość swojego dochodu z ww. działalności.

W związku z powyższym proponuje się wprowadzenie regulacji, zgodnie z którą w przypadku ustalania dochodu z działalności podlegającej opodatkowaniu na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, organ właściwy przyjmie, że dana osoba uzyskuje dochód miesięczny w wysokości ogłaszanej corocznie w drodze obwieszczenia przez ministra właściwego do spraw rodziny. Minister ogłaszać będzie ten dochód na podstawie badań prowadzonych przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych.

3) przepisów dotyczących warunków przyznawania świadczenia wychowawczego osobom deklarującym samotne wychowywanie dzieci.

W obecnym stanie prawnym, brak jest w ustawie o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci regulacji wskazujących, że brak ustalenia przez osobę samotnie wychowującą dziecko alimentów na dziecko od drugiego z rodziców na podstawie tytułu pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd skutkuje brakiem prawa do świadczenia wychowawczego. W konsekwencji ustalenie alimentów na rzecz dziecka od drugiego z rodziców nie jest konieczne do uzyskania przez osobę deklarującą samotne wychowywanie dziecka prawa

do świadczenia wychowawczego na to dziecko (w odróżnieniu do przepisów ustawy o świadczeniach rodzinnych, gdzie warunkiem otrzymania zasiłku rodzinnego i dodatków przez osobę samotnie wychowującą dziecko jest wymóg ustalenia alimentów na rzecz dziecka od jego rodzica).

W związku z napływającymi do MRPiPS sygnałami o pojawiających się przypadkach składania przez rodziców dziecka, którzy nie są małżeństwem, niezgodnych ze stanem faktycznym oświadczeń, że są osobami samotnie wychowującymi dziecko, przede wszystkim w celu wyłączenia drugiego z rodziców ze składu rodziny i jego dochodu, proponuje się wprowadzenie dla osoby deklarującej samotne wychowywanie dziecka wymogu ustalenia alimentów na rzecz dziecka od drugiego rodzica. Założeniem proponowanego przepisu art. 8 ust. 2 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci jest, by świadczenie wychowawcze na dziecko było przyznawane osobie samotnie wychowującej dziecko dopiero po wyczerpaniu możliwości dochodzenia świadczeń alimentacyjnych od drugiego rodzica dziecka, chyba że z przyczyn obiektywnych, tj. np. gdy drugi z rodziców nie żyje lub ojciec dziecka jest nieznany, jest to niemożliwe.

Proponowana zmiana jest ponadto zgodna z konstytucyjną zasadą pomocniczości państwa, zgodnie z którą państwo wspiera rodziny z dziećmi, jednak w pierwszej kolejności obowiązek zaspokojenia potrzeb dziecka spoczywa na jego rodzicach. Jak zostało wyżej wskazane, analogiczne rozwiązanie od 2005 r. sprawdza się w ustawie o świadczeniach rodzinnych, w zakresie prawa do zasiłku rodzinnego dla osób deklarujących samotne wychowywanie dziecka.

4) organizacji sposobu rozpatrywania spraw z zakresu unijnej koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Zmiany w art. 11 ust. 1 i 3, art. 14 ust. 3 i 4 pkt 1 i 2, art. 15 ust. 1 i 2, art. 16 ust. 1, 2, 4–8, 10 i 11, art. 17 ust. 1 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, dotyczą zmian w zakresie organizacji rozpatrywania spraw o świadczenia wychowawcze, w których mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Zaproponowane regulacje polegają na przekazaniu realizacji ww. zadania wojewodom. Obecnie zadanie w sprawach, w których mają zastosowanie przepisy

o koordynacji, realizują marszałkowie województw jako zadanie zleczone z zakresu administracji rządowej.

Konieczność zmiany w tym zakresie wynika z niewydolności jednostek organizacyjnych samorządu województwa realizujących ww. zadanie.

Należy podkreślić, że wciąż występują bardzo duże opóźnienia w realizacji wniosków o świadczenia wychowawcze przez marszałków województw w sprawach unijnej koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 r., spośród 57,4 tys. wniosków o świadczenie wychowawcze oczekujących na rozpatrzenie 40,4 tys., tj. 70%, to wnioski wciąż oczekujące na rozpatrzenie przez marszałków województw).

Potwierdzeniem niewydolności marszałków województw były bardzo liczne skargi obywateli, którzy wskazują, że pomimo upływu wielu miesięcy od złożenia wniosku wciąż oczekują na rozpatrzenie swoich spraw przez marszałków województw i wypłatę świadczenia wychowawczego.

Proponowana zmiana ma zapewnić lepszą organizację rozpatrywania spraw o świadczenia wychowawcze, w których mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, i wpłynąć na ich terminowe rozpatrywanie.

Zgodnie z proponowanymi regulacjami, wojewoda będzie mógł, w formie pisemnej, upoważnić pracownika urzędu wojewódzkiego do załatwiania w jego imieniu spraw dotyczących realizacji świadczenia wychowawczego w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, a także do wydawania w tych sprawach decyzji.

Ponadto proponuje się, aby pracownicy samorządowi zatrudnieni w urzędach marszałkowskich lub wojewódzkich samorządowych jednostkach organizacyjnych, realizujący zadania z zakresu świadczenia wychowawczego realizowanego w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego, z dniem 1 stycznia 2018 r. stali się pracownikami służby cywilnej w rozumieniu ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1345, 1605, 1807, 1948 i 2260) właściwych urzędów wojewódzkich, bez przeprowadzania naboru do tej służby.

Proponuje się, aby powyższe zmiany weszły w życie z dniem 1 stycznia 2018 r.

Konsekwencją powyższych zmian jest konieczność rozstrzygnięcia kwestii trybu odwoławczego, trybu rozstrzygania sporów o własność i trybu skargowego.

Zgodnie z brzmieniem art. 28 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, zastosowanie będą miały przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

W związku z powyższym organem wyższego stopnia w stosunku do wojewodów (rozpatrującym w szczególności odwołania od decyzji wojewodów) będzie Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej – zgodnie z art. 17 pkt 2 Kodeksu postępowania administracyjnego (w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej właściwą komórką organizacyjną w tych sprawach będzie Departament Koordynacji Systemów Zabezpieczenia Społecznego).

Jednak ze względów organizacyjnych, na mocy przepisów przejściowych, w okresie od dnia 1 stycznia 2018 r. do dnia 31 grudnia 2018 r. organami wyższego stopnia w stosunku do wojewodów prowadzących postępowania w sprawach dotyczących świadczenia wychowawczego realizowanych w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego będą samorządowe kolegia odwoławcze – taka regulacja będzie w ww. okresie przepisem szczególnym w stosunku do art. 17 pkt 2 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Ponadto, w sprawach z wniosków o świadczenia wychowawcze złożonych przed dniem 1 stycznia 2019 r., realizowanych w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego, organami wyższego stopnia pozostaną, tak jak dotychczas, samorządowe kolegia odwoławcze – taka regulacja będzie również przepisem szczególnym w stosunku do art. 17 pkt 2 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Spory kompetencyjne pomiędzy wojewodą a organem właściwym będą rozstrzygane przez Naczelny Sąd Administracyjny – zgodnie z przepisami art. 22 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego, w związku z art. 4 i art. 15 § 1 pkt 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2016 r. poz. 718, z późn. zm.). Z kolei spory o właściwość pomiędzy wojewodami będą rozstrzygane przez ministra właściwego do spraw administracji publicznej – zgodnie z art. 22 § 1 pkt 6 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Skargi na działalność wojewody w zakresie realizacji świadczeń w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego będą rozpatrywane w trybie uregulowanym przez Kodeks postępowania administracyjnego – zgodnie z art. 229 pkt 6 Kodeksu postępowania administracyjnego. Skargi te będzie rozpatrywał minister właściwy do spraw rodziny (w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

właściwą komórką organizacyjną w tych sprawach będzie Departament Koordynacji Systemów Zabezpieczenia Społecznego).

5) sposobu określania wzoru wniosku o świadczenie wychowawcze oraz załączników do wniosku.

Obecnie wzór wniosku oraz załączniki do niego są określane w formie rozporządzenia ministra właściwego do spraw rodziny.

Proponuje się rezygnację z określania przez ministra właściwego do spraw rodziny wzoru wniosku o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego i wzorów załączników do tego wniosku w drodze rozporządzenia. Przepisy rozporządzenia określać będą szczegółowy zakres danych wymaganych we wniosku i załącznikach do tego wniosku, zaś minister właściwy do spraw rodziny, w celu usprawnienia procesu ubiegania się o świadczenia wychowawcze, na swojej stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej, będzie mógł zamieścić przykładowy wzór wniosku i załączników, zgodny z aktualnym stanem prawnym, możliwy do wykorzystania przez organy właściwe (teleinformatyczne systemy dziedzinowe wykorzystywane przez organy właściwe do obsługi postępowań administracyjnych w sprawach o świadczenia wychowawcze oraz internetowe kreatory wniosków o świadczenia wychowawcze będą oparte o przykładowy wzór wniosku i załączników opublikowany przez ministra właściwego do spraw rodziny).

Rozwiązanie takie pozwoli na usprawnienie procesu przygotowania i publikacji jak najbardziej aktualnych wzorów wniosków o świadczenie wychowawcze oraz wzorów załączników do tego wniosku, między innymi w związku z upowszechnieniem elektronicznej drogi składania wniosków.

6) wydłużenia okresu składania wniosków o świadczenie wychowawcze na kolejny okres świadczeniowy, ich rozpatrywania i wypłaty przyznanych świadczeń wychowawczych.

Zmiana w art. 21 dotyczy zmiany terminów składania i rozpatrywania wniosków o świadczenie wychowawcze.

W obecnym stanie prawnym, wnioski o świadczenie wychowawcze oraz o świadczenia z funduszu alimentacyjnego będą przyjmowane na kolejny, roczny okres świadczeniowy, od dnia 1 sierpnia 2017 r., natomiast wnioski o zasiłek rodzinny z dodatkami oraz specjalny zasiłek opiekuńczy od dnia 1 września 2017 r. Spowoduje to kumulację dużej

liczby wniosków składanych w organach właściwych w krótkim okresie czasu, co może zagrozić sprawnej i szybkiej realizacji tych świadczeń.

W związku z ww. zjawiskiem kumulacji okresów składania i rozpatrywania wniosków na kolejne roczne okresy świadczeniowe/zasiłkowe, proponuje się wprowadzenie rozwiązania, zgodnie z którym wnioski w sprawie ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego na kolejny okres składane drogą elektroniczną będą przyjmowane od dnia 1 lipca danego roku – rozwiązanie to zostanie zastosowane po raz pierwszy od dnia 1 lipca 2018 r. W pozostałych przypadkach (wnioski składane osobiście lub przesłane pocztą) wnioski o świadczenie wychowawcze będą, tak jak dotychczas, przyjmowane od dnia 1 sierpnia danego roku.

Ponadto, aby uniknąć kolejek oraz zapewnić gminom wystarczający czas na prawidłowe rozpatrzenie wniosków o świadczenie wychowawcze na kolejny okres, proponuje się wydłużenie maksymalnych okresów ich rozpatrywania i wypłaty przyznanych świadczeń wychowawczych (oczywiście, uwzględniając liczbę wniosków w danej gminie i możliwości organizacyjne, każda gmina może rozpatrywać wnioski na bieżąco wcześniej niż w maksymalnych, ustawowo określonych terminach).

7) ustalania prawa do świadczenia wychowawczego na dzieci pozostające pod opieką naprzemienną rodziców nietworzących rodziny.

Zmiana w art. 2 pkt 16 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci dotyczy doprecyzowania definicji rodziny w zakresie dotyczącym opieki naprzemienną. Konieczne jest doprecyzowanie przepisów dotyczących ustalania prawa do świadczeń wychowawczych w sytuacji, gdy z rozstrzygnięć sądu wynika, że rodzice będą sprawowali nad dzieckiem tzw. opiekę naprzemienną. Zgodnie z proponowanym brzmieniem ww. przepisu, dziecko będzie zaliczało się jednocześnie do członków rodzin obydwójga rodziców, w sytuacji gdy będzie ono, zgodnie z orzeczeniem sądu, pod opieką naprzemienną obojga rodziców rozwiedzionych lub żyjących w separacji lub żyjących w rozłączeniu w przypadku, gdy opieka naprzemienna będzie sprawowana w porównywalnych i powtarzających się okresach. Powyższe doprecyzowanie uwzględnia orzecznictwo wojewódzkich sądów administracyjnych, jakie pojawiło się w tym zakresie.

Konsekwencją powyższej zmiany jest doprecyzowanie przepisu dotyczącego wysokości przysługującego świadczenia wychowawczego, w sytuacji gdy dziecko jest pod opieką

naprzemienną. Proponuje się zmianę art. 5 ust. 2 oraz dodanie art. 5 ust. 2a ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, zgodnie z którą kwota świadczenia wychowawczego w takim przypadku (opieki naprzemiennnej) ustalana będzie każdemu z rodziców w wysokości połowy kwoty przysługującego za dany miesiąc świadczenia wychowawczego.

8) katalogu okoliczności uznawanych za utratę i uzyskania dochodu.

Proponowana zmiana w art. 2 pkt 19 lit. b ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci stanowi doprecyzowanie, zgodnie z którym za utratę dochodu uważać się będzie utratę zasiłku lub stypendium dla bezrobotnych, a nie utratę prawa do zasiłku lub stypendium dla bezrobotnych. Analogicznie, zgodnie z nowym brzmieniem art. 2 pkt 20 lit. b ww. ustawy, uzyskaniem dochodu będzie uzyskanie zasiłku lub stypendium dla bezrobotnych, co ujednotorzy zapisy katalogu okoliczności uznawanych za utratę/uzyskanie dochodu.

Powyższe zmiany stanowią doprecyzowanie definicji utraty i uzyskania dochodu, zawartych w ww. ustawie w powyższym zakresie i jej ujednotorzenie.

9) zakresu danych zawartych we wniosku o świadczenie wychowawcze.

Zmiana w art. 13 ust. 3 pkt 1 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci precyzuje zakres danych we wniosku osoby występującej o przyznanie świadczenia wychowawczego poprzez rozszerzenie ich o datę urodzenia oraz numer telefonu.

10) sporządzania sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonywania zadań z zakresu świadczenia wychowawczego.

Zmiany w art. 30 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, dotyczącym sprawozdawczości rzeczowo-finansowej z wykonywania zadań z zakresu świadczenia wychowawczego, wynikają z konieczności dostosowania tego przepisu do projektowanej zmiany, zakładającej, że organem prowadzącym postępowania w sprawach świadczeń wychowawczych, w których mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, będzie wojewoda.

Jednocześnie proponuje się, aby wzór sprawozdania rzeczowo-finansowego z wykonywania zadań z zakresu świadczenia wychowawczego był przekazywany drogą elektroniczną przez ministra właściwego do spraw rodziny. Obecnie stanowi on załącznik

do rozporządzenia wydawanego na podstawie art. 30 ust. 3 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

11) weryfikacji spełnienia warunków uprawniających do świadczenia wychowawczego, w szczególności dotyczącego zamieszkiwania w Polsce.

Proponuje się wprowadzenie przepisu szczególnego, wskazującego, że w przypadku wątpliwości co do spełnienia przez osobę otrzymującą świadczenie wychowawcze warunków uprawniających do tego świadczenia, w szczególności określonego w art. 1 ust. 3 ustawy warunku zamieszkiwania w Polsce, organ właściwy będzie wzywał osobę otrzymującą świadczenie wychowawcze do osobistego złożenia, w wyznaczonym terminie, odpowiednich wyjaśnień potwierdzających spełnianie ww. warunków.

Wypłata świadczenia wychowawczego podlegać będzie wstrzymaniu, jeżeli osoba otrzymująca to świadczenie odmówiła udzielenia lub nie udzieliła w wyznaczonym terminie wyjaśnień co do okoliczności mających wpływ na prawo do świadczenia wychowawczego. W przypadku zaś udzielenia wyjaśnień, świadczenie wychowawcze wypłaca się od miesiąca, w którym wpłynęły wyjaśnienia, do końca okresu, w jakim przysługuje świadczenie wychowawcze, jeżeli osoba spełnia warunki określone w ustawie.

Powyższe rozwiązanie ma na celu eliminację sygnalizowanych przypadków pobierania świadczenia wychowawczego przez osoby, które nie zamieszkują w Polsce, a jedynie w celu uzyskania finansowanego z budżetu państwa świadczenia deklarują spełnienie ustawowego warunku zamieszkiwania w Polsce (takie przypadki mają miejsce zwłaszcza przy ubieganiu się o świadczenie wychowawcze *on-line*, kiedy to nie jest wymagane osobiste złożenie wniosku w gminnym organie właściwym).

12) umożliwienia ministrowi właściwemu do spraw rodziny przekazywania osobom pobierającym świadczenie wychowawcze informacji związanych z uprawnieniami dla rodzin.

Projektowana ustawa wprowadza rozwiązanie mające na celu w znaczny sposób ułatwić rodzinom korzystanie i ubieganie się o różnorakie uprawnienia przysługujące dla rodzin. Proponuje się wprowadzenie rozwiązania, zgodnie z którym minister właściwy do spraw rodziny będzie mógł przekazywać na wskazany we wniosku o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego adres poczty elektronicznej (adres ten dana osoba będzie

podawała, jeżeli będzie go posiadać) informacje związane z uprawnieniami dla rodzin. Będą to informacje o charakterze ogólnym (niewymagającym doręczenia w trybie kpa).

II. Zmiany w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych

Projektowane zmiany polegają na wprowadzeniu do ww. ustawy zmian w zakresie:

1) anulowania planowanego od dnia 1 listopada 2017 r. wzrostu kryteriów dochodowych uprawniających do świadczeń rodzinnych oraz wzrostu wysokości świadczeń rodzinnych.

Ostatnia weryfikacja kwot progów dochodowych i świadczeń rodzinnych przeprowadzona została w 2015 r. na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2015 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz. U. poz. 1238). Weryfikacja dotyczyła ok. dwóch milionów świadczeniobiorców, których przeciętna wysokość świadczeń rodzinnych wynosiła 157 zł. Weryfikacja ta zakłada wzrost kryteriów dochodowych uprawniających do świadczeń rodzinnych oraz wzrost niektórych świadczeń rodzinnych w listopadzie 2017 r. o ok. 5–7 zł.

Wzrost ten trudno uznać za istotny z punktu widzenia budżetu domowego, natomiast stanowi bardzo istotne obciążenie dla budżetu państwa. Dlatego też proponuje się rezygnację z planowanego na listopad 2017 r. trzeciego etapu weryfikacji.

Należy podkreślić, że sytuacja rodzin z dziećmi na wychowaniu po przeprowadzonej w 2015 r. weryfikacji świadczeń rodzinnych uległa diametralnej zmianie, z uwagi na wprowadzenie w kwietniu 2016 r. Programu Rodzina 500+.

Do czasu uruchomienia Programu zaledwie nieco ponad 2 mln dzieci objętych było wsparciem finansowym ze strony państwa (na podstawie świadczeń rodzinnych). W przypadku tych rodzin wprowadzenie Programu „Rodzina 500+” spowodowało 4-krotny wzrost pomocy z budżetu państwa (157 zł z tytułu świadczeń rodzinnych do ok. 657 zł na dziecko). Według szacunków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej udział wydatków budżetu państwa na politykę rodzinną w latach 2014–2015 wynosił odpowiednio 1,7 i 1,8% PKB. Szacuje się, że dzięki wprowadzeniu Programu „Rodzina 500+” udział wydatków na politykę rodzinną wzrośnie do ponad 3% PKB w 2017 r. Wydatki na politykę rodzinną z budżetu państwa wyniosły 29 mld zł w 2014 r. i

33 mld zł w 2015 r. W 2017 r. wysokość wydatków na politykę rodzinną prognozowana jest na poziomie 59 mld zł.

Dodatkowo do dochodów, na podstawie których ustalane jest prawo do świadczeń rodzinnych, nie jest wliczane świadczenie wychowawcze, co *de facto* powoduje podniesienie kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń rodzinnych.

2) uzupełnienia katalogu dochodów niepodlegających opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych, składających się na dochód, na podstawie którego ustalane jest prawo do uzależnionych od dochodu świadczeń rodzinnych, o finansowane ze środków Unii Europejskiej stypendia przyznawane osobom bezrobotnym.

Powyższa zmiana wynika z faktu, iż w obecnym stanie prawnym ma miejsce całkowicie nieuzasadniona sytuacja premiowania osób otrzymujących ww. stypendia, które nie dość, że nie są opodatkowane podatkiem dochodowym od osób fizycznych, to dodatkowo nie są dochodem w rozumieniu ustawy o świadczeniach rodzinnych. Gdy tymczasem, w przypadku osób bezrobotnych otrzymujących zasiłki lub stypendia finansowane ze środków państwowego funduszu celowego (z Funduszu Pracy), zasiłki te i stypendia składają się na dochód w rozumieniu ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Biorąc pod uwagę, że do definicji dochodu zawartej w art. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych odwołują się również przepisy ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, zmiana ta będzie miała również wpływ na ustalanie dochodu rodziny dla osób ubiegających się o świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko oraz świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

3) ustalania dochodu osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą podlegającą opodatkowaniu na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiągniętych przez osoby fizyczne.

Obecnie osoby rozliczające się według ww. zasad (ryczałt ewidencjonowany, karta podatkowa), ubiegając się o świadczenia rodzinne, składają oświadczenie, w którym deklarują wysokość swojego dochodu. Organy właściwe ustalające prawo do świadczeń rodzinnych nie mają możliwości weryfikacji prawdziwości takiego oświadczenia, a wynika to ze specyfiki tego rodzaju opodatkowania.

Zaproponowany w dodawanym w art. 5 ust. 7a ustawy o świadczeniach rodzinnych mechanizm ma na celu urealnienie deklaracji dotyczących osób ubiegających i członków

rodzin osób ubiegających się o świadczenia rodzinne, prowadzących działalność, które rozliczają się w formie ryczałtu ewidencjonowanego lub karty podatkowej. Mechanizm ten został opisany powyżej, w części dotyczącej zmian w ustawie o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

4) doprecyzowania art. 6 ustawy poprzez wskazanie, że zasiłek rodzinny na osoby w wieku powyżej 18 roku życia, spełniające warunki do jego przyznania, w przypadku zakończenia nauki w szkole wyższej, przysługuje do końca roku akademickiego, w którym nastąpiło zakończenie nauki w szkole wyższej, nie dłużej niż do ukończenia 24 roku życia.

Konieczność doprecyzowania wynika z faktu, że część organów właściwych, a także organów odwoławczych odmawiała przyznania lub uchylała prawo do zasiłku rodzinnego już od dnia, w którym dziecko lub osoba ucząca się złożyła egzamin dyplomowy.

5) doprecyzowania art. 10 ust. 2 ustawy przez wskazanie, że z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego przysługuje jeden dodatek do zasiłku rodzinnego niezależnie od liczby dzieci, nad którymi został udzielony urlop wychowawczy.

Dodatek ten, odkąd istnieje, tj. od dnia 1 maja 2004 r. (jak i funkcjonujący przed dniem 1 maja 2004 r. zasiłek wychowawczy), zawsze był dodatkiem z tytułu korzystania z urlopu wychowawczego i związanej z tym utraty zatrudnienia. Niezależnie od pojawiającego się orzecznictwa sądowno-administracyjnego całkowicie sprzecznego z celem dodatku, wysokość tego dodatku nie jest i nigdy nie była uzależniona od liczby dzieci, nad którymi rodzic sprawuje opiekę w trakcie urlopu wychowawczego – niezależnie od liczby dzieci urodzonych podczas jednego porodu, rodzic ma prawo tylko do jednego urlopu wychowawczego i z tego tytułu przysługuje ww. dodatek. Preferencją w przypadku porodów mnogich jest wydłużony do 36 miesięcy okres pobierania ww. dodatku (przy urodzeniu jednego dziecka jest to okres 24 miesięcy).

Poza tym, w przypadku gdy rodzic pobiera dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, to na każde z urodzonych dzieci przysługuje także zasiłek rodzinny, dodatek z tytułu urodzenia dziecka oraz jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka.

Oznacza to, że w powyższej sytuacji rodzic bliźniąt otrzyma co miesiąc 590 zł (400 zł dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania

z urlopu wychowawczego + 2 x 95 zł zasiłku rodzinnego na dziecko w wieku do ukończenia 5. roku życia) oraz 4000 zł świadczeń jednorazowych (2 x 1000 zł dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka + 2 x 1000 zł jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka) w ramach ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Jednocześnie należy podkreślić, że dzięki wprowadzeniu Programu „Rodzina 500 +”, który premiuje rodziny, w których znajduje się większa liczba dzieci, ww. rodzic bliźniąt otrzyma co miesiąc dodatkowe 1000 zł (2 x 500 zł świadczenia wychowawczego). Wynika to z faktu, że osoba uprawniona do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do tego zasiłku będzie też uprawniona do świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko, ponieważ kryterium dochodowe uprawniające do świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko (800 zł lub 1200 zł, jeśli członkiem rodziny jest niepełnosprawne dziecko) jest wyższe od kryterium dochodowego uprawniającego do zasiłku rodzinnego (odpowiednio 674 zł i 764 zł).

Zatem, w obecnym stanie prawnym, rodzic bliźniąt, który pobiera dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego (powinien pobierać tylko i wyłącznie jeden dodatek), otrzyma w związku z wychowywaniem tychże bliźniąt co miesiąc 1590 zł oraz jednorazowo 4000 zł świadczeń finansowanych z budżetu państwa – niewątpliwie jest to bardzo znaczne wsparcie ze środków budżetu państwa.

6) zmiany w art. 15b ust. 4 ustawy przez wskazanie, że jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka nie przysługuje w sytuacji, gdy osobie samotnie wychowującej dziecko nie zostało ustalone świadczenie alimentacyjne na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzanego przez sąd na rzecz dziecka od drugiego rodzica dziecka.

Powyższy warunek ustalenia świadczeń alimentacyjnych na rzecz dziecka nie będzie dotyczył sytuacji, kiedy:

- a) rodzice lub jedno z rodziców dziecka nie żyje,
- b) ojciec dziecka jest nieznany,
- c) powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone,
- d) sąd zobowiązał jednego z rodziców do ponoszenia całkowitych kosztów utrzymania dziecka i nie zobowiązał drugiego z rodziców do świadczenia alimentacyjnego na rzecz tego dziecka,

e) dziecko, zgodnie z orzeczeniem sądu, jest pod opieką naprzemienną obojga rodziców sprawowaną w porównywalnych i powtarzających się okresach.

Powyższa zmiana ma na celu usunięcie wątpliwości interpretacyjnych organów właściwych realizujących zadania z zakresu świadczeń rodzinnych. Zaproponowane przepisy są analogiczne jak funkcjonujące od 2005 r. zasady ustalania prawa do zasiłku rodzinnego.

7) doprecyzowania art. 27 ust. 5 ustawy ma na celu zapewnienie jednolitości stosowania przepisów ustawy przez organy właściwe i jednoznacznego wskazania, że nie jest możliwa kumulacja wielu rodzajów świadczeń finansowanych z budżetu państwa, które są związane z brakiem aktywności zawodowej spowodowanej opieką nad dzieckiem lub innym członkiem rodziny.

8) doprecyzowania art. 16a i art. 17 ust. 6 ustawy poprzez dodanie zapisu, że status poszukującego pracy lub bezrobotnego nie ma wpływu na prawo opiekuna osoby niepełnosprawnej do specjalnego zasiłku opiekuńczego lub świadczenia pielęgnacyjnego.

Wprowadzenie powyższej zmiany ma przede wszystkim na celu zapewnienie ciągłości otrzymywania ww. świadczeń opiekuńczych w przypadku oczekiwania na wydanie kolejnego orzeczenia potwierdzającego odpowiednią niepełnosprawność osoby niesamodzielnej wymagającej opieki. Proponowane zapisy są zgodne z ugruntowanym już od wielu lat orzecznictwem sądowno-administracyjnym, zgodnie z którym opiekun niesamodzielnej osoby niepełnosprawnej, który nie wykonuje zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej z uwagi na konieczność sprawowania opieki nad tą osobą, ma prawo otrzymywać ww. świadczenia opiekuńcze nawet, jeśli jest zarejestrowany w urzędzie pracy.

Analogiczne doprecyzowanie proponuje się w ustawie o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.

Pozostałe zmiany w ustawie o świadczeniach rodzinnych mają charakter precyzujący – konieczność ich wprowadzenia wynika z faktu, że powinny one być spójne z analogicznymi, projektowanymi przepisami ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Zatem, w celu wyeliminowania wątpliwości interpretacyjnych, zmiany w przepisach obu ustaw ukształtowano w sposób jednolity.

III. Zmiany w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów

Projektowane zmiany w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów są zmianami doprecyzowującymi analogicznymi do proponowanych zmian przepisów ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Jednocześnie, jak zostało wyżej wskazane, zamieszczone w Przeglądzie systemów wsparcia rodzin zmiany związane z egzekucją świadczeń alimentacyjnych procedowane będą odrębną ustawą.

IV. Zmiany w ustawie z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3

Ustawa o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 obowiązuje od 2011 r. W 2010 r. funkcjonowało w ramach systemu ochrony zdrowia 511 żłobków i oddziałów żłobkowych, które dysponowały ok. 32,5 tys. miejsc opieki. Obecnie (wg stanu na dzień 16 maja 2017 r.) funkcjonuje ok. 3,7 tys. instytucji opieki (żłobki, kluby dziecięce, dzienni opiekunowie) na ponad 100,4 tys. miejsc opieki. Oznacza to, że opieką objętych jest, uwzględniając dzieci pod opieką niań, ok. 11,2% dzieci w wieku od ukończenia 20. tygodnia życia do lat 3, podczas gdy w 2010 r. było to 3% dzieci. Należy przy tym zauważyć, że opieką w żłobkach i klubach dziecięcych objętych jest tylko ok. 2–3% dzieci w wieku do ukończenia 1 roku życia. Zatem, gdyby wziąć pod uwagę jedynie liczbę dzieci w wieku powyżej 1 roku życia do 3 roku życia, to obecnie opieką objętych jest 14,5% takich dzieci.

Przeważającą większość instytucji opieki stanowią żłobki, które dysponują również największą liczbą miejsc. Dodatkowo występuje dysproporcja pomiędzy sektorem publicznym i niepublicznym. Stale wzrasta liczba żłobków i klubów dziecięcych utworzonych przez inne podmioty niż gmina (przez osoby fizyczne, osoby prawne i jednostki nieposiadające osobowości prawnej) – z 215 w 2011 r. (38% wszystkich) do 2162 w 2016 r. (78%). Znacząco wolniej wzrasta liczba gminnych instytucji opieki – z 356 w 2011 r. do 623 w 2016 r. Natomiast spada ich udział w ogólnej liczbie instytucji opieki, z odpowiednio 62% do 22%. Pomimo systematycznego wzrostu, instytucje opieki funkcjonują jedynie na terenie 29% gmin (na koniec 2016 r.).

Rozwój systemu opieki nad najmłodszymi dziećmi jest wspierany ze środków budżetu państwa – od 2015 r., co roku, przeznaczają się 151 mln zł w ramach *Resortowego*

programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „MALUCH”. Jednakże należy podkreślić, że w latach 2011–2015 średniorocznie powstawało ok. 3 tys. miejsc opieki, natomiast od 2016 r. wzrost liczby miejsc uległ przyspieszeniu do ok. 5,6 tys. miejsc w 2016 r. i ok. 12 tys. zadeklarowanych do utworzenia w 2017 r.

Pomimo stałego wzrostu, tak samej liczby instytucji, jak i miejsc w tych instytucjach, potrzeby w tym obszarze są ogromne. Jako 3 główne problemy w tym obszarze należy wskazać:

1. Niewystarczającą liczbę miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3

Biorąc pod uwagę cel postawiony w „Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju”, jakim jest planowane zapewnienie do 2030 r. miejsc opieki dla 33% dzieci w wieku do 3 roku życia, konieczne jest utworzenie jeszcze ok. 110 tys. miejsc (jeśli brać pod uwagę dzieci w wieku powyżej 1 roku życia do ukończenia 3 roku życia).

2. Niewielką liczbę gmin posiadających instytucję opieki nad dziećmi w wieku do lat 3

W ponad 70% gmin w Polsce brak jest jakichkolwiek instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3.

3. Wysokie koszty prowadzenia instytucji i wysokie opłaty ponoszone przez rodziców

Wg danych pochodzących ze sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, w instytucjach publicznych albo otrzymujących dotację z budżetu gminy, szacunkowy przeciętny miesięczny koszt związany z pobytem dziecka (na który składają się koszty bezpośrednie m.in. wynagrodzenia osób sprawujących opiekę nad dziećmi oraz koszty pośrednie m.in. koszty administracyjne) i koszty związane z wyżywieniem (koszt m.in. artykułów żywnościowych, wynagrodzenia kucharki lub intendentą) w przeliczeniu na 1 miejsce w skali 2015 r. wynosił **średnio 995 zł w złobku**, wahając się od ok. 700 zł do 1200 zł. Przy czym, jak wynika z dodatkowego badania, najwyższe koszty funkcjonowania ponoszone są w instytucjach gminnych, przy czym właśnie w tych instytucjach rodzice ponoszą najniższe opłaty, tj. ok. 25% kosztów całkowitych. Natomiast w instytucjach niegminnych opłaty ponoszone przez rodziców wahają się od 70% (instytucje dofinansowywane) do 100% kosztów całkowitych.

Biorąc powyższe pod uwagę, proponuje się wprowadzenie zmian, które ułatwią zakładanie i prowadzenie instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, co zwiększy

liczbę miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, a tym samym umożliwi rodzicom łączenie obowiązków zawodowych z rodzinnymi. Projektowane zmiany mają na celu obniżenie kosztów funkcjonowania miejsc, co powinno wiązać się z obniżeniem opłat ponoszonych przez rodziców.

Przewiduje się, że wprowadzone w ustawie zmiany w zakresie sanitarno-lokalowym przyczynią się do zwiększenia liczby miejsc w już istniejących żłobkach oraz powstania większej liczby miejsc w nowotworzonych instytucjach, ale w tym celu konieczne jest zwiększenie środków przeznaczanych na powstawanie nowych miejsc opieki. Obecnie żłobki, kluby dziecięce oraz dzienni opiekunowie powstają w znacznej mierze dzięki środkom z budżetu państwa w kwocie 151 mln zł przeznaczonych na *Resortowy program rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „MALUCH plus”* oraz środkom z Unii Europejskiej w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych (w perspektywie 2014–2020 ok. 400 mln euro zostało zabezpieczonych na ten cel).

Proponuje się zatem umożliwienie ministrowi właściwemu do spraw pracy przeznaczenia dodatkowo kwoty 250 mln zł rocznie z Funduszu Pracy na powstawanie instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 (przez okres 5 lat) oraz zabezpieczenie w rezerwie celowej budżetu państwa kwoty 250 mln zł, co oznacza zwiększenie obecnej rezerwy celowej poz. 58 o 99 mln zł. Z ww. środków zostałby sfinansowany program wsparcia rodziców w aktywizacji zawodowej osób, które zmuszone są do rezygnacji z pracy w związku z koniecznością opieki na dziećmi do lat 3 i brakiem odpowiednich instytucji opieki.

Ponadto rozwój instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 wpłynie na wzrost zatrudnienia – do tworzonej instytucji konieczne będzie zatrudnienie opiekunów i pozostałej kadry (np. kucharek, sprzątaczek). Niewątpliwie spełnione zostaną cele zarówno programu wsparcia rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, jak również Funduszu Pracy. Dzięki proponowanemu rozwiązaniu wiele osób uzyska możliwość powrotu na rynek pracy.

Wsparcie finansowe w ramach ww. programu byłoby kierowane w szczególności do gmin w powiatach o wysokim stopniu bezrobocia (np. 150% średniej krajowej) z uwzględnieniem aktywizacji zawodowej kobiet z dziećmi na utrzymaniu do lat 3, a także liczby instytucji opieki nad dziećmi na danym terytorium kraju.

Powyższe środki sprzyjałyby aktywizacji rodziców na rynku pracy. Należy mieć bowiem na uwadze, że jednym z przyczyn bierności zawodowej młodych rodziców jest

konieczność sprawowania bezpośredniej opieki nad najmłodszymi dziećmi z uwagi na niewystarczającą liczbę miejsc w instytucjach opieki.

Szacuje się, że w ciągu kilku lat dzięki ww. środkom wsparte zostanie utworzenie znaczna liczba miejsc, a także na skutek przekazywania części środków na funkcjonowanie instytucji w znaczący sposób zostaną obniżone opłaty ponoszone przez rodziców.

Zatem przedstawione rozwiązania przyczynią się do wysokiej dostępności terytorialnej i finansowej tych instytucji i umożliwią rodzicom dokonywanie wyboru co do formy opieki sprawowanej nad najmłodszymi dziećmi – opieki instytucjonalnej (w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna) lub pozainstytucjonalnej (rodzina). Jest to kolejnym elementem kompleksowego programu polityki rodzinnej państwa, którego pierwszym ogniwem było wprowadzenie w dniu 1 kwietnia 2016 r. Programu Rodzina 500+.

Szczegółowe zestawienie proponowanych rozwiązań zawiera tabela

Lp.	Czego dotyczy zmiana	Zmieniany przepis	Jak jest obecnie	Propozycja zmian	Uzasadnienie
Zmiany w zakresie żłobków i klubów dziecięcych					
1.	Rozszerzenie listy podmiotów, które mogą założyć żłobek lub klub dziecięcy	Art. 8	Obecnie żłobek lub klub dziecięcy mogą założyć: gmina, osoba fizyczna, osoba prawna, jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej.	Oprócz dotychczasowych podmiotów mogą to być jeszcze powiaty, województwa, instytucje państwowe. Proponuje się, aby instytucje publiczne zapewniały miejsca przede wszystkim dla swoich pracowników, a po zaspokojeniu zapotrzebowania w tym zakresie przyjmowały inne dzieci. Instytucje publiczne będą miały możliwość wspólnego tworzenia instytucji opieki dla dzieci w wieku do lat 3 (na przykład kilka ministerstw mogłoby założyć wspólny klub dziecięcy lub żłobek).	Rozszerzenie kręgu podmiotów mogących założyć instytucję opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 może przyczynić się do zwiększenia liczby żłobków, klubów dziecięcych oraz dziennych opiekunów – dzięki temu zwiększy się dostępność tych instytucji dla rodziców.

2.	<p>Optymalizacja wymagań w zakresie lokalu, w którym ma być prowadzony żłobek</p>	<p>Art. 24 oraz § 2 ust. 1 rozporządzenia w sprawie wymagań sanitarno-lokalowych</p>	<p>Obecnie żłobek musi mieć co najmniej dwa pomieszczenia przeznaczone na pobyt dzieci, z czego jedno pomieszczenie ma być przystosowane do odpoczynku dzieci, ponadto zgodnie z rozporządzeniem w sprawie warunków lokalowych i sanitarnych powierzchnia każdego z tych pomieszczeń musi ulec zwiększeniu o 2,5 m² na każde kolejne dziecko, jeśli dziecko przebywa w instytucji więcej niż 5 godzin dziennie.</p>	<p>W żłobku, podobnie jak w klubie dziecięcym, ma być co najmniej jedno pomieszczenie przeznaczone na pobyt dzieci, ma być również zapewnione miejsce do odpoczynku dzieci (może być w tym pomieszczeniu). W rozporządzeniu proponuje się rezygnację z podziału na pomieszczenia ze względu na czas pobytu dzieci. Proponuje się zmienić zapis § 2 ust. 1 rozporządzenia w sprawie wymagań sanitarno-lokalowych w taki sposób, aby nie było wątpliwości co do sposobu obliczania wymaganej powierzchni pomieszczeń – pomieszczenie przeznaczone na zbiorowy pobyt dzieci musi mieć powierzchnię co najmniej 16 m², na każde kolejne dziecko powierzchnia pomieszczenia musi zwiększać się o co najmniej 2,5 m². Przy kilku pomieszczeniach przeznaczonych na zbiorowy pobyt dzieci przy każdym kolejnym dziecku zwiększyć powinna się powierzchnia jednego z tych pomieszczeń.</p>	<p>Obecne przepisy (łącznie z przepisami rozporządzenia) znacznie utrudniają zakładanie żłobków, ponieważ wymóg posiadania co najmniej dwóch sal, których wielkość musi rosnąć proporcjonalnie do każdego dziecka powoduje, że przy większej liczbie dzieci sale te muszą mieć dużą powierzchnię, przy czym jedna z nich (sypialnia) jest używana w znacznie mniejszym stopniu, przez co większość czasu jest pusta. Proponowane rozwiązanie polegające na zniesieniu wymogu zapewnienia w żłobku co najmniej dwóch pomieszczeń przeznaczonych na zbiorowy pobyt dzieci oraz wymogu zwiększania powierzchni więcej niż jednego pomieszczenia na każde kolejne dziecko obniży koszty inwestycji w zakresie założenia żłobka, a także koszty bieżące związane z opłatami za wynajem oraz ogrzewanie lokalu. Obniżenie kosztów inwestycyjnych oraz bieżących związanych z założeniem i prowadzeniem żłobka spowoduje znaczny wzrost liczby żłobków, zwiększy się również liczba miejsc w żłobkach już istniejących, co wpłynie na zwiększenie dostępności tej formy opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 (również dostępności finansowej).</p>
----	--	---	--	--	--

3.	<p>Zmiany w zakresie kwalifikacji kadry zatrudnionej w żłobku lub klubie dziecięcym</p>	<p>Art. 16 oraz art. 17</p>	<p>Obecnie opiekunem w żłobku lub klubie dziecięcym może być osoba o kwalifikacjach pielęgniarki, położnej, nauczyciela wychowania przedszkolnego, nauczyciela edukacji wczesnoszkolnej, pedagoga opiekuńczo-wychowawczego, opiekunki dziecięcej, może to być również osoba, która ma co najmniej dwa lata doświadczenia w opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 lub osoba, która ma wykształcenie co najmniej średnie i ukończyła 280-godzinne szkolenie na opiekuna w żłobku lub klubie dziecięcym. Wolontariusz przed rozpoczęciem świadczenia pracy w żłobku lub klubie dziecięcym zobowiązany jest odbyć 40-godzinne szkolenie.</p>	<p>Proponuje się rozszerzenie listy kwalifikacji poprzez enumeratywne wymienienie dodatkowych kierunków studiów oraz dopuszczenie do pełnienia funkcji opiekuna w żłobku lub klubie dziecięcym osób, które ukończyły szkołę wyższą na dowolnym kierunku, którego program obejmuje zagadnienia związane z opieką lub rozwojem małego dziecka oraz odbyły 80-godzinne szkolenie uzupełniające; ponadto proponuje się wprowadzenie wymogu odbycia co dwa lata szkolenia z pierwszej pomocy, przy jednoczesnym zmniejszeniu wymogu doświadczenia, jeśli osoba kandydująca na stanowisko opiekuna posiada roczne doświadczenie. Proponuje się, aby w klubie dziecięcym, do którego uczęszcza więcej niż 20 dzieci, była zatrudniona pielęgniarka lub położna, podobnie jak ma to miejsce w żłobku. Proponuje się w przypadku wolontariusza wprowadzenie obowiązku odbycia szkolenia z pierwszej pomocy przy jednoczesnej rezygnacji ze szkolenia zawierającego również elementy związane z radzeniem sobie ze stresem czy metodami stymulowania rozwoju dziecka.</p>	<p>Proponowane rozwiązanie umożliwi dostęp do zawodu opiekuna w żłobku lub klubie dziecięcym osobom, które ukończyły studia, których nie było obecnie na liście kwalifikacji uprawniających do zostania opiekunem lub osób, które ukończyły studia, których program obejmował zagadnienia związane z opieką lub rozwojem małego dziecka, ale których ukończenie nie spowodowało uzyskania kwalifikacji wymienionych w art. 16 ust. 1 ustawy. Wprowadzenie wymogu odbywania co dwa lata szkolenia z pierwszej pomocy wpłynie na zwiększenie bezpieczeństwa dzieci w żłobkach i klubach dziecięcych, podobnie jak rozszerzenie wymogu zatrudnienia pielęgniarki lub położnej w klubie dziecięcym, do którego uczęszcza więcej niż 20 dzieci. W przypadku wolontariusza celem zmiany jest szybsze i mniej obciążające finansowo uzyskanie kwalifikacji niezbędnych do podjęcia pracy w żłobku lub klubie dziecięcym.</p>
----	--	------------------------------------	--	---	---

4.	<p>Zmiany w zakresie wymogów dotyczących opiekunów w żłobkach, klubach dziecięcych, dyrektorów żłobków i osób kierujących pracą klubów dziecięcych</p>	<p>Art. 15 oraz art. 28</p>	<p>Obecnie, zgodnie z art. 18 ustawy, dyrektorem żłobka, osobą kierującą pracą klubu dziecięcego oraz osobą, o której mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2, opiekunem, pielęgniarką, położną oraz wolontariuszem w żłobku lub klubie dziecięcym może być osoba, która:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) daje rękojmię należytego sprawowania opieki nad dziećmi; 2) nie jest i nie była pozbawiona władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie została jej zawieszona ani ograniczona; 3) wypełnia obowiązek alimentacyjny, w przypadku gdy taki obowiązek został nałożony na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd; 4) nie została skazana prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne. 	<p>Proponuje się dodanie wymogu sprawdzania, czy osoba, która prowadzi żłobek lub ma zostać zatrudniona w żłobku, klubie dziecięcym lub jako dzienny opiekun, nie figuruje w bazie danych Rejestru publicznego Sprawców Przystępstw na Tle Seksualnym. Proponuje się wprowadzenie obowiązku dostarczenia zaświadczenia o niekaralności dla osób ubiegających się o zatrudnienie, jak i osób fizycznych tworzących instytucje opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w trakcie ubiegania się o wpis do rejestru żłobków i klubów dziecięcych lub wykazu podmiotów zatrudniających dziennych opiekunów.</p>	<p>Proponowana zmiana służy zwiększeniu bezpieczeństwa dzieci w instytucjach opieki.</p>
5.	<p>Zmiana w zakresie klubu dziecięcego</p>	<p>Art. 7, art. 12, art. 22, art. 25</p>	<p>Obecnie klub dziecięcy jest instytucją o niższych wymogach lokalowych niż żłobek, bez wymogu zapewnienia wyżywienia dzieciom, jednakże w klubie dziecięcym dzieci mogą przebywać do 5 godzin dziennie i muszą mieć ukończony 1 rok życia.</p>	<p>Planuje się zmianę polegającą na zrównaniu żłobków i klubów dziecięcych pod względem długości pracy czy posiadaniu jednej sali z miejscem do odpoczynku, przy czym kluby dziecięce miałyby ograniczenia w liczbie dzieci – do maksymalnie 30 i dzieci te muszą mieć ukończony 1. rok życia. Zarówno żłobek, jak i klub dziecięcy objęte byłyby wymogiem zapewnienia minimum jednego pomieszczenia przeznaczonego na pobyt dzieci oraz zapewnienia miejsca do wypoczynku. Klub</p>	<p>Obecnie kluby dziecięce nie stanowią wystarczającej alternatywy dla żłobka z uwagi na ograniczenia w zakresie liczby godzin, jakie dziecko może spędzić w klubie dziecięcym w ciągu dnia. Zrównanie wymogów dla żłobków i klubów dziecięcych oraz uczynienie z klubów dziecięcych mniejszych, bardziej kameralnych instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 przyczyni się do zwiększenia dostępności miejsc opieki nad najmłodszymi dziećmi.</p>

				dziecięcy byłby prostszy do założenia z uwagi na brak konieczności uzyskania decyzji sanepidu. Kontroli spełniania warunków sanitarnych dokonywać będzie wójt, burmistrz lub prezydent miasta (tak jak w przypadku dziennego opiekuna).	
6.	Doprecyzowanie warunków wspólnego prowadzenia żłobka lub klubu dziecięcego razem z przedszkolem	Art. 9b (dodanie przepisu) oraz rozporządzenie w sprawie wymagań sanitarno-lokalowych (uchylenie § 1 ust. 4 oraz zmiana ust. 2 pkt 1)	Podmioty niegminne prowadzące żłobki lub kluby dziecięce mogą zorganizować wspólną obsługę administracyjną, finansową i organizacyjną żłobków, klubów dziecięcych lub ich zespołów na podstawie zapisów ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, gminy na podstawie ustawy o samorządzie gminnym. Brak jest zapisu jednoznacznie stanowiącego o możliwości prowadzenia żłobka lub klubu dziecięcego wraz z przedszkolem w jednym lokalu lub budynku, z możliwością zapewnienia im wspólnej kuchni, szatni oraz innych pomieszczeń, które nie są pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt dzieci.	Proponuje się wprowadzenie zapisu jednoznacznie stanowiącego o możliwości prowadzenia żłobka lub klubu dziecięcego w jednym lokalu z przedszkolem, także w lokalu niespełniającym norm przeciwpożarowych ZLII, przy ograniczeniu liczby dzieci do 30.	Proponowana zmiana zlikwiduje występujące obecnie rozbieżności interpretacyjne w tym zakresie. Ułatwi zakładanie żłobków i klubów dziecięcych przy przedszkolach, co zwiększy dostępność tych instytucji dla rodziców – w szczególności tych, którzy mają dzieci w wieku przedszkolnym i żłobkowym.
7.	Zmiana w zakresie potwierdzania spełnienia warunków lokalowo-sanitarnych	Art. 25 i art. 28	Obecnie, zgodnie z art. 25 ust. 2 ustawy, spełnienie wymagań sanitarno-lokalowych potwierdza się pozytywną opinią komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej oraz właściwego państwowego inspektora sanitarnego. Brak jest wymogu dołączenia opinii do wniosku o wpis żłobka do rejestru,	W zakresie spełniania warunków przeciwpożarowych proponuje się decyzję komendanta PSP – zarówno dla żłobków, jak i klubów dziecięcych. Spełnianie warunków sanitarnych proponuje się potwierdzać odmiennie w zależności od rodzaju instytucji – w przypadku żłobków proponuje się uzyskanie decyzji sanepidu, natomiast	Korespondencja z podmiotami prowadzącymi żłobki lub będącymi w trakcie zakładania żłobka jednoznacznie wskazuje na problemy w zakresie organu właściwego w zakresie określenia maksymalnej liczby miejsc dzieci w danym żłobku. Opinia sanepidu często nie zawiera tej liczby, a jedynie ogólnie potwierdza spełnianie warunków sanitarno-lokalowych. Od opinii nie ma

			brak jest również wytycznych co do zakresu opinii oraz jej obligatoryjnych elementów (np. w zakresie maksymalnej liczby dzieci w danej instytucji).	w przypadku klubów dziecięcych – uzyskanie pozytywnej opinii wójta, burmistrza lub prezydenta miasta. Obligatoryjnym elementem decyzji sanepidu byłoby wskazanie maksymalnej liczby miejsc w żłobku. Ponadto proponuje się stworzenie ram prawnych do konsultacji projektów żłobka z sanepidem (w przypadku klubów dziecięcych – z wójtem, burmistrzem lub prezydentem miasta) oraz strażą pożarną w celu zwiększenia bezpieczeństwa inwestycyjnego w tym zakresie.	środków odwoławczych, zatem podmiot, który nie zgadza się z daną opinią, nie ma środków proceduralnych do jej podważenia. Ponieważ opinia wydawana jest już po zrealizowaniu inwestycji w zakresie budowy/wyposażenia żłobka, często okazuje się, że inwestycja ta nie zwróci się lub zwróci się w czasie znacznie dłuższym niż przewidywany. Ponadto, nawet w przypadku wydania przez sanepid pozytywnej opinii, brak jest jednoznacznego zapisu, że maksymalna liczba dzieci w danym żłobku jest potwierdzana przez ten organ, a zatem w przypadku odmiennego stanowiska wójta, burmistrza lub prezydenta miasta istnieje ryzyko odmowy wpisania żłobka do rejestru lub wykreślenia go w wyniku przeprowadzonych czynności nadzorczych. Takie ryzyko zniechęca do inwestowania w tę formę instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3. W celu zwiększenia bezpieczeństwa inwestycyjnego proponuje się – oprócz decyzji z obligatoryjnym wskazaniem maksymalnej liczby miejsc – możliwość udzielania wyjaśnień dotyczących prowadzonej inwestycji.
8.	Doprecyzowanie uregulowań dotyczących żywienia w żłobkach i klubach dziecięcych	Art. 22	Obecnie ustawa nie reguluje kwestii żywienia dzieci, oprócz obowiązku zapewnienia żywienia (w żłobkach) oraz możliwości higienicznego spożywania posiłków	Proponuje się wprowadzenie zapisu odsyłającego do norm żywienia opracowanych przez Instytut Żywności i Żywienia.	Proponowana zmiana ma na celu poprawę jakości posiłków podawanych dzieciom w żłobkach i klubach dziecięcych. Brak regulacji prawnych w tym zakresie powoduje, że posiłki te nie są kontrolowane pod względem zawartości składników odżywczych, np. cukru, witamin.
9.	Zmiany w rejestrze żłobków i klubów dziecięcych	Art. 27 i art. 28	Obecnie w rejestrze znajdują się następujące dane: nazwa lub imię i nazwisko oraz siedziba i adres podmiotu prowadzącego żłobek	Proponuje się dodanie informacji ułatwiających nawiązanie kontaktu z instytucją – adres poczty elektronicznej i numer telefonu,	Proponowane zmiany mają na celu łatwiejsze nawiązanie kontaktu z instytucją, znalezienie żłobka lub klubu dziecięcego oferującego usługi

			<p>lub klub dziecięcy, numer NIP i REGON tego podmiotu, miejsce prowadzenia żłobka lub klubu dziecięcego oraz liczba miejsc w tej instytucji. Wniosek o wpis do rejestru można złożyć drogą tradycyjną (w wersji papierowej) oraz elektroniczną.</p>	<p>a także informacje o ewentualnej nietypowej (zmianowej) pracy instytucji oraz ewentualnym zawieszeniu działalności. Ponadto proponuje się wprowadzenie wymogu składania wniosku o wpis do rejestru lub zmianę wpisu wyłącznie drogą elektroniczną, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego utworzonego przez ministra właściwego do sprawy rodziny.</p>	<p>w nietypowych godzinach (np. na drugą zmianę) oraz informacje, czy podmiot prowadzący żłobek lub klub dziecięcy nie zawiesił działalności. Zmiana polegająca na sposobie składania wniosku o wpis lub zmianę wpisu do rejestru wynika z wprowadzanych rozwiązań dotyczących elektronicznej gospodarki. Utworzony przez ministra do spraw rodziny system teleinformatyczny (Emp@tia) zawiera gotowe formularze do złożenia wniosku, a dane z wniosku automatycznie wczytywane są do systemu służącemu wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta do rozpatrzenia wniosku i opublikowania wpisanego wniosku na stronie internetowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw rodziny. Obsługa wniosków o wpis do rejestru wyłącznie w tej formie spowoduje, że na stronie internetowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw rodziny będzie się znajdowała aktualna, ujednolicona informacja umożliwiająca rodzicom łatwe i szybkie znalezienie instytucji opieki w interesującej ich okolicy.</p>
--	--	--	--	---	---

10.	Obowiązek podmiotu prowadzącego żłobek lub klub dziecięcy w zakresie danych w Rejestrze Żłobków	Art. 27	Obecnie podmiot prowadzący żłobek lub klub dziecięcy może jedynie złożyć do gminy informację o zmianach w zakresie danych w rejestrze. Brak jest możliwości dodania do rejestru innych informacji.	Proponuje się, aby przy wydaniu zaświadczenia o dokonaniu wpisu do rejestru podmiot prowadzący żłobek lub klub dziecięcy otrzymał login i hasło do aplikacji utworzonej przez ministra właściwego do spraw rodziny – Rejestru Żłobków. W Rejestrze Żłobków podmiot ten będzie miał obowiązek uzupełnić dane w zakresie liczby zapisanych dzieci, wysokości opłaty za pobyt dziecka w instytucji, godziny pracy, dane kontaktowe, informację o możliwości przyjęcia niepełnosprawnego dziecka, informację, czy żłobek lub klub dziecięcy jest samodzielną instytucją, w zespole żłobków lub klubów dziecięcych, czy jest połączony z przedszkolem. Powyższe dane podmiot ten będzie musiał na bieżąco aktualizować. Dane te wizualizowałyby się na portalu Emp@tia oraz stronach podmiotowych gmin, na terenie których znajdują się żłobki i kluby dziecięce.	Proponowane rozwiązanie ułatwi rodzicom znalezienie żłobka lub klubu dziecięcego. Będą mieli dostęp do danych kontaktowych, informację, czy są wolne miejsca, jaka jest cena pobytu dziecka w danej instytucji, a także, w jakich godzinach instytucja ta jest czynna. Rozwiązanie to będzie pełniło funkcję sprawozdawczą, dzięki czemu minister właściwy do spraw rodziny będzie mógł na bieżąco sprawdzać zmiany w zakresie instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w Polsce i dostosowywać do nich narzędzia wspierania rozwoju tych instytucji.
11.	Wprowadzenie możliwości powołania rady rodziców	Art. 12a (dodanie przepisu)	Obecnie przepisy nie regulują kwestii możliwości powołania przez rodziców dzieci uczęszczających do żłobka rady – taka możliwość może wynikać ze statutu żłobka lub regulaminu organizacyjnego.	Proponuje się wprowadzić zapis umożliwiający rodzicom dzieci uczęszczających do danego żłobka lub klubu dziecięcego utworzenie rady rodziców, która pełniłaby rolę konsultacyjną, a także miałyby wgląd do dokumentów dotyczących wyżywienia dzieci oraz mogłyby wizytować pomieszczenia żłobka, takie jak np. łazienka lub kuchnia.	Proponowane rozwiązanie zwiększa możliwość udziału rodziców w podejmowaniu decyzji związanych z prowadzeniem żłobka lub klubu dziecięcego, a także zapewnienie im kontroli w zakresie wyboru posiłków oraz warunków w danej instytucji (poprzez wizytację wszystkich pomieszczeń w żłobku lub klubie dziecięcym).

12.	Preferencje dla rodzin wielodzietnych oraz dzieci niepełnosprawnych i wymagających szczególnej opieki przy przyjmowaniu do żłobków i klubów dziecięcych	Art. 11	Obecnie to podmiot, który utworzył żłobek lub klub dziecięcy, ustala statut żłobka lub klubu dziecięcego, w którym określa warunki przyjmowania dzieci.	Proponuje się dodanie zapisu dotyczącego preferencji dla dzieci z rodzin wielodzietnych oraz dzieci niepełnosprawnych.	Proponowane rozwiązanie ma na celu wspieranie rodzin wielodzietnych poprzez wprowadzenie obowiązku preferencyjnego traktowania dzieci z rodzin wielodzietnych oraz dzieci niepełnosprawnych lub wymagających szczególnej opieki – jeśli żłobek lub klub dziecięcy jest odpowiednio przystosowany – przy przyjmowaniu dzieci do żłobków i klubów dziecięcych.
13.	Zwolnienie żłobków i klubów dziecięcych z opłat z tytułu trwałego zarządu, użytkowania i użytkowania wieczystego nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego	Art. 64b (dodanie przepisu)	Obecnie brak jest przepisów umożliwiających zwolnienie żłobków i klubów dziecięcych z opłat z tytułu trwałego zarządu, użytkowania i użytkowania wieczystego nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego.	Proponuje się dodanie w ustawie o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 stosownego zapisu.	Proponowana zmiana wpłynie na obniżenie kosztów prowadzenia żłobków i klubów dziecięcych, co wpłynie na obniżenie opłat rodziców.
14.	Zmiana zakresu wykonywania przez podmioty prowadzące żłobki obowiązku dokonywania miesięcznych wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	Art. 21 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych	Obecnie podmioty prowadzące żłobki mają obowiązek dokonywania wpłat na PFRON na zasadach ogólnych (zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, pracodawca zatrudniający co najmniej 25 pracowników w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy jest obowiązany, z zastrzeżeniem ust. 2–5 i art. 22, dokonywać miesięcznych wpłat na Fundusz, w wysokości kwoty stanowiącej iloczyn 40,65%	Proponuje się dodanie żłobków do listy instytucji (takich jak szkoły, przedszkola), które realizują obowiązek wynikający z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych na innych, łagodniejszych zasadach, wskazanych w art. 21 ust. 2b i 2c tej ustawy.	Proponowana zmiana wpłynie na obniżenie kosztów prowadzenia dużych żłobków, zatrudniających powyżej 25 osób. Zmniejszenie kosztów prowadzenia żłobków wpłynie na obniżenie opłat rodziców.

			przeciętnego wynagrodzenia i liczby pracowników odpowiadającej różnicy między zatrudnieniem zapewniającym osiągnięcie wskaźnika zatrudnienia osób niepełnosprawnych w wysokości 6% a rzeczywistym zatrudnieniem osób niepełnosprawnych).		
Dzienny opiekun					
1.	Rozszerzenie kręgu podmiotów mogących zatrudnić dziennego opiekuna	Art. 36 ust. 1 (w związku z art. 8), art. 41 ust. 3 i art. 43	Obecnie dziennego opiekuna mogą zatrudnić: gmina, osoba prawna, jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej.	Proponuje się rozszerzenie listy podmiotów mogących zatrudnić dziennego opiekuna o powiaty, województwa, instytucje publiczne, jak również osoby fizyczne w ramach prowadzonej działalności gospodarczej – możliwe byłoby również założenie takiej działalności przez dziennego opiekuna i świadczenie przez niego opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w ramach tej działalności.	Proponowana zmiana ma na celu ułatwienie założenia tej formy opieki oraz zwiększenie jej dostępności. W przypadku zatrudnienia dziennego opiekuna przez powiat lub województwo, jednostki te obowiązywać będą takie same zasady jak gminę (sposób wyboru dziennego opiekuna, określenie wysokości jego wynagrodzenia).
2.	Zmiana w zakresie liczby dzieci pod opieką dziennego opiekuna	Art. 38	Obecnie dzienny opiekun może sprawować opiekę nad maksymalnie pięciorgiem dzieci, a w przypadku gdy w grupie znajduje się dziecko, które nie ukończyło pierwszego roku życia, jest niepełnosprawne lub wymaga szczególnej opieki, maksymalnie nad trojgiem dzieci.	Proponuje się zmianę polegającą na zwiększeniu liczby dzieci pod opieką dziennego opiekuna (do ośmiorga dzieci lub pięciorga, jeśli w grupie znajdowałoby się dziecko w wieku do 1 roku życia, niepełnosprawne lub wymagające szczególnej opieki) w przypadku, gdy miałby do pomocy rodzica oraz wszyscy rodzice wyraziliby zgodę.	Dzienny opiekun może korzystać z pomocy rodziców przy sprawowaniu opieki nad dziećmi. Proponowane rozwiązanie umożliwi dziennemu opiekunowi objęcie opieką większej liczby dzieci, jeżeli będzie miał w tym czasie zapewnioną pomoc. Rozwiązanie to umożliwi zwiększenie dostępności tej formy opieki nad dziećmi.

3.	Zmiana w zakresie kwalifikacji dziennego opiekuna	Art. 39	Obecnie dziennym opiekunem może być osoba, która ukończyła 160-godzinne szkolenie dla dziennego opiekuna lub 40-godzinne szkolenie uzupełniające, jeśli posiada kwalifikacje wymienione w art. 16 ust. 1, czyli wynikające z wykształcenia.	Proponuje się wprowadzenie dodatkowo wymogu odbywania co dwa lata szkolenia z zakresu pierwszej pomocy. Ponadto proponuje się dodanie – podobnie jak w przypadku kadry zatrudnionej w żłobku lub klubie dziecięcym – wymogu sprawdzenia, czy osoba, która ma zostać zatrudniona na stanowisku dziennego opiekuna, nie figuruje w bazie danych Rejestru publicznego Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym oraz dostarczania zaświadczenia o niekaralności.	Kandydat na dziennego opiekuna będzie podlegał – podobnie jak opiekunowie w żłobkach i klubach dziecięcych oraz kadra kierownicza tych instytucji – weryfikacji, czy nie figuruje w bazie danych Rejestru publicznego Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym, a także będzie odbywał co 2 lata szkolenia z zakresu pierwszej pomocy, co wpłynie na bezpieczeństwo dzieci.
4.	Zmiany w zakresie warunków lokalowych	Art. 42	Obecnie dzienny opiekun ma obowiązek zapewnienia dziecku opieki w warunkach bytowych zbliżonych do warunków domowych; brak jest innych regulacji dotyczących kwestii warunków lokalowych.	Proponuje się wprowadzenie zapisu, że dzienny opiekun wraz z dziećmi dysponują osobnym pomieszczeniem, co oznacza, że w przypadku gdy w jednym lokalu opiekę nad dziećmi sprawuje kilkoro dziennych opiekunów, każdy powinien dysponować odrębnym pomieszczeniem. Ponadto proponuje się wprowadzenie zapisu umożliwiającego wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta skontrolowanie lokalu przed wpisaniem dziennego opiekuna do wykazu.	Proponowane rozwiązanie ma na celu uniknięcie sytuacji, w której w niedużym lokalu mieszkalnym opiekę nad dziećmi sprawuje kilku dziennych opiekunów (quasi-żłobki). Ponadto możliwość przeprowadzenia kontroli przed wpisem również będzie miało wpływ na zwiększenie bezpieczeństwa dzieci objętych opieką dziennego opiekuna.

5.	Zmiany w wykazie dziennych opiekunów	Art. 46–47	Obecnie wykaz zawiera jedynie imię i nazwisko dziennego opiekuna – brak jest informacji umożliwiających skontaktowanie się z nim. Ponadto proponuje się wprowadzenie wymogu składania wniosku o wpis do wykazu wyłącznie drogą elektroniczną, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego utworzonego przez ministra właściwego do spraw rodziny.	Proponuje się zamianę wykazu dziennych opiekunów na wykaz podmiotów zatrudniających dziennych opiekunów – zawierający również imiona i nazwiska dziennych opiekunów. Wykaz ten zawierałby dane kontaktowe do podmiotów zatrudniających dziennych opiekunów. Proponuje się również nałożenie obowiązku uzyskania wpisu do wykazu opiekunów przed objęciem dzieci opieką przez tego dziennego opiekuna. Proponuje się – podobnie jak w przypadku wniosku o wpis do rejestru żłobków i klubów dziecięcych – wprowadzenie wymogu składania wniosku drogą elektroniczną za pomocą systemu teleinformatycznego utworzonego przez ministra właściwego do spraw rodziny oraz opracowanie wzoru wniosku o wpis do wykazu.	Proponowana zmiana ma na celu ułatwienie znalezienia dziennego opiekuna, w szczególności dzięki dodaniu do wykazu danych kontaktowych oraz przybliżonej lokalizacji sprawowania opieki (miejscowość, ulica – bez numeru). Zmiana polegająca na sposobie składania wniosku o wpis lub zmianę wpisu do wykazu wynika z wprowadzanych rozwiązań dotyczących elektronicznej gospodarki. Utworzony przez ministra do spraw rodziny system teleinformatyczny (Emp@tia) umożliwi podpisanie wniosku profilem zaufanym, podpisem elektronicznym lub profilem bankowym. Proponuje się wprowadzenie wzoru wniosku o wpis do wykazu w celu ułatwienia jego złożenia.
6.	Obowiązek podmiotu zatrudniającego dziennego opiekuna w zakresie danych w Rejestrze Żłobków	Art. 46	Obecnie podmiot zatrudniający dziennego opiekuna może jedynie złożyć do gminy informację o zmianach w zakresie danych w wykazie. Brak jest możliwości dodania do wykazu innych informacji, które umożliwiłyby kontakt z dziennym opiekunem.	Proponuje się, aby przy wydaniu zaświadczenia o dokonaniu wpisu do wykazu podmiot zatrudniający dziennego opiekuna otrzymał login i hasło do aplikacji utworzonej przez ministra właściwego do spraw rodziny – Rejestru Żłobków. W Rejestrze Żłobków podmiot ten będzie miał obowiązek uzupełnić dane kontaktowe, liczbę zapisanych dzieci, wysokość opłaty za pobyt dziecka oraz za wyżywienie, godziny pracy. Powyższe dane podmiot ten będzie musiał na bieżąco aktualizować. Dane te będą wizualizowane na portalu Emp@tia	Proponowane rozwiązanie ułatwi rodzicom znalezienie dziennego opiekuna. Będą mieli dostęp do danych kontaktowych, informację, czy są wolne miejsca, jaka jest cena pobytu dziecka oraz wyżywienia, a także, w jakich godzinach pracuje dzienny opiekun i czy ma możliwość objęcia opieką dzieci niepełnosprawnych. Rozwiązanie to będzie pełniło funkcję sprawozdawczą, dzięki czemu minister właściwy do spraw rodziny będzie mógł na bieżąco sprawdzać zmiany w zakresie instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w Polsce i dostosowywać do nich narzędzia wspierania rozwoju tych instytucji.

				oraz stronach podmiotowych gmin, na terenie których jest świadczona opieka przez dziennych opiekunów.	
Zmiany dotyczące żłobków, klubów dziecięcych oraz dziennych opiekunów					
1.	Zmiana w zakresie kontroli wójta, burmistrza lub prezydenta miasta w żłobkach, klubach dziecięcych i u dziennych opiekunów	Art. 54	Obecnie wójt, burmistrz lub prezydent miasta kontroluje warunki i jakość opieki świadczonej w żłobku, klubie dziecięcym i u dziennego opiekuna.	Proponuje się dodanie do zakresu przedmiotowego kontroli również wypełnianie obowiązku bieżącej aktualizacji danych w aplikacji utworzonej przez ministra właściwego do spraw rodziny, do której podmiot prowadzący żłobek, klub dziecięcy lub zatrudniający dziennego opiekuna uzyskuje dostęp wraz z wydaniem zaświadczenia o dokonaniu wpisu do rejestru żłobków i klubów dziecięcych lub wykazu podmiotów zatrudniających dziennych opiekunów.	Proponowane rozwiązanie umożliwi egzekwowanie obowiązku dokonywania przez podmioty prowadzące żłobki i kluby dziecięce oraz podmioty zatrudniające dziennych opiekunów bieżącej aktualizacji danych w aplikacji Rejestr Żłobków.
2.	Zmiany w zakresie dofinansowania instytucji opieki przez gminę	Art. 60	Obecnie art. 60 ustawy stanowi, że podmioty, o których mowa w art. 8 ust. 1, prowadzące żłobek lub klub dziecięcy lub zatrudniające dziennych opiekunów mogą otrzymać na każde dziecko objęte opieką w żłobku lub klubie dziecięcym lub przez dziennego opiekuna dotację celową z budżetu gminy. Wysokość i zasady ustalania oraz rozliczania dotacji celowej, o której mowa w ust. 1, określa rada gminy w drodze uchwały.	Proponuje się wykreślenie zapisu, że podmioty mogą otrzymać dofinansowanie na „każde dziecko”, a także doprecyzowanie, że gmina może decydować, jakie kategorie chce wesprzeć.	Obecne rozwiązanie zniechęca gminy do dofinansowywania instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, ponieważ zapis „każde dziecko” jest interpretowane przez regionalne izby obrachunkowe oraz sądy jako obowiązek dofinansowywania także dzieci z innych gmin. Proponowane rozwiązanie zachęci gminy do dofinansowywania żłobków, klubów dziecięcych i dziennych opiekunów.

3.	<p>Częściowe dofinansowanie programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 ze środków z Funduszu Pracy oraz zwiększenie środków w rezerwie celowej budżetu państwa na program</p>	<p>ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2017 r. poz. 1065)</p>	<p>Obecnie środki na realizację resortowego programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 pochodzą z rezerwy budżetowej i ich wysokość ustalana jest w ustawie budżetowej. Od 2015 r. środki przeznaczone na program „Małuch” wynoszą 151 mln zł. Natomiast Fundusz Pracy jest państwowym funduszem celowym, którego dysponentem jest minister właściwy do spraw pracy. Środki z Funduszu Pracy przeznaczane są m.in. na finansowanie stypendiów dla osób bezrobotnych odbywających szkolenie, wydatków ponoszonych w ramach bonu stażowego stanowiącego gwarancję skierowania do odbycia stażu u pracodawcy wskazanego przez bezrobotnego na okres 6 miesięcy, o ile pracodawca zobowiąże się do zatrudnienia bezrobotnego po zakończeniu stażu przez okres 6 miesięcy, a także kosztów opieki nad dzieckiem i osobą zależną, jeżeli bezrobotny podejmie zatrudnienie lub inną pracę zarobkową lub zostanie skierowany na staż, przygotowanie zawodowe dorosłych lub szkolenie oraz pod warunkiem osiągnięcia z tego tytułu miesięcznie przychodów nieprzekraczających minimalnego wynagrodzenia za pracę.</p>	<p>Proponuje się umożliwienie przeznaczenia części środków zgromadzonych w Funduszu Pracy na zwiększenie środków na resortowy program rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3. Proponuje się, aby z Funduszu Pracy na program rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 przeznaczyć 250 mln zł rocznie przez 5 lat. Jednocześnie proponuje się zwiększenie rezerwy celowej budżetu państwa (poz. 58) na ten cel do kwoty 250 mln zł, tj. o 99 mln zł więcej niż obecnie.</p>	<p>Proponowane rozwiązanie przyczyni się do znacznego zwiększenia tempa rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 oraz obniżenia opłat rodziców, a zatem zwiększy dostępność tych instytucji dla rodziców. Ponadto rozwój instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 wpłynie na wzrost zatrudnienia – do stworzonych instytucji konieczne będzie zatrudnienie opiekunów i pozostałej kadry (np. kucharek, sprzątaczek). Niewątpliwie zatem spełnione zostaną cele zarówno programu wsparcia rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, jak również Funduszu Pracy. Dzięki proponowanemu rozwiązaniu wiele osób uzyska możliwość powrotu na rynek pracy, a ponadto wiele osób nieposiadających doświadczenia zawodowego uzyska możliwość zdobycia go jako dzienni opiekunowie. Wsparcie finansowe w ramach ww. programu byłoby kierowane w szczególności do gmin w powiatach o wysokim stopniu bezrobocia (np. 150% średniej krajowej) z uwzględnieniem aktywizacji zawodowej kobiet z dziećmi na utrzymaniu do lat 3, a także liczby instytucji opieki nad dziećmi na danym terytorium kraju.</p>
----	---	---	---	--	---

4.	Zmiany w zakresie sprawozdawczości	Art. 64	<p>Obecnie sprawozdawczość jest obowiązkiem gminy – przekazuje dwa razy w roku sprawozdanie rzeczowo-finansowe.</p> <p>Sprawozdanie dotyczy w głównej mierze żłobków i klubów dziecięcych oraz dziennych opiekunów objętych dofinansowaniem gmin.</p>	<p>Proponuje się, aby wszystkie podmioty prowadzące żłobki, kluby dziecięce oraz zatrudniające dziennych opiekunów raz w roku (od 1 do 31 stycznia) przekazywały sprawozdanie rzeczowo-finansowe z danymi na dzień 31 grudnia roku poprzedniego. Sprawozdanie przekazywane byłoby za pośrednictwem aplikacji Rejestr Żłobków. Oprócz danych zawartych w aplikacji, podmioty miałyby obowiązek przekazać również dodatkowe dane – niezaspokojone zapotrzebowanie na miejsca opieki (czyli ile osób znajduje się na liście rezerwowej danej instytucji), wysokość otrzymywanych dotacji ze środków publicznych, w tym środków z Unii Europejskiej miesięcznie na 1 dziecko, liczbę osób zatrudnionych w żłobku lub klubie dziecięcym według stanowiska. Ponadto jednostki samorządu terytorialnego oraz instytucje państwowe przekazywałyby informację o wysokości wydatków ponoszonych miesięcznie na jedno miejsce. Dodatkowo wszystkie instytucje na bieżąco przekazywałyby informacje o liczbie zapisanych dzieci oraz wysokości opłat ponoszonych przez rodziców (bez uwzględniania ulg/zniżek udzielanych w zależności od sytuacji danej rodziny/dziecka).</p>	<p>Proponowana zmiana służy zwiększeniu efektywności sprawozdań – obecnie ministerstwo pozyskuje dane jedynie od gmin, pozyskiwanie informacji od podmiotów prywatnych służyć będzie pogłębieniu wiedzy w celu optymalizacji przepisów i programów rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3. Dane dotyczące liczby osób zatrudnionych w żłobku i klubie dziecięcym, osób zapisanych na listy rezerwowe oraz wysokości dotacji mogłyby być również uzupełniane na bieżąco, jednak w sprawozdaniu podmiot miałby obowiązek potwierdzić dane na dzień 31 grudnia poprzedniego roku.</p>
----	---	----------------	---	--	--

Zmiany w zakresie niań

1.	Zmniejszenie dofinansowania z budżetu państwa na zatrudnienie niani	Art. 51	<p>Obecnie Zakład Ubezpieczeń Społecznych opłaca za nianię składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe oraz na ubezpieczenie zdrowotne – od podstawy stanowiącej kwotę nie wyższą niż wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalonego zgodnie z przepisami o minimalnym wynagrodzeniu za pracę.</p> <p>Od podstawy stanowiącej kwotę nadwyżki nad kwotą minimalnego wynagrodzenia składki opłacają rodzice.</p>	<p>Proponuje się obniżenie podstawy, od której składki opłacają rodzice.</p> <p>Zgodnie z proponowanym rozwiązaniem ZUS opłacałby składki od podstawy stanowiącej kwotę nie wyższą niż 50% wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę. Dodajmy, że to oczywista zasada współpłacenia wyklucza <i>free ridersów</i>.</p>	<p>Niania jest najdroższą formą opieki nad dziećmi w wieku do lat 3. Państwo powinno działać na rzecz rozwoju dostępności instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, a zatem żłobków, klubów dziecięcych i dziennych opiekunów. Zaoszczędzone środki będzie można wykorzystać na inne działania z zakresu polityki rodzinnej.</p>
----	--	----------------	---	---	--

V. Zmiany w ustawie z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny

Celem ustawy o Karcie Dużej Rodziny było wprowadzenie rozwiązań wspierających rodziny wielodzietne, przy jednoczesnym promowaniu pozytywnego wizerunku rodziny wielodzietnej oraz promowaniu modelu rodziny wielodzietnej.

Do dnia 11 kwietnia 2017 r. wydano 1,74 mln Kart.

Na podstawie ustawy o Karcie Dużej Rodziny przyznawane są uprawnienia ustawowe:

- rodzice oraz małżonkowie rodziców otrzymują ulgę 37% przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego w pociągach osobowych, pospiesznych i ekspresowych na podstawie biletów jednorazowych oraz ulgę 49% przy przejazdach osobowych, pospiesznych na podstawie imiennych biletów miesięcznych;
- członkowie rodzin wielodzietnych mogą korzystać ze zniżek w opłacie paszportowej – 75% w przypadku dzieci i 50% dla rodziców i małżonków rodziców;
- członkowie rodzin wielodzietnych są zwolnieni z opłat za wstęp do parków narodowych.

Ponadto podmioty publiczne i niepubliczne na podstawie umowy zawartej z ministrem właściwym do spraw rodziny lub do końca 2016 r. z wojewodą bądź od stycznia 2017 r. z organizacją pozarządową, której minister właściwy powierzył realizację tego zadania, przyznają dodatkowe uprawnienia. Podmioty te działają w różnych branżach – m.in. spożywczej, bankowej, telekomunikacyjnej, medycznej, sportowej czy rekreacyjnej. Obecnie zniżek udziela około 1600 Partnerów Karty Dużej Rodziny.

W Ocenie Skutków Regulacji do ustawy o Karcie Dużej Rodziny, bazując na danych z Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 r., założono, że ww. ustawa oddziałuje na 3,4 mln osób. W porównaniu do danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 r. Kartę posiada 51% zakładanej liczby osób uprawnionych do Karty Dużej Rodziny. Jednakże szacowana liczba osób uprawnionych do Karty Dużej Rodziny uległa zmianie. Obecnie szacuje się, że uprawnionych do Karty Dużej Rodziny jest 2,1 mln osób, co oznacza, że Kartę Dużej Rodziny posiada prawie 83% uprawnionych osób.

Pomimo stałego wzrostu osób posiadających Kartę Dużej Rodziny – obecnie składanych jest ok. 5 tys. wniosków o przyznanie Karty miesięcznie – Najwyższa Izba Kontroli w kontroli pn. *Karta Dużej Rodziny jako element polityki rodzinnej państwa* wskazała, że znaczna liczba osób z rodzin wielodzietnych nie wystąpiła o przyznanie KDR. W opinii Najwyższej Izby Kontroli beneficjenci oraz potencjalni beneficjenci KDR nie posiadają

wystarczającej wiedzy na temat oferty Karty i miejsc, w których jest honorowana. Ponadto Najwyższa Izba Kontroli zwróciła uwagę, że przyczyną nieubiegania się o Kartę jest m.in. za dużo formalności przy składaniu wniosku o przyznanie Karty Dużej Rodziny. Opinie Najwyższej Izby Kontroli potwierdzają wyniki badania „Sytuacja polskich rodzin i polityka prorodzinna” przeprowadzonego w dniach 21 września – 12 października 2016 r. przez Centrum Badania Opinii Społecznej z rodzicami/opiekunami dzieci do 18 roku życia (N=3320). Do badania wykorzystano próbę PESEL dzieci do 18 roku życia. Brak wiedzy rodzin wielodzietnych o Karcie Dużej Rodziny potwierdza fakt, że aż 63,9% badanych uprawnionych do posiadania Karty Dużej Rodziny, którzy nie złożyli wniosku o Kartę, nie ubiegało się o Kartę, ponieważ nie wiedziało, że istnieje taka możliwość.

Ministerstwu Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej przekazywane są drogą telefoniczną i za pomocą pism uwagi obywateli dotyczące braku możliwości przyznawania Karty Dużej Rodziny rodzicom, którzy kiedykolwiek posiadali co najmniej troje dzieci. Obywatele wskazują, że obecna sytuacja jest dla nich krzywdząca, gdyż mimo tego, że wychowywali np. pięcioro czy sześcioro dzieci, nie mogą otrzymać Karty, ponieważ ich dzieci nie są już w wieku uprawniającym rodziców do jej otrzymania.

Propozycje zmian

Aby uatrakcyjnić Kartę Dużej Rodziny i dostosować ją do najnowszych rozwiązań technologii cyfrowej oraz rozszerzyć wiedzę na temat zniżek ofertowych przez podmioty uczestniczące w programie, zachęcić nowe firmy do włączania się w tę inicjatywę na rzecz rodzin wielodzietnych, planuje się wprowadzenie dokumentu Karty Dużej Rodziny w formie wizualizacji tego dokumentu na urządzeniach mobilnych (smartfonach, tabletach), a w związku z tym utworzenia rozwiązania informatycznego (aplikacji) umożliwiającego posiadaczom Karty łatwe i szybkie znalezienie zniżek oraz informacji o nowych Partnerach Karty Dużej Rodziny, ofert Partnerów, a także innych informacji związanych z Kartą Dużej Rodziny. Planowana zmiana umożliwi korzystanie z Karty od razu po jej przyznaniu przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, bez konieczności oczekiwania na jej wydruk.

Ponadto proponuje się spełnić postulat zgłaszany przez wiele osób w listach do ministra właściwego do spraw rodziny, aby uprawnieni do Karty Dużej Rodziny byli również rodzice, którzy kiedykolwiek posiadali co najmniej trójkę dzieci. Będzie to realizacją zasady równego traktowania przez władze publiczne.

Planowane zmiany mają na celu dostosowanie Karty Dużej Rodziny do społecznych oczekiwań – Karta powinna mieć szerszą i bardziej atrakcyjną ofertę w dużych miastach i mniejszych miejscowościach, poszerzony krąg beneficjentów Karty o rodziców, którzy kiedykolwiek mieli co najmniej troje dzieci, poszerzony krąg cudzoziemców uprawnionych do Karty o osoby posiadające zezwolenie na pobyt czasowy na podstawie art. 159 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, a także sprawniejszy system informowania posiadaczy Karty o jej uprawnieniach.

Szczegółowe informacje na temat planowanych rozwiązań zawiera tabela

Lp.	Czego dotyczy zmiana	Zmieniany przepis	Jak jest obecnie	Propozycja zmian	Uzasadnienie
1.	Wizualizacja Karty Dużej Rodziny na urządzeniach mobilnych	Art. 2 oraz art. 13 ust. 1a	Karta Dużej Rodziny jest dokumentem identyfikującym członka rodziny wielodzietnej i poświadcza prawo członka rodziny wielodzietnej do uprawnień ustalonych w trybie określonym w niniejszej ustawie lub przyznanych na podstawie przepisów odrębnych. Rozporządzenie MPiPS z dnia 23 grudnia 2014 r. w sprawie sposobu unieważnienia Karty Dużej Rodziny, wzorów graficznych oraz wzoru wniosku w sprawie przyznania Karty Dużej Rodziny określa w załączniku nr 1 wzór graficzny Karty, określając także, że Karta jest wykonana z tworzywa sztucznego.	Proponuje się – obok Karty w tradycyjnej formie, umożliwić członkom rodzin wielodzietnych wizualizację Karty na urządzeniach mobilnych, za pomocą dedykowanej aplikacji. Wnosząc o Kartę, możliwe będzie wybranie zarówno Karty w formie tradycyjnej oraz elektronicznej lub jednej z tych form, przy czym wybranie drugiej formy w późniejszym terminie (w ramach kolejnego wniosku) wiązałoby się z wniesieniem opłaty w wysokości 9,21 zł.	Wizualizacja Karty Dużej Rodziny na urządzeniach mobilnych za pomocą dedykowanej aplikacji zapewni członkom rodzin wielodzietnych szereg korzyści. Przede wszystkim dostosuje Kartę do postępu technologicznego, rozszerzy wiedzę na temat zniżek ofertowych przez podmioty uczestniczące w programie, a także – dzięki nowemu kanałowi promocji Partnerów – zachęci nowe firmy do prowadzenia polityki odpowiedzialnego biznesu przez włączenie się w działania na rzecz rodzin wielodzietnych. Dzięki geolokalizacji aplikacja ułatwi posiadaczowi Karty znalezienie Partnerów w pobliżu miejsca, w którym się znajduje. Członkowie rodzin wielodzietnych nie będą musieli czekać do dwóch miesięcy na wydruk Kart – dostęp do aplikacji uzyskają w momencie przyznania im Kart przez wójta i będą mogli od razu z nich korzystać. Ponadto rodzice będą mogli mieć w swoich telefonach również wizualizację Kart swoich dzieci, dzięki czemu nie będą zmuszeni nosić przy sobie wielu Kart w celu skorzystania ze zniżki. Wprowadzenie opłaty za drugą formę Karty zachęci członków rodziny wielodzietnej do wyboru obu form od razu.

2.	<p>Rozszerzenie kręgu osób mających prawo do posiadania Karty o rodziców, których dzieci nie spełniają już warunków do przyznania Karty</p>	<p>Art. 4</p>	<p>Obecnie Karta Dużej Rodziny przyznawana jest rodzicom w momencie posiadania przez nich na utrzymaniu co najmniej 3 dzieci do 18. roku życia lub 25. roku życia, jeśli się uczą, bądź bez względu na wiek, jeśli są niepełnosprawne. Rodzice dostają Karty na czas nieokreślony i nie tracą do nich prawa po zaprzestaniu spełnienia ww. warunków przez dzieci.</p>	<p>Proponuje się, aby od 2019 r. Kartę Dużej Rodziny otrzymywali na czas nieokreślony również ci rodzice, którzy mieli co najmniej troje dzieci i nie zostali pozbawieni władzy rodzicielskiej ani ograniczeni we władzy rodzicielskiej w stosunku do co najmniej trojga dzieci. Proponuje się, aby rozszerzenie to dotyczyło jedynie rodziców i małżonków rodziców, bez dzieci, jeśli w chwili rozpatrywania wniosku w rodzinie nie ma minimum troje dzieci spełniających warunki określone w ustawie.</p>	<p>Proponowane rozwiązanie wynika z licznych postulatów podnoszonych przez obywateli w listach do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Głównym zarzutem podnoszonym przez te osoby jest okoliczność, że rodzice dostają Karty dożywotnio, a zatem będą je mieli także, gdy ich dzieci utracą prawo do posiadania Karty, natomiast do tej pory Kart nie dostawali ci rodzice, którzy mają lub mieli troje lub więcej dzieci, ale dzieci te nie spełniają obecnych warunków do otrzymania Karty. Proponowane rozwiązanie wyeliminuje ten problem i będzie zgodne z zasadą równego traktowania wszystkich przez władze publiczne (art. 32 ust.1 Konstytucji RP). Zmiana weszłaby w życie z dniem 1 stycznia 2019 r.</p>
3.	<p>Wprowadzenie wymogu podania numeru telefonu oraz adresu poczty elektronicznej dla osoby, która ma otrzymać elektroniczną formę Karty</p>	<p>Art. 10</p>	<p>Obecnie adres poczty elektronicznej i numer telefonu podaje jedynie wnioskodawca – o ile je posiada. Dane te służą powiadomieniu wnioskodawcy o tym, że Karty są gotowe do odbioru.</p>	<p>Proponuje się wprowadzenie wymogu uzależnienia przyznania dostępu do aplikacji umożliwiającej wizualizację Karty jedynie tym członkom rodzin wielodzietnych, dla których będzie podany numer telefonu i adres poczty elektronicznej.</p>	<p>Proponowane rozwiązanie jest niezbędne dla założenia konta i jego aktywacji w aplikacji umożliwiającej wizualizację Karty na urządzeniu mobilnym. Ponadto dane te będą niezbędne dla odblokowania konta w przypadku zapomnienia hasła przez użytkownika.</p>

4.	Zmiana w zakresie terminu ważności Karty dla pełnoletniego dziecka uczącego się w szkole wyższej	Art. 4 i art. 11	Obecnie Kartę dla dziecka uczącego się w szkole wyższej przyznaje się do końca roku akademickiego, w którym planowane jest ukończenie nauki w danej placówce. Jest to również granica, do którego osoba ta posiada prawo do posiadania Karty (chyba że nauka w szkole wyższej przekracza 25 r.ż., wówczas granicą staje się wiek).	Proponuje się określenie terminu ważności KDR tak jak w przypadku szkoły do dnia 30 września, w którym jest planowane ukończenie nauki.	Koniec roku akademickiego to termin określony w regulaminie danej uczelni – w większości przypadków jest to 30 września, jednak wójt ma obowiązek sprawdzić za każdym razem czy na danej uczelni koniec roku akademickiego przypada tego dnia. Problematyczne było również określenie terminu ważności Kart w przypadku studentów kończących naukę w semestrze zimowym (na przykład w przypadku studiów inżynierskich). Proponowana zmiana ma na celu ułatwienie i przyspieszenie rozpatrywania wniosków o Karty dla osób uczących się w szkołach wyższych. Zmiana weszłaby w życie z dniem 1 stycznia 2019 r.
5.	Rozszerzenie kręgu cudzoziemców posiadających prawo do Karty	Art. 5	Obecnie cudzoziemcy mają prawo do posiadania Karty wyłącznie jeśli mają prawo do zamieszkiwania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, zezwolenia na pobyt czasowy udzielony w związku z okolicznością, o której mowa w art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2016 r. poz. 1990, z późn. zm.), lub w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej, jeżeli zamieszkuje z członkami rodziny na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.	Proponuje się, aby prawo do posiadania Karty mieli również cudzoziemcy, którzy mają zezwolenie na pobyt czasowy udzielony w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 ustawy o cudzoziemcach.	Proponowane rozwiązanie wynika z okoliczności, że w czasie, gdy Karta Dużej Rodziny była przyznawana na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 maja 2014 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu dla rodzin wielodzietnych, mogli otrzymać ją również cudzoziemcy mający zezwolenie na pobyt czasowy na mocy art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c i d, z uwagi na odesłanie do ustawy o pomocy społecznej. Ustawa o Karcie Dużej Rodziny zawęziła krąg osób, które mogą otrzymać Kartę, jednakże zasadne wydaje się, aby cudzoziemcy mieszkający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w celu połączenia się z rodziną, spełniający warunki wynikające z art. 159 ust. 1 ustawy

					o cudzoziemcach, również mieli prawo do posiadania Karty.
6.	Korekta w zakresie wymaganych załączników do wniosku o przyznanie Karty Dużej Rodziny	Art. 11 ust. 1 pkt 3 i art. 10 ust. 7	<p>Obecnie art. 11 ust. 1 pkt 3 ustawy o KDR stanowi, że dziecku powyżej 18. roku życia, uczącemu się w szkole lub w szkole wyższej przyznaje się Kartę odpowiednio do dnia 30 września następującego po końcu roku szkolnego, w którym jest planowane ukończenie nauki w danej placówce, lub do końca roku akademickiego, w którym jest planowane ukończenie nauki w danej placówce, zgodnie z zaświadczeniem lub oświadczeniem, o których mowa w art. 10 ust. 4 pkt 4 (...).</p> <p>Zgodnie z art. 10 ust. 7, wnioskując o duplikat Karty, należy przedłożyć dokument potwierdzający tożsamość lub w przypadku dziecka akt urodzenia posiadacza utraconej Karty.</p>	Proponuje się wykreślenie sformułowania „zaświadczenie” z art. 11 ust. 1 pkt 3 oraz wykreślenie ust. 7 z art. 10.	<p>Ustawa o Karcie Dużej Rodziny w art. 10 ust. 4, w którym wymienione zostały dokumenty, które wnioskodawca powinien w szczególności załączyć do wniosku, nie stanowi o konieczności dołączenia zaświadczenia ze szkoły lub szkoły wyższej, jednakże ponieważ katalog dokumentów wskazanych w wymienionym wyżej przepisie nie jest katalogiem zamkniętym, urzędnicy w gminach na etapie rozpatrywania, a nawet przyjmowania wniosków często żądają dołączenia zaświadczenia, powołując się na art. 11 ust. 1 pkt 3. Rezygnacja ze sformułowania „zgodnie z zaświadczeniem” spowodować powinna przyjmowanie oświadczeń dotyczących nauki w szkole lub szkole wyższej bez wzywania o dodatkowe potwierdzenie zawartej w nich treści. Od dnia 1 lipca 2017 r. wójt będzie mógł weryfikować informacje zawarte w oświadczeniach dzięki połączeniu systemu służącego do obsługi wniosków o Karty (SI KDR) z Systemem Informacji Oświatowej i Zintegrowanym Systemem Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym POL-on. Brak jest również uzasadnienia dla załączania do wniosku o duplikat dokumentu tożsamości lub aktu urodzenia w sytuacji, gdy wszystkie potrzebne dane są możliwe do pozyskania z rejestru PESEL.</p>

7.	<p>Wprowadzenie obowiązku zawiadomienia o zmianie numeru telefonu lub adresu poczty elektronicznej członka rodziny wielodzietnej oraz zmiany w zakresie zawiadomienia o zmianie miejsca zamieszkania.</p>	<p>Art. 15 i art. 12</p>	<p>Obecnie posiadacz Karty ma obowiązek poinformować wójta o zmianie danych zawartych na Karcie lub zmianie miejsca zamieszkania na inną gminę. Zmiana miejsca zamieszkania lub zmiana danych na Karcie powodują konieczność przyznania nowej Karty i unieważnienia dotychczasowej.</p>	<p>Proponuje się pozostawienie obowiązku informowania wójta o zmianie danych zawartych na Karcie (np. przy zmianie nazwiska). Zmiana miejsca zamieszkania na inną gminę skutkować powinna złożeniem wniosku o przyznanie Karty w nowej gminie. To na wójcie nowej gminy zamieszkania ciążyć będzie wtedy obowiązek poinformowania wójta gminy poprzedniego zamieszkania o tym fakcie. Jeżeli posiadacz Karty nie złożył wniosku o przyznanie Karty w nowej gminie, powinien sam poinformować poprzednią gminę o zmianie miejsca zamieszkania. Ponadto planuje się nałożyć na posiadacza Karty obowiązek zgłoszenia zmiany numeru telefonu i adresu poczty elektronicznej, jeżeli dla osoby tej wnioskowanej był dostęp do aplikacji umożliwiającej wizualizację Karty.</p>	<p>Proponowane rozwiązanie w zakresie obowiązku informowania wójta o zmianie miejsca zamieszkania umożliwi zdjęcie z posiadacza Karty obowiązku informowania wójta gminy, w której miał przyznaną Kartę, jeśli w nowej gminie zamieszkania złoży wniosek o przyznanie Karty. W tej sytuacji będzie mógł korzystać z dotychczasowej Karty do momentu wydania nowej, a dotychczasowa Karta zostanie unieważniona przez wójta gminy obecnego zamieszkania. Wójt gminy, do której posiadacz Karty się przeprowadził, informuje za pomocą systemu teleinformatycznego zapewnianego przez ministra właściwego do spraw rodziny wójta gminy, który przyznał unieważnianą Kartę. Dla posiadacza Karty będzie to wygodniejsze rozwiązanie, ponieważ ograniczy to formalności, których będzie musiał dopełnić, i nie będzie pozbawiony Karty na czas produkcji nowej. W zakresie obowiązku aktualizacji numeru telefonu i adresu poczty elektronicznej, proponowane rozwiązanie ma na celu możliwość korzystania z aplikacji służącej wizualizacji Karty, możliwość odzyskania hasła oraz przekazywania posiadaczowi Karty informacji dotyczącej oferty Partnerów KDR.</p>
----	--	---------------------------------	---	--	--

8.	<p>Stworzenie przez podmiot wybrany przez ministra właściwego do spraw rodziny systemu teleinformatycznego zapewniającego Kartę w formie dokumentu elektronicznego</p>	<p>Art. 18 ust. 1 pkt 1</p>	<p>Minister właściwy do spraw rodziny zapewnia produkcję blankietów Kart, personalizację blankietów Kart oraz dystrybucję Kart – w tym celu została zawarta umowa z Polską Wytwórną Papierów wartościowych S.A., która jako spółka Skarbu Państwa zapewnia największe bezpieczeństwo w zakresie produkcji Kart.</p>	<p>Proponuje się dodanie zapisu, zgodnie z którym minister właściwy do spraw rodziny zapewnia nie tylko produkcję blankietów Kart, personalizację blankietów Kart oraz dystrybucję Kart, ale również system teleinformatyczny zapewniający Kartę w formie dokumentu elektronicznego wraz z usługami ułatwiającymi korzystanie z uprawnień przyznanych na podstawie Karty.</p>	<p>Proponowane rozwiązanie jest niezbędne dla wdrożenia koncepcji wizualizacji na urządzeniach mobilnych. Z uwagi na okoliczność, że Karta w formie elektronicznej zawierać ma częściowo te same elementy zabezpieczające, co Karta z tworzywa sztucznego, proponuje się, aby za jej wytworzenie odpowiadał ten sam podmiot, który produkuje Kartę obecnie. Nowy system teleinformatyczny zapewniający Kartę w formie dokumentu elektronicznego będzie zawierał dwa komponenty – centralny, w którym będą przechowywane informacje o wszystkich Kartach w formie dokumentu elektronicznego, oraz aplikację instalowaną na urządzeniach mobilnych. System ma powstać do 31 grudnia 2017 r.</p>
----	---	------------------------------------	---	---	---

9.	<p>Zmiana dotycząca zakresu danych, które mogą być przetwarzane przez wójta oraz ministra właściwego do spraw rodziny</p>	<p>Art. 21</p> <p>Obecnie do danych, które wójt może przetwarzać, należą następujące dane osób ubiegających się o przyznanie Kart (od 1 lipca 2017 r. – dane członków rodziny wielodzietnej):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) imię (od 1 lipca 2017 r. – imiona) i nazwisko; 2) data urodzenia (od 1 lipca 2017 r. również informację o zgonie); 3) miejsce zamieszkania lub pobytu; 4) adres do korespondencji; 5) numer PESEL; 6) numer dokumentu potwierdzającego tożsamość w przypadku osób, które nie posiadają numeru PESEL; 7) stan cywilny; 8) obywatelstwo; 9) stopień pokrewieństwa z członkami rodziny; 10) rodzaj szkoły, do której uczęszcza dziecko (od 1 lipca 2017 r. informacje o uczęszczaniu dziecka do szkół i placówek oświatowych, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej, okresie uczęszczania, typie lub rodzaju instytucji oraz nazwie i adresie siedziby instytucji, do której dziecko uczęszcza oraz informacje o uczęszczaniu dziecka do szkoły wyższej, okresie uczęszczania, oraz nazwie i adresie siedziby szkoły wyższej, do której dziecko uczęszcza); 11) rodzaj i stopień niepełnosprawności (od 1 lipca 2017 r. informacje o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, w tym informacje 	<p>Proponuje się dodanie do zakresu danych, które może przetwarzać, również imiona i nazwiska rodowe rodziców, numer telefonu i adres poczty elektronicznej osób ubiegających się o przyznanie dostępu do aplikacji służącej do wizualizacji Karty. Proponuje się również dodanie zapisu, który umożliwi przetwarzanie numerów PESEL do celów statystycznych, oraz adresu poczty elektronicznej do celów informacyjnych w zakresie uprawnień przysługujących rodzinom wielodzietnym. Dodatkowo doprecyzowuje się, że po okresie przetwarzania danych osobowych z systemu usuwa się nie tylko dane osób, którym Karta nie przysługuje, ale również wnioski o przyznanie Karty i dokumenty potwierdzające prawo do przyznania Karty.</p>	<p>Proponowane rozwiązanie w zakresie dodania imion i nazwisk rodowych rodziców umożliwi weryfikację za pomocą danych uzyskanych z rejestru PESEL, czy podane we wniosku dziecko jest faktycznie dzieckiem danych rodziców. Obecnie informacja ta weryfikowana jest na podstawie przekazywanych dokumentów, jednakże od 1 lipca 2017 r. w związku z nowelizacją ustawy o Karcie Dużej Rodziny wprowadzoną ustawą z dnia 23 marca 2017 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z zadaniami organów administracji publicznej w zakresie niektórych rejestrów publicznych, wnioskodawca nie będzie musiał załączać aktów urodzenia ani dokumentów potwierdzających tożsamość. W zakresie numeru telefonu i adresu poczty elektronicznej – zmiana ta dotyczyć będzie wyłącznie osób ubiegających się o dostęp do aplikacji umożliwiającej wizualizację Karty na urządzeniu mobilnym. Adres poczty elektronicznej będzie przetwarzany również w celu przekazywania posiadaczom Kart informacji o Karcie Dużej Rodziny, jej ofercie i informacji od Partnerów KDR.</p>
----	--	--	--	--

			<p>o okresie, na jaki zostało wydane orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności);</p> <p>12) informacja o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej;</p> <p>13) orzeczenie sądu o odebraniu lub ograniczeniu władzy rodzicielskiej;</p> <p>14) dochody członków rodziny wielodzietnej – w przypadku złożenia wniosku, o którym mowa w art. 13 ust. 3;</p> <p>15) adres poczty elektronicznej i numer telefonu osoby składającej wniosek o przyznanie Karty lub wydanie jej duplikatu – o ile je posiada.</p>		
10.	<p>Ocena potencjału podmiotu wyrażającego chęć przystąpienia do Karty Dużej Rodziny</p>	<p>Art. 24 ust. 2 pkt 1</p>	<p>Obecnie zawierając umowę z podmiotem ws. przyznawania uprawnień rodzinom wielodzietnym, minister właściwy do spraw rodziny bierze pod uwagę w szczególności m.in. potencjał podmiotu do przyznania uprawnień członkom rodzin wielodzietnych w odniesieniu do uwarunkowań branży, w której działa ten podmiot, w tym liczbę podmiotów działających w tej branży oraz uzyskiwane przez nie marże oraz zakres prowadzonej przez ten podmiot działalności.</p>	<p>Proponuje się wykreślenie sformułowania „w tym liczbę podmiotów działających w tej branży oraz uzyskiwane przez nie marże oraz zakres prowadzonej przez ten podmiot działalności”.</p>	<p>Proponowane rozwiązanie ma na celu umożliwienie dokonywania oceny potencjału podmiotu do przyznawania uprawnień bez naruszania jego tajemnicy handlowej o wysokości marży oraz wzięcie pod uwagę innych czynników powodujących, że pozyskanie tego podmiotu do Karty Dużej Rodziny jest ważne dla rodzin wielodzietnych np. ze względu na unikatowość prowadzonej działalności, udogodnienia dla rodzin, różnorodność produktów itp.</p>

11.	Działania informacyjno-promocyjne w ramach Karty Dużej Rodziny	dodanie przepisu (art. 26a)	Obecnie minister właściwy do spraw rodziny prowadzi ogólne działania promujące Kartę Dużej Rodziny – poprzez umieszczanie artykułów na stronie głównej Ministerstwa, w mediach społecznościowych. W 2016 r. w telewizji emitowana była reklama zachęcająca potencjalnych Partnerów do przystąpienia do Karty Dużej Rodziny. Brak jest możliwości prowadzenia działań informacyjnych skierowanych bezpośrednio do posiadaczy Kart.	Proponuje się dodanie zapisu umożliwiającego rozszerzenie działań mających na celu promocję Karty oraz działań informacyjnych poprzez przesyłanie przez ministra właściwego do spraw rodziny członkom rodzin wielodzietnych, którzy podali swoje adresy poczty elektronicznej, informacji na temat Karty, m.in. dotyczących oferty Partnerów.	Proponowane rozwiązanie nie tylko umożliwi przekazywanie posiadaczom Karty bieżącej informacji o nowych Partnerach oraz ofertach Partnerów, ale również zachęci firmy do przystąpienia do Karty z uwagi na możliwość skorzystania z nowego kanału promocji.
12.	Rozszerzenie katalogu finansowanych z budżetu Państwa czynności gminy	Art. 29 ust. 5	Obecnie gminie należy się kwota w wysokości 2,68 zł za następujące czynności: w przypadku przyznania Karty nowemu członkowi rodziny wielodzietnej lub w przypadku przyznania nowej Karty członkowi rodziny wielodzietnej, który był już posiadaczem Karty.	Proponuje się, aby gmina otrzymywała 2,68 zł za stwierdzenie utraty prawa do posiadania Karty, a 1,34 zł w przypadku przyznania dla posiadacza Karty innej niż dotychczas formy Karty. Proponuje się również wprowadzenie odrębnej kwoty dla gmin w wysokości 5,36 zł za rozpatrzenie wniosku o przyznanie Kart dla rodziców, których dzieci nie spełniają obecnie warunków do przyznania Kart.	Proponowane rozwiązanie wynika z rozszerzenia czynności, które będzie musiała wykonać gmina w celu realizacji ustawy o Karcie Dużej Rodziny. Będzie to przyznawanie dostępu do aplikacji służącej do wizualizacji Karty na urządzeniach mobilnych, co wiązać się będzie z wprowadzeniem do SI KDR wniosku oraz złożeniem stosownego zamówienia, a także koniecznością rozpatrywania wniosków nowej grupy osób, którym dotychczas prawo do posiadania Karty nie przysługiwało. Propozycja opłacania z budżetu państwa również czynności polegających na stwierdzeniu utraty prawa posiadania Karty wynika z faktu, że czynność ta wiąże się z wydaniem decyzji.

13.	Zmiana limitów kwot na realizację ustawy o KDR	Art. 36	Obecnie wskazane limity kwot w art. 36 wynikają z obowiązujących przepisów.	Proponuje się określenie limitu wydatków na lata 2017–2028 w związku z koniecznością sfinansowania systemu informatycznego pozwalającego na wyświetlaniu na urządzeniach mobilnych danych zawartych w Karcie oraz wprowadzenie limitu wydatków na ulgi paszportowe.	Proponowane zmiany wynikają z faktu, że w 2017 r. istnieje konieczność zwiększenia obecnego limitu dla gmin ze względu na większą niż przewidziano w pierwotnej wersji ustawy liczbę wniosków złożonych przez rodziny wielodzietne, jak i dla ministra właściwego do spraw rodziny – w związku z koniecznością sfinansowania systemu informatycznego pozwalającego na wyświetlaniu na urządzeniach mobilnych danych zawartych w Karcie. Dodatkowo proponuje się wprowadzenie limitu wydatków na ulgi paszportowe, a tym samym obowiązku informowania przez ministra do spraw wewnętrznych ministra właściwego do spraw rodziny o wykorzystaniu limitu wydatków na sfinansowanie ulg paszportowych, celem wdrożenia przez ministra właściwego do spraw rodziny mechanizmu korygującego w przypadku zagrożenia przekroczenia wskazanego limitu.
14.	Zmiana zakresu informacji przekazywanej ministrowi właściwemu do spraw rodziny przez wojewodę w zakresie środków na zadania wynikające z realizacji ustawy przez gminy	Art. 36 ust. 3	Obecnie wojewoda ma obowiązek przekazywać co miesiąc ministrowi właściwemu do spraw rodziny informację o stopniu wykorzystania środków na zadania wynikające z ustawy realizowane przez gminy.	Proponuje się zmianę zakresu tego obowiązku, tak by informacja przekazywana przez wojewodę nie dotyczyła wykorzystania środków przez gminy, lecz środków przysługujących gminom na realizację ustawy.	Proponowana zmiana wynika z faktu, że gminy niekoniecznie wykorzystują w sposób równomierny należne im środki wynikające z realizacji ustawy o Karcie Dużej Rodziny. Mogą na przykład wydatkować te środki dwa razy w roku na nagrody dla pracowników zajmujących się Kartą. Minister właściwy do spraw rodziny potrzebuje natomiast – w celu ewentualnego zastosowania mechanizmu korygującego, o którym

					<p>mowa w art. 36 ust. 5 – informacji o środkach, które są należne gminom za realizację zadań, ponieważ są zobowiązania budżetu państwa na realizację zadania z zakresu administracji rządowej. Informacja o wykorzystaniu środków przez gminy jest natomiast uzyskiwana dwa razy w roku na podstawie art. 19 ustawy.</p>
15.	Przepisy przejściowe			<p>Proponuje się, aby osoby, które obecnie są posiadaczami Kart, miały dwa lata na bezpłatne uzyskanie dostępu do aplikacji umożliwiającej wizualizację Karty na urządzeniach mobilnych, później natomiast konieczne byłoby wniesienie za to opłaty w wysokości 9,21 zł.</p>	<p>Proponowane rozwiązanie ma zachęcić obecnych posiadaczy Karty Dużej Rodziny (na dzień 16.05.2017 r. jest to ponad 1,7 mln osób) do złożenia wniosku o Kartę Dużej Rodziny w postaci wizualizacji na urządzeniach mobilnych. Rozwiązanie to obowiązywałoby do 1 stycznia 2020 r.</p>

Ponadto konsekwencją zmian w powyższych ustawach jest również konieczność dokonania odpowiednich nowelizacji w następujących ustawach:

- z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2016 poz. 617, z późn. zm.),
- z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 716, z późn. zm.),
- z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2032, z późn. zm.),
- z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2046, z późn. zm.),
- z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r. poz. 201, z późn. zm.),
- z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 963, z późn. zm.),
- z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 374, z późn. zm.),
- z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930, z późn. zm.),
- z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2017 r. poz. 1065),
- z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1793, z późn. zm.),
- z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1842, z późn. zm.),
- z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1927, z późn. zm.),
- z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2016 r. poz. 162, z późn. zm.),
- z dnia 23 marca 2017 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z zadaniami organów administracji publicznej w zakresie niektórych rejestrów publicznych (Dz. U. poz. 777).

Wejście ustawy w życie

Proponuje się, aby ustawa weszła w życie z dniem 1 sierpnia 2017 r. z wyjątkiem mających wejść w życie z dniem 1 stycznia 2018 r.:

- 1) zmian stanowiących o przejęciu przez wojewodów zadań związanych z koordynacją świadczeń rodzinnych i świadczenia wychowawczego;
- 2) zmian w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych w zakresie zmian dotyczących wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
- 3) zmian w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
- 4) zmian w ustawie o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3;
- 5) zmian w ustawie o Karcie Dużej Rodziny, które mają wejść w życie 1 stycznia 2018 r.
  - z wyłączeniem zmian w zakresie rozszerzenia kręgu osób uprawnionych do posiadania Karty Dużej Rodziny także o rodziców, którzy kiedykolwiek mieli na utrzymaniu co najmniej troje dzieci, które wejdą w życie z dniem 1 stycznia 2019 r.

Termin 1 sierpnia 2017 r. jest dostosowany do rozpoczynających się od sierpnia 2017 r. terminów składania wniosków o przyznanie świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego i świadczenia wychowawczego.

Termin 1 stycznia 2018 r. na rozpoczęcie wykonywania przez wojewodów zadań związanych z koordynacją świadczeń rodzinnych i świadczenia wychowawczego umożliwi wojewodom sprawne przygotowanie się do nowych zadań.

Termin 1 stycznia 2019 r., od którego rozszerzony zostanie krąg osób uprawnionych do posiadania Karty Dużej Rodziny także o rodziców, którzy kiedykolwiek mieli na utrzymaniu co najmniej troje dzieci, związany jest z dodatkowymi wydatkami z budżetu państwa na realizację tego zadania, które mogą zostać zaplanowane dopiero w budżecie na rok 2019.

Problematyka regulowana w ustawie jest zgodna z przepisami prawa Unii Europejskiej i nie podlega obowiązkowi przedstawienia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie podlega procedurze notyfikacji aktów prawnych, określonej w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597), gdyż nie zawiera przepisów technicznych.

Projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006 i 1204), oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248).

W trybie art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa żaden z podmiotów nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem ustawy.

Projektowana ustawa wpływa na małe i średnie przedsiębiorstwa w zakresie zmian w ustawie o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 oraz w ustawie o Karcie Dużej Rodziny.

W zakresie nowelizacji ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 na małe i średnie przedsiębiorstwa wpływ będą miały następujące zmiany:

- a) zmiana w zakresie potwierdzania spełnienia warunków sanitarno-lokalowych oraz przeciwpożarowych, m.in konsultowania projektu inwestycyjnego, wydawania zaleceń przez sanepid i „ppoż.” oraz wójta/burmistrza/prezydenta miasta, zmniejszy ryzyko inwestycyjne dla podmiotów tworzących żłobek lub klub dziecięcy,
- b) zmiany w zakresie kwalifikacji kadry zatrudnionej w żłobku lub klubie dziecięcym oraz kwalifikacji dziennego opiekuna – rozszerzenie liczby osób, które będą mogły zostać zatrudnione w instytucji, spowoduje, że podmiot zakładający lub prowadzący żłobek, klub dziecięcy bądź zatrudniający dziennego opiekuna łatwiej pozyska pracownika spełniającego wymagania nałożone ustawą.

W zakresie nowelizacji ustawy o Karcie Dużej Rodziny, w odniesieniu do wpływu na małe i średnie przedsiębiorstwa, przystąpienie do Karty Dużej Rodziny niesie dla przedsiębiorców następujące niepieniężne korzyści:

- a) możliwość współtworzenia polityki rodzinnej – współtworzenia inicjatywy dedykowanej rodzinom wielodzietnym,
- b) promocja – Karta Dużej Rodziny daje szansę na reklamę działalności,
- c) pozyskanie nowych klientów,
- d) możliwość realizacji polityki społecznej odpowiedzialności biznesu.

Poszerzenie kręgu beneficjentów KDR o rodziców, którzy kiedykolwiek mieli co najmniej troje dzieci, a także poszerzenie kręgu cudzoziemców uprawnionych do KDR o cudzoziemców mających zezwolenie na pobyt czasowy na podstawie art. 159 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach zwiększy liczbę klientów partnerów KDR.

<p>Nazwa projektu: projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw związanych z systemami wsparcia rodzin</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Podsekretarz Stanu Bartosz Marczuk</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu</p>	<p>Data sporządzenia: 1 czerwca 2017 r.</p> <p>Źródło: Nr w wykazie prac: UD254</p>
--	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Ustawa jest realizacją wniosków i rekomendacji zawartych w „Przeglądzie systemów wsparcia rodzin”, gdzie znalazły się propozycje zmian w obszarze świadczenia wychowawczego, świadczeń rodzinnych, ścigalności alimentów, opieki nad dziećmi do lat 3 oraz Karty Dużej Rodziny.

Zmiany dotyczą następujących ustaw:

- ustawy o świadczeniach rodzinnych,
- ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci,
- ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3,
- ustawy o Karcie Dużej Rodziny.

Szczegółowe informacje dotyczące zmian w poszczególnych ustawach znajdują się w załącznikach.

W ocenie skutków regulacji zawarta jest suma wpływu zmian w tych ustawach na sektor finansów publicznych (pkt 6) oraz suma wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe (pkt 7).

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Treści zawarte w załącznikach nr 1, nr 2 i nr 3

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Treści zawarte w załącznikach nr 1, nr 2 i nr 3

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Treści zawarte w załącznikach nr 1, nr 2 i nr 3			

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt ustawy został przesłany na podstawie art. 8 ustawy z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej (Dz. U. poz. 759) do zaopiniowania przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego, a także do konsultacji z następującymi partnerami społecznymi:

- 1) na podstawie art. 19 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1881) do:
  - a) Forum Związków Zawodowych,
  - b) Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych,
  - c) NSZZ „Solidarność”;
- 2) na podstawie art. 16 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. z 2015 r. poz. 2029) do:
  - a) Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej,
  - b) Konfederacji Lewiatan,
  - c) Związku Rzemiosła Polskiego,
  - d) Związku Pracodawców Business Centre Club.

Ponadto na podstawie art. 5 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. poz. 1240) projekt został przesłany do Rady Dialogu Społecznego.

Projektowana ustawa została przekazana także do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych														
(ceny stałe z ... r.)		Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]												
		2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Łącznie (2017-2028)
Dochody ogółem		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Fundusz pracy		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem		-33,205	139,06	140,96	135,51	127,53	124,84	-126,83	-129,27	-131,18	-133,83	-135,50	-138,17	-160,085
opieka nad dziećmi w wieku do lat 3	budżet państwa (zwiększenie środków na program Maluch)	0	99	99	99	99	99	99	99	99	99	99	99	1 089
	ZUS (zmniejszenie wydatków na nianie)	0	-14	-29	-46	-48	-51	-53	-56	-58	-61	-63	-66	-545
	budżet państwa cz.63 (informatyka)	1,22	0,67	0,86	0,63	0,64	0,63	0,64	0,88	0,64	0,66	0,65	0,65	8,77
	JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	pozostałe jednostki (zwiększenie wydatków z Funduszu Pracy na program)	0	250	250	250	250	250	0	0	0	0	0	0	1 250
KDR	budżet państwa	0	2,47	19,54	32,25	30,81	31,13	31,45	31,77	32,1	32,42	32,76	33,09	309,79
	budżet państwa cz.63	0,76	1,66	5,84	4,91	0,36	0,36	0,36	0,36	0,36	0,37	0,37	0,37	16,08
	budżet państwa cz.63 (organizacja pozarządowa)		1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	16,5
	JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
świadczenie wychowawcze, świadczenia rodzinne	budżet państwa (zasiłki rodzinne)	-38	-208	-208	-208	-208	-208	-208	-208	-208	-208	-208	-208	-2 326
	budżet państwa zmniejszenie wydatków na koordynację u marszałka	0	-30	-30	-30	-30	-30	-30	-30	-30	-30	-30	-30	-330
	budżet państwa wojewoda zwiększenie wydatków na realizację zadania z zakresu koordynacji	1,815	34,6	29,6	29,6	29,6	29,6	29,6	29,6	29,6	29,6	29,6	29,6	332,415
	budżet państwa wojewoda zakup infrastruktury informatycznej	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	budżet państwa cz.63	0	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	4,4
	budżet państwa cz.44	0	0,76	1,22	1,22	1,22	1,22	1,22	1,22	1,22	1,22	1,22	1,22	12,96

	(obsługa odwołań w II instancji)														
	JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Saldo ogółem		33,205	-139,06	-140,96	-135,51	-127,53	-124,84	126,83	129,27	131,18	133,83	135,50	138,17	160,085	
opieka nad dziećmi w wieku do lat 3	budżet państwa (zwiększenie środków na program Maluch)	0	-99	-99	-99	-99	-99	-99	-99	-99	-99	-99	-99	-1 089	
	ZUS (zmniejszenie wydatków na nianie)	0	14	29	46	48	51	53	56	58	61	63	66	545	
	budżet państwa cz.63 (informatyka)	-1,22	-0,67	-0,86	-0,63	-0,64	-0,63	-0,64	-0,88	-0,64	-0,66	-0,65	-0,65	-8,77	
	JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	pozostałe jednostki (zwiększenie wydatków z Funduszu Pracy na program)	-250	-250	-250	-250	-250	0	0	0	0	0	0	0	-1 250	-250
KDR	budżet państwa	0	-2,47	-19,54	-32,25	-30,81	-31,13	-31,45	-31,77	-32,1	-32,42	-32,76	-33,09	-309,79	
	budżet państwa cz.63	-0,76	-1,66	-5,84	-4,91	-0,36	-0,36	-0,36	-0,36	-0,36	-0,37	-0,37	-0,37	-16,08	
	budżet państwa cz.63 (organizacja porządkowa)	0	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	-16,5	
	JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	pozostałe jednostki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
świadczenie wychowawcze, świadczenia rodzinne	budżet państwa (zasilki rodzinne)	38	208	208	208	208	208	208	208	208	208	208	208	2 326	
	budżet państwa zmniejszenie wydatków na koordynację u marszałka	0	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	330	
	budżet państwa wojewoda zwiększenie wydatków na realizację zadania z zakresu koordynacji	-1,815	-34,6	-29,6	-29,6	-29,6	-29,6	-29,6	-29,6	-29,6	-29,6	-29,6	-29,6	-332,42	
	budżet państwa wojewoda zakup infrastruktury informatycznej	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1,00	
	budżet państwa cz.63	0	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-4,40	
	budżet państwa cz.44 (obsługa odwołań w II instancji)	0	-0,76	-1,22	-1,22	-1,22	-1,22	-1,22	-1,22	-1,22	-1,22	-1,22	-1,22	-1,22	-12,96
	JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Budżet państwa

Wydatki:

Wydatki budżetu państwa związane z dostosowaniem systemu informatycznego w 2017 r. będzie trzeba zabezpieczyć w budżecie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej poprzez zwiększenie limitów wydatków w części 63 –

zachodzi zatem konieczność przekazania przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych środków finansowych do budżetu ministra właściwego do spraw rodziny na stworzenie systemu teleinformatycznego do obsługi zadań wynikających ze zmienionych przepisów.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki							
Czas w latach od wejścia w życie zmian		2017	2018	2019	2020	2021	2023	2028	Łącznie
ŁĄCZNIE		-36	-129	-115	-103	103	104	1	-172
opieka nad dziećmi w wieku do lat 3	W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ... r.)	duże przedsiębiorstwa							
		sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
		rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	71	70	68	273	274	169	1 773
KDR	W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ... r.)	duże przedsiębiorstwa							
		sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
		rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	1	16	30	31	31	302
świadczanie wychowawcze, świadczenia rodzinne	W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ... r.)	duże przedsiębiorstwa							
		sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
		rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	-36	-201	-201	-201	-201	-201	-2 247

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń

Treści zawarte w załącznikach nr 1, nr 2 i nr 3
Korzyści dla rodzin w zakresie opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 to również większa ilość miejsc, która powstanie dzięki nowelizacji, a tym samym pozwoli to większej ilości rodziców wrócić na rynek pracy i zwiększyć swoje dochody.

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☒ zwiększenie liczby dokumentów ☒ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☒ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy

Komentarz:
 Treści zawarte w załącznikach nr 1, nr 2, nr 3

9. Wpływ na rynek pracy

Treści zawarte w załączniku nr 3

10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☒ demografia ☐ mienie państwowe	☒ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Treści zawarte w załącznikach nr 1, nr 2 i nr 3	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Treści zawarte w załącznikach nr 1, nr 2 i nr 3		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Treści zawarte w załącznikach nr 1, nr 2 i nr 3		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
Załącznik 1. OSR świadczenia rodzinne Załącznik 2. OSR KDR Załącznik 3. OSR opieka nad dziećmi w wieku do lat 3		

Załącznik nr 1 – Świadczenia rodzinne

<p>Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw związanych z systemami wsparcia rodzin</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Bartosz Marczuk Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Olgierd Podgórski Dyrektor Departamentu Polityki Rodzinnej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, tel. 5290662</p>	<p>Data sporządzenia: 1 czerwca 2017 r.</p> <p>Źródło: Nr w wykazie prac: UD254</p>
---	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Niniejszy projekt ustawy ma na celu, przede wszystkim wprowadzenie zmian, które umożliwią redukcję niepożądanych zjawisk, które zaobserwowano – choć nie mają one masowego charakteru – w trakcie pierwszego roku realizacji rządowego Programu „Rodzina 500+”, takich jak: dopasowywanie dochodu do kryterium dochodowego uprawniającego do świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko, niezgodne ze stanem faktycznym deklarowanie przez rodziców samotnego wychowywania dziecka, w celu wyłączenia drugiego z rodziców ze składu rodziny i jego dochodu, deklarowanie w oświadczeniach składanych przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą, rozliczające się w formie karty podatkowej lub ryczałtu ewidencjonowanego, zaniżonego dochodu pozwalającego spełnić kryterium dochodowe.

Dodatkowo niniejszy projekt doprecyzowuje niektóre przepisy ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, w tym dotyczące ustalania prawa do świadczenia wychowawczego na dzieci pozostające pod opieką naprzemienną rodziców nietworzących rodziny, a także ujednolica i doprecyzowuje przepisy ustawy o świadczeniach rodzinnych i ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

jw.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Nie dotyczy.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Świadczeniobiorcy zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego	2 162 tys. (w tym 115 tys. w mechanizmie złotówka za złotówkę)	Szacunek na podstawie sprawozdawczości rzeczowo-finansowej z zakresu świadczeń rodzinnych	Oddziaływanie na wysokość świadczeń i kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń
Świadczeniobiorcy specjalnego zasiłku opiekuńczego	39 tys.	Szacunek na podstawie sprawozdawczości rzeczowo-finansowej z zakresu świadczeń rodzinnych	Oddziaływanie na wysokość kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń
Świadczeniobiorcy świadczeń wychowawczych (na pierwsze dziecko)	1 534 tys. świadczeniobiorców, w tym 388 tys. samotnie wychowujących	Sprawozdawczość z realizacji świadczeń wychowawczych	Doprecyzowanie definicji osoby samotnie wychowującej dziecko (potwierdzenie alimentacji pierwszego dziecka), doprecyzowanie definicji dochodu utraconego
Instytut Pracy i Spraw Socjalnych	1	uchwała nr 178 Rady Ministrów z dnia 23 czerwca 1972 r. w sprawie utworzenia Instytutu Pracy i Spraw Socjalnych (M.P. poz. 198)	Wykonanie dodatkowego corocznego badania

Urzędy marszałkowskie	16	Dane administracyjne	Ograniczenie wykonywania zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, zmniejszenie dotacji celowej na realizację tego zadania
-----------------------	----	----------------------	--

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z ... r.)	Skutki w okresie 2017–2028 [mln zł]												
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Łącznie
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	-35,185	-202,24	-206,78	-206,78	-206,78	-206,78	-206,78	-206,78	-206,78	-206,78	-206,780	-206,780	-2305,225
budżet państwa (oszczędności zasiłki rodzinne)	-38	-208	-208	-208	-208	-208	-208	-208	-208	-208	-208	-208	-2326
budżet państwa zmniejszenie wydatków na koordynację u marszałka	0	-30	-30	-30	-30	-30	-30	-30	-30	-30	-30	-30	-330
budżet państwa wojewoda zwiększenie wydatków na realizację zadania z zakresu koordynacji	1,815	34,60	29,60	29,60	29,60	29,60	29,60	29,60	29,60	29,60	29,60	29,60	332,415
budżet państwa wojewoda zakup infrastruktury informatycznej	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1,000
budżet państwa cz. 63	0	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	4,40
budżet państwa cz. 44 (obsługa odwołań w II instancji)	0	0,76	1,22	1,22	1,22	1,22	1,22	1,22	1,22	1,22	1,22	1,22	12,96
Saldo ogółem	35,185	202,24	206,78	206,78	206,78	206,78	206,78	206,78	206,78	206,78	206,78	206,78	2305,225
budżet państwa zasiłki rodzinne	38	208	208	208	208	208	208	208	208	208	208	208	2326
budżet państwa zmniejszenie wydatków na koordynację u marszałka	0	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	330
budżet państwa wojewoda zwiększenie wydatków na realizację zadania z zakresu koordynacji	-1,815	-34,60	-29,60	-29,60	-29,60	-29,60	-29,60	-29,60	-29,60	-29,60	-29,60	-29,60	-332,415
budżet państwa wojewoda zakup infrastruktury informatycznej	-1,0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1
budżet państwa cz. 63	0	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-4,4
budżet państwa cz. 44 (obsługa odwołań w II instancji)	0	-0,76	-1,22	-1,22	-1,22	-1,22	-1,22	-1,22	-1,22	-1,22	-1,22	-1,22	-12,96

Źródła finansowania	
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Założenia</p> <p>1. System świadczeń rodzinnych</p> <p>Przedstawione skutki finansowe stanowią różnicę pomiędzy szacowanym wariantem wydatków, które zostałyby poniesione bez zmian, a wariantem wydatków uwzględniającym zmiany proponowane w dokumencie.</p> <p>Obliczeń dokonano przy założeniu (metodologia konstrukcji OSR nie przesądzająca o braku wzrostu kryteriów czy wysokości świadczeń), że weryfikacja wysokości świadczeń rodzinnych i kryteriów uprawniających do świadczeń rodzinnych może skutkować zerowym</p>

wzrostem wysokości świadczeń rodzinnych (z wyjątkiem świadczenia pielęgnacyjnego) i zerowym wzrostem kryterium uprawniającego do świadczeń rodzinnych. Na podstawie danych ze sprawozdań rzeczowo-finansowych z realizacji świadczeń rodzinnych w 2016 r. oszacowano liczebność świadczeniobiorców zasiłków rodzinnych z dodatkami oraz pozostałych świadczeń rodzinnych w 2017 r. Ze względu na trudność w oszacowaniu wpływu ewentualnej weryfikacji na liczbę świadczeniobiorców na lata 2018–2028 przyjęto liczbę świadczeniobiorców na poziomie 2017 r. w wariancie bez zmian jak i po zmianach. Skutki finansowe w 2017 r. dotyczą wstrzymania ostatniego etapu weryfikacji świadczeń rodzinnych i kryteriów dochodowych do świadczeń rodzinnych, o której mowa w *rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2015 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna.*

2. Przeniesienie zadań marszałka w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego do kompetencji służb wojewody

Wydatki w 2017 r. dotyczą dostosowania systemu informatycznego do obsługi koordynacji świadczeń rodzinnych w urzędach wojewódzkich (1 mln zł). Środki te powinny być w budżetach Urzędów Wojewódzkich z przeznaczeniem na dostosowanie infrastruktury (serwery) i migrację systemów teleinformatycznych z Regionalnych Ośrodków Polityki Społecznej do Urzędów Wojewódzkich

Na podstawie danych z kontroli realizacji zadań przez służby marszałków województw do obliczeń przyjęto stan zatrudnienia osób wykonujących zadania z zakresu koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w liczbie 363 etatów.

Na rok 2018 przyjęto limit wydatków w wysokości 35 mln zł, przy czym dotacje dla marszałków zostaną pomniejszone o 30 mln zł. Na lata 2019–2028 przyjęto limit wydatków na realizację zadania w wysokości 30 mln zł, o które zostaną pomniejszone dotacje dla marszałków województw. Powiększony zostanie limit wydatków wojewody o 34,6 w 2018 r. i o 29,6 mln zł w kolejnych latach oraz cz. 63 budżetu państwa o 400 tys. zł rocznie na utrzymanie i rozwój systemu informatycznego w latach 2018–2028. W 2017 r. zwiększony zostanie budżet wojewodów po 5 tys. zł na etat na zorganizowanie stanowiska.

Szczegółowe propozycje finansowe zostaną przedstawione przy pracach nad projektem ustawy budżetowej na rok 2018.

W związku z przeniesieniem zadań związanych z koordynacją świadczeń rodzinnych i świadczenia wychowawczego do kompetencji wojewody, konieczne jest zwiększenie liczby etatów w MRPiPS do obsługi odwołań od decyzji wojewody w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Do obliczeń przyjęto, że liczba etatów zwiększy się o 10 od czerwca 2018 r. Koszt wynagrodzeń z kosztami pracodawcy wyniesie 584 tys. zł w 2018 r. i 1 049 tys. zł w kolejnych latach (do kosztów zaliczono: wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej, pochodne od wynagrodzeń, odpis na ZFŚS). Koszty związane z organizacją i utrzymaniem stanowiska pracy wyniosą 176 tys. zł w 2018 r. i 170 tys. zł w kolejnych latach (do kosztów zaliczono: koszty związane z organizacją stanowisk pracy np. czynsz, szkolenia, dostęp do systemów informatycznych oraz pozostałe jednorazowe koszty związane z utworzeniem stanowiska pracy np. wyposażenie stanowiska pracy – biurko, zestaw komputerowy).

3. Świadczenia wychowawcze

W związku z doprecyzowaniem zapisów dotyczących definicji utraty dochodu w związku z ustalaniem prawa do świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko, doprecyzowaniem definicji dochodu uprawniającego do świadczenia wychowawczego (ryczałt i karta podatkowa), a także w związku z doprecyzowaniem definicji osoby samotnie wychowującej dziecko może w określonych przypadkach wystąpić sytuacja nieprzyznania świadczenia wychowawczego.

W związku z proponowanymi zmianami konieczne będzie przeprowadzanie przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych (IPiSS) corocznego badania „Przyznawanie świadczeń rodzinnych i wychowawczych (w rodzinach z jednym dzieckiem) z uwzględnieniem kryterium dochodowego, gdy źródłem utrzymania się jest praca na rachunek własny i/lub prowadzenie małej firmy” i zwiększenie budżetu Ministra Rodziny, Pracy i Polityk i Społecznej na ten cel w wysokości 12,3 tys. zł rocznie, co oznacza wydatek w latach 2018–2028 w wysokości 135 tys. zł

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki							
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	11	Łącznie (0–11)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ... r.)	duże przedsiębiorstwa								
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw								
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	-36	-201	-201	-201	-201	-201	-201	-2 247
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa								
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw								
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe								
Niemierzalne									
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		Skutki dla rodzin wynikają ze spadku wydatków budżetu państwa na świadczenia rodzinne pomniejszonego o koszty obsługi. W przypadku podjęcia przez Radę Ministrów decyzji o zmianie kwoty świadczeń i kryteriów dochodowych skutki dla rodzin mogą być porównywalne z obecnym stanem prawnym.							

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwrotnej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy

Komentarz:

9. Wpływ na rynek pracy

Nie dotyczy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☒ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Konieczne jest wdrożenie systemu informatycznego do obsługi koordynacji świadczeń rodzinnych w urzędach wojewódzkich	

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Przepisy wprowadzone nowelizacją będą obowiązywały od dnia 1 sierpnia 2017 r., z wyłączeniem przekazania wojewodzie zadań związanych z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego, które nastąpi z dniem 1 stycznia 2018 r.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Ewaluacja nastąpi w drugiej połowie 2020 r.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Brak

<p>Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw związanych z systemami wsparcia rodzin</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Bartosz Marczuk – Podsekretarz Stanu</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu</p>	<p>Data sporządzenia: 1 czerwca 2017 r.</p> <p>Źródło:</p> <p>Nr w wykazie prac: UD254</p>
---	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Ustawa o Karcie Dużej Rodziny jest innowacyjnym projektem w obszarze polityki rodzinnej. Stanowi podstawę wprowadzania uprawnień przyznawanych rodzinom wielodzietnym przez instytucje podległe właściwym ministrom, a także przez podmioty publiczne oraz niepubliczne. Uprawnienia te polegają na korzystniejszym od ogólnie obowiązującego dostępie do towarów, usług lub innych form działalności. Na podstawie ustawy o Karcie Dużej Rodziny przyznawane są uprawnienia ustawowe:

- rodzice oraz małżonkowie rodziców otrzymują ulgę 37% przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego w pociągach osobowych, pospiesznych i ekspresowych na podstawie biletów jednorazowych oraz ulgę 49% przy przejazdach osobowych, pospiesznych na podstawie imiennych biletów miesięcznych;
- członkowie rodzin wielodzietnych mogą korzystać ze zniżek w opłacie paszportowej – 75% w przypadku dzieci i 50% dla rodziców i małżonków rodziców;
- członkowie rodzin wielodzietnych są zwolnieni z opłat za wstęp do parków narodowych.

Ponadto podmioty publiczne i niepubliczne na podstawie umowy odpowiednio z ministrem właściwym do spraw rodziny / wojewodą / organizacją pozarządową przyznają uprawnienia. Podmioty te działają w różnych branżach – m.in. spożywczej, bankowej, telekomunikacyjnej, medycznej, sportowej czy rekreacyjnej. Innowacyjność Karty Dużej Rodziny polega na zaangażowaniu w działania na rzecz rodzin wielodzietnych sektora prywatnego.

Celem ustawy jest wprowadzenie rozwiązań wspierających rodziny wielodzietne – wsparcie budżetu rodzin obciążonych utrzymaniem wielu osób. Ponadto rozwiązania wprowadzone w ustawie mają za zadanie promowanie pozytywnego wizerunku rodziny wielodzietnej oraz promowanie modelu rodziny wielodzietnej.

Do dnia 11 kwietnia 2017 r. wydano 1,74 mln Kart.

W ocenie skutków regulacji do ustawy o Karcie Dużej Rodziny, bazując na danych z Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 r. założono, że ww. ustawa oddziałuje na 3,4 mln osób. W porównaniu do danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 r. Kartę posiada 51% zakładanej liczby osób uprawnionych do Karty Dużej Rodziny. Jednakże szacowana liczba osób uprawnionych do Karty Dużej Rodziny uległa zmianie. Obecnie szacuje się, że uprawnionych do Karty Dużej Rodziny jest 2,1 mln osób, co oznacza, że Kartę Dużej Rodziny posiada prawie 83% uprawnionych osób.

Pomimo stałego wzrostu osób posiadających Kartę Dużej Rodziny – obecnie składanych jest ok. 5 tys. wniosków o przyznanie Karty miesięcznie – Najwyższa Izba Kontroli w kontroli pn. Karta Dużej Rodziny jako element polityki rodzinnej państwa wskazała, że znaczna liczba osób z rodzin wielodzietnych nie wystąpiła o przyznanie KDR.

W opinii Najwyższej Izby Kontroli beneficjenci oraz potencjalni beneficjenci KDR nie posiadają wystarczającej wiedzy na temat oferty Karty i miejsc, w których jest honorowana. Ponadto Najwyższa Izba Kontroli zwróciła uwagę, że przyczyną nieubiegania się o Kartę jest m.in. za dużo formalności przy składaniu wniosku o przyznanie Karty Dużej Rodziny. Opinie Najwyższej Izby Kontroli potwierdzają wyniki badania „Sytuacja polskich rodzin i polityka prorodzinna” przeprowadzonego w dniach 21 września – 12 października 2016 r. przez Centrum Badania Opinii Społecznej z rodzicami/opiekunami dzieci do 18. roku życia (N=3320)¹⁾. Do badania wykorzystano próbę PESEL dzieci do 18. roku życia. Brak wiedzy rodzin wielodzietnych o Karcie Dużej Rodziny potwierdza fakt, że aż 63,9% badanych uprawnionych do posiadania Karty Dużej Rodziny, którzy nie złożyli wniosku o Kartę, nie ubiegało się o Kartę, ponieważ nie wiedziało, że istnieje taka możliwość.

Ministerstwu Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej przekazywane są drogą telefoniczną i za pomocą pism uwagi obywateli dotyczące braku możliwości przyznawania Karty Dużej Rodziny rodzicom, którzy kiedykolwiek posiadali co najmniej troje dzieci. Obywatele wskazują, że obecna sytuacja jest dla nich krzywdząca, gdyż mimo tego, że wychowywali np. pięcioro czy sześcioro dzieci, nie mogą otrzymać Karty, ponieważ ich dzieci nie są już w wieku uprawniającym rodziców do jej

¹⁾ Wstępne wyniki badania „Sytuacja polskich rodzin i polityka prorodzinna” przeprowadzonego w dniach 21 września – 12 października 2016 r. przez Centrum Badania Opinii Społecznej.

otrzymania.

Ponadto postuluje się rozszerzenie kręgu cudzoziemców uprawnionych do Karty Dużej Rodziny o cudzoziemców mających miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy udzielony w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Karta Dużej Rodziny funkcjonująca w obecnej formie wymaga zmian, które dostosowałyby ją do społecznych oczekiwań – Karta powinna mieć szerszą i bardziej atrakcyjną ofertę w dużych miastach i mniejszych miejscowościach, poszerzony krąg beneficjentów Karty o rodziców, którzy kiedykolwiek mieli co najmniej troje dzieci, poszerzony krąg cudzoziemców uprawnionych do Karty o osoby posiadające zezwolenie na pobyt czasowy na podstawie art. 159 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, a także sprawniejszy system informowania posiadaczy Karty o jej uprawnieniach. Zatem Karta powinna wykorzystywać rozwiązania najnowszej technologii, aby rozpowszechnić wiedzę na temat zniżek udzielanych przez partnerów przystępujących do Karty, zachęcić nowe firmy i instytucje do włączenia się do Karty, a także umożliwić elektroniczne kontakty posiadaczy Karty z państwem.

Proponuje się:

- wprowadzenie możliwości korzystania z uprawnień posiadaczy Karty Dużej Rodziny za pomocą aplikacji zainstalowanej na smartfonie – możliwości korzystania z Karty bez obowiązku posiadania karty plastikowej przy sobie; aplikacja umożliwi łatwe znalezienie za pomocą geolokalizacji podmiotu honorującego KDR i opisu oferty;
- przesyłanie mailem przez ministra właściwego do spraw rodziny członkom rodzin wielodzietnych materiałów informacyjnych od Partnerów Karty do posiadaczy Karty, co stanowiłoby źródło informacji o ofercie Partnerów, a także kanał promocji dla Partnera, który mógłby zachęcić kolejne podmioty do przystąpienia do Karty;
- rozszerzenia kręgu osób uprawnionych do posiadania KDR także o rodziców, którzy kiedykolwiek mieli na utrzymaniu co najmniej troje dzieci (od dnia 1 stycznia 2019 r.);
- rozszerzenia kręgu cudzoziemców uprawnionych do KDR o osoby posiadające zezwolenie na pobyt czasowy na podstawie art. 159 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach.

Ponadto w celu usprawnienia rozpatrywania wniosków o przyznanie Karty Dużej Rodziny i zmniejszenia formalności związanych ze składaniem tego wniosku proponuje się wprowadzenie możliwości pozyskiwania i przetwarzania z dostępnych rejestrów imion i nazwisk rodowych rodziców dzieci.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Karty rodzin wielodzietnych funkcjonują odmiennie w poszczególnych krajach Unii Europejskiej. Przyjęto różne podstawy przyznawania Karty:

- według liczby posiadanych dzieci;
- według dochodu na osobę w rodzinie – wtedy ich celem jest ograniczanie ubóstwa.

Rodzaje europejskich kart rodzin wielodzietnych:

- karty ogólnokrajowe (np. Francja, Hiszpania),
- karty regionalne (np. Niemcy, Austria),
- karty miejskie (np. Niemcy, Włochy).

Francja (la Carte „Familles nombreuses”) – jako pierwsza wprowadziła kartę dla rodzin wielodzietnych. Karta jest przyznawana od 1921 r. rodzinom z co najmniej 3 dzieci. Upoważnia do:

- przejazdów koleją (Société nationale des chemins de fer français) ze zniżką:
  - 75 proc. dla członków rodzin z co najmniej szóstką dzieci;
  - 50 proc. dla członków rodzin z co najmniej piątką dzieci;
  - 40 proc. dla członków rodzin z co najmniej czwórką dzieci;
  - 30 proc. dla członków rodzin z co najmniej trójką dzieci;

- ulgowych wstępów do muzeów narodowych, parków rozrywki, obiektów sportowych;
- zniżek u partnerów projektu, m.in. Auchan, C&A, Novotel.

Także w **Hiszpanii** przyznawana jest karta rodzinom wielodzietnym, która uprawnia je, w zależności od ilości posiadanych dzieci, do m.in. zniżek w publicznym transporcie kolejowym. W przypadku rodziny posiadającej maksymalnie czworo dzieci zniżka wynosi 20%, natomiast dla rodziny posiadającej co najmniej pięcioro dzieci zniżka wynosi 50%.

W **Niemczech** na poziomie landu Badenia-Wirtembergia wprowadzono w 1979 r. Landowy Paszport Rodzinny (Landesfamilienpass). Paszport przyznawany jest:

- rodzinom z co najmniej trójką dzieci,
- rodzinom osób samotnie wychowujących dzieci (w tym jedno lub dwoje dzieci),
- rodzinom, w których jest dziecko niepełnosprawne w stopniu znacznym.

Upoważnia do bezpłatnych wstępów lub wstępów ze zniżką do ok. 20 instytucji kultury z terenu landu.

Włochy – w mieście Modena w 2006 r. wprowadzono kartę przyznawaną rodzinom z co najmniej 3 dzieci i osiągniętym roczny dochód poniżej 80 tys. euro. Upoważnia do zniżek na produkty i usługi oferowane przez partnerów projektu, np. piekarnie, supermarkety, sklepy z odzieżą.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt			
Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Rodziny wielodzietne (w tym rodzice, którzy mieli kiedykolwiek troje dzieci)	638 tys.	Na podstawie danych z NSP 2002, 2011 i rzeczywistej liczby wydanych kart	Umożliwienie korzystania ze zniżek ustawowych i handlowych na poziomie ogólnopolskim.
Organy paszportowe	16 urzędów wojewódzkich	Dane MSWiA	Realizacja wniosków o wydanie paszportu składanych przez członków rodzin wielodzietnych legitymujących się KDR z obniżoną opłatą paszportową.
Parki narodowe	23	Dane MŚ	Zmniejszenie przychodów parków.
Przewoźnicy kolejowi	13 przewoźników	Dane MIB	Udzielanie uprawnień do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego oraz rozliczanie dotacji do krajowych przewozów pasażerskich.
Jednostki samorządu terytorialnego	2478 gmin, 314 powiatów i 16 województw		Realizacja wniosków o KDR. Pozyskanie dotacji i realizacja wydatków w zakresie ustawy.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z ... r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]												
	przed 0	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa cz. 63	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	0,76	5,63	26,88	38,66	32,67	32,99	33,31	33,63	33,96	34,29	34,63	34,96	342,37
budżet państwa	0	2,47	19,54	32,25	30,81	31,13	31,45	31,77	32,10	32,42	32,76	33,09	309,79
budżet państwa cz. 63	0,76	1,66	5,84	4,91	0,36	0,36	0,36	0,36	0,36	0,37	0,37	0,37	16,08
budżet państwa cz. 63 (fundacja pozarządowa)		1,50	1,50	1,50	1,50	1,50	1,50	1,50	1,50	1,50	1,50	1,50	16,5
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	-0,76	-5,63	-26,88	-38,66	-32,67	-32,99	-33,31	-33,63	-33,96	-34,29	-34,63	-34,96	-342,37
budżet państwa	0	-2,47	-19,54	-32,25	-30,81	-31,13	-31,45	-31,77	-32,10	-32,42	-32,76	-33,09	-309,79
budżet państwa cz. 63	-0,76	-1,66	-5,84	-4,91	-0,36	-0,36	-0,36	-0,36	-0,36	-0,37	-0,37	-0,37	-16,08
budżet państwa cz. 63 (fundacja pozarządowa)		-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	-16,5
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Źródła finansowania	Budżet państwa.												

<p>Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń</p>	<p>Założenia:</p> <p><u>Liczba nowych rodzin:</u> na podstawie danych z NSP 2002 i szacowanej liczby rodzin wielodzietnych w 2017 r., od 2020 r. liczba rodzin rośnie o 1%.</p> <p>Przyjęto, że liczba rodzin korzystająca z KDR zwiększy w 2018 r. się z 445 tys. w wariacie bez zmian do 465 tys. w wariacie po zmianach. W 2019 r. liczba rodzin zwiększy się z 480 tys. w wariacie bez zmian do 796 tys. w wariacie po zmianach (574 tys. nowych rodzin, które kiedykolwiek posiadały 3 dzieci, z założeniem że w 2019 r. do systemu KDR wejdzie połowa z nich tj. 287 tys. rodzin), a w latach kolejnych będzie następował dalszy wzrost tej liczby i w 2028 r. osiągnie poziom 1,5 mln, w wariacie bez zmian byłoby to 795 tys.</p> <p><u>Promocja:</u> Przyjmuje się, że działania promocyjne wpłyną na zwiększenie liczby rodzin, które przystąpią do KDR. W 2018 r. będzie to wzrost 5%, w 2019 r. wzrost o 10%, a w kolejnych latach o 1%.</p> <p>Wydatki budżetu państwa z rezerwy celowej:</p> <p><u>Obsługa wniosków - liczba kart, wniosków,</u> na podstawie danych z NSP 2002 i szacowanej liczby rodzin w 2017 r.</p> <p>Przyjęto, że liczba składanych wniosków zwiększy się w 2018 r. z 35 tys. w wariacie bez zmian do 39,5 tys. w wariacie po zmianach, a w 2019 r. z 35 tys. w wariacie bez zmian do 355 tys. w wariacie po zmianach, a od 2020 r. będzie na poziomie ok.47 tys. w wariacie bez zmian na poziomie 35 tys.</p> <p><u>Ulgi w opłacie za wydanie paszportu</u> Paszporty wydawane z ulgą na KDR. Z danych MSW wynika, że łączny koszt wydania w I półroczu 2016 r. obywatelowi polskiemu jednego paszportu wynosił 108,41 zł. Powyższa kwota obejmuje wydatki ponoszone przez:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) organy paszportowe (koszty administracyjne i eksploatacyjne) – 38,38 zł; 2) Centrum Personalizacji Dokumentów MSWiA (zakup książeczki paszportowej, teletransmisja, certyfikacja, serwis, koszty osobowe) – 70,03 zł. <p>Przyjęto, że koszty ulg paszportowych wzrosną w 2018 r. z 5,6 mln zł w wariacie bez zmian do 5,9 mln zł w wariacie po zmianach, a w 2019 r. koszty wzrosną z 6,1 mln zł do 8,2 mln zł, koszty te w kolejnych latach będą rosły, tak aby w 2028 r. osiągnąć poziom 14,1 mln zł w wariacie po zmianach, w wariacie bez zmian byłby to koszt 10,1 mln zł.</p> <p><u>Ulgi na przejazdy kolejowe</u> Według szacunku na podstawie danych Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa w 2018 r. koszty ulg kolejowych wzrosną z 17,4 mln zł w wariacie bez zmian, do 18,3 mln zł w wariacie ze zmianami, a w 2019 r. koszty wzrosną z 18,8 mln zł do 33 mln zł, koszty te będą rosły w kolejnych latach, i w 2028 r. osiągną poziom 60 mln zł w wariacie ze zmianami, bez zmian byłoby to 31,1 mln zł.</p> <p><u>Wzrost wydatków związany z proponowaną zmianą w 2019 r.:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – koszty obsługi wniosków ponoszone przez gminę: 3,2 mln zł, – koszty ulg paszportowych (zmniejszenie dochodów budżetu państwa): 2,14 mln zł, – koszty ulg kolejowych: 14,2 mln zł. <p>Łącznie: 19,54 mln zł</p> <p><u>Wydatki z budżetu państwa (cz. 63) w związku z wydrukiem centralnym:</u></p> <p>Przyjęto, że liczba drukowanych kart zwiększy się w 2018 r. z 177 tys. w wariacie bez zmian do 279 tys. w wariacie po zmianach, w 2019 r. zwiększy się z 177 tys. do 850 tys., liczba drukowanych kart będzie malała i w 2028 r. osiągnie poziom 191 tys. w wariacie po zmianach, natomiast w wariacie bez zmian byłoby to 177 tys.</p> <p>W związku z powyższą zwiększoną liczbą drukowanych kart, w związku z wprowadzaną zmianą zwiększy się również koszt wydruku centralnego. W 2018 r. koszt ten będzie wynosił 2,2 mln zł, przed zmianą 1,4 mln zł, w 2019 r. koszt ten wyniesie 6,7 mln zł, przed zmianą 1,4 mln zł, koszt ten od 2021 r. będzie utrzymywał się na poziomie ok. 1,5 mln zł, w wariacie bez zmian – ok. 1,4 mln zł.</p>
---	---

Wydatki z budżetu państwa (cz. 63) w związku z mobilną wersją KDR (mKDR) i dostosowaniem obecnego systemu do obsługi KDR (SI KDR)

W 2017 r. konieczne jest zabezpieczenie w budżecie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (część 63) środków na stworzenie systemu do wizualizacji Karty Dużej Rodziny na urządzeniach mobilnych oraz dostosowanie systemu SI KDR i zaplecza technicznego w kwocie 0,76 mln zł.

System informatyczny mKDR:

Według szacunków system informatyczny do obsługi aplikacji na urządzenia mobilne będzie kosztował 1 mln zł (500 tys. w 2017 r. i 500 tys. w 2018 r.), a jego obsługa 6 765 zł miesięcznie. Założono również środki na rozwój systemu – 100 tys. rocznie od 2019 r.

Wydanie mobilnej KDR wiąże się z dodatkowymi opłatami za urządzenia mobilne i smsy wysyłane przez mKDR_PWPW (sms aktywujący z loginem i hasłem do aplikacji). W pierwszych dwóch latach zakłada się opłatę ryczałtową za obsługę urządzeń mobilnych w wysokości 150 tys. zł rocznie, natomiast w kolejnych latach 0,31 zł za każde nowe urządzenie. Opłata za smsa od pierwszego roku funkcjonowania aplikacji mobilnej wyniesie 0,11 zł

System informatyczny SI KDR

W latach 2018–2028 na utrzymanie systemu i dostosowanie infrastruktury zostanie przeznaczonych łącznie 5 mln zł.

Wzrost wydatków w części 63 budżetu państwa w 2019 r.:

- koszty wydruku centralnego: 5,3 mln zł,
- koszty związane z systemem informatycznym i mobilną wersją KDR: 0,54 mln zł.

Łącznie: 5,84 mln zł

Dochody JST:

Zakłada się, że w wyniku zmiany, dochody JST z duplikatów wzrosną o 40 tys. zł w ciągu 11 lat. Wartości zbyt niskie do wykazania w ujęciu tabelarycznym w podziale na 11 lat. Zgodnie z metodologią wydatki wykazywane są w milionach zł.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0–10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ... r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	1	16	30	31	31	33	302
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Przystąpienie do Karty Dużej Rodziny niesie dla przedsiębiorców następujące niepieniężne korzyści: a) możliwość współtworzenia polityki rodzinnej – współtworzenia inicjatywy dedykowanej rodzinom wielodzietnym; b) promocja – Karta Dużej Rodziny daje szansę na reklamę działalności; c) pozyskanie nowych klientów; d) możliwość realizacji polityki społecznej odpowiedzialności biznesu. Poszerzenie kręgu beneficjentów KDR o rodziców, którzy kiedykolwiek mieli co najmniej troje dzieci, a także poszerzenie kręgu cudzoziemców uprawnionych do KDR o cudzoziemców mających zezwolenie na pobyt czasowy na podstawie art. 159 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach zwiększy liczbę klientów partnerów KDR. Możliwość przekazywania na adresy poczty elektronicznej osób wnioskujących o aplikację KDR na smartfonie informacji o ich ofercie.						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							

	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Wsparcie rodzin wielodzietnych poprzez przyznawanie im uprawnień. Wsparcie dla rodziców, którzy kiedykolwiek mieli troje dzieci. Wsparcie dla cudzoziemców posiadających zezwolenie na pobyt czasowy na podstawie art. 159 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach. System zniżek ustawowych oraz handlowych wpływa na zmniejszenie wydatków rodzin wielodzietnych oraz zwiększa ich szanse rozwojowe i życiowe. Karta Dużej Rodziny ma za zadanie promowanie pozytywnego wizerunku rodziny wielodzietnej oraz upowszechnienie modelu rodziny wielodzietnej.
Niemierzalne		Weryfikacja imion i nazwisk rodowych rodziców za pomocą danych z dostępnych rejestrów zmniejsza formalności przy składaniu wniosku o KDR.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Korzyści dla rodzin dotyczą ulg paszportowych i kolejowych.	
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu		
☒ nie dotyczy		
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy	
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy	
<p>Członkowie rodzin wielodzietnych nie będą musieli czekać do dwóch miesięcy na wydruk Kart – dostęp do aplikacji uzyskają w momencie przyznania im Kart przez wójta i będą mogli od razu z nich korzystać. Ponadto rodzice będą mogli mieć w swoich telefonach również wizualizację Kart swoich dzieci, dzięki czemu nie będą zmuszeni nosić przy sobie wielu Kart w celu skorzystania ze zniżki. Nie będzie konieczności okazywania dokumentu potwierdzającego tożsamość przy ubieganiu się o przyznanie Karty Dużej Rodziny lub wydaniu duplikatu Karty Dużej Rodziny, dzięki umożliwieniu weryfikacji danych zawartych na ww. dokumencie w bazie PESEL.</p>		
9. Wpływ na rynek pracy		
Nie przewiduje się wpływu nowelizacji ustawy o Karcie Dużej Rodziny na rynek pracy.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☒ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Ułatwienie korzystania z KDR dzięki aplikacji na smartfon, szersza i bardziej atrakcyjna oferta KDR (korzystanie z nowych technologii w postaci aplikacji i możliwość przekazywania mailem posiadaczom KDR informacji o partnerach KDR może zachęcić firmy i instytucje do przystąpienia do KDR) może być czynnikiem sprzyjającym podejmowaniu decyzji o posiadaniu dzieci.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Przepisy wprowadzone nowelizacją będą obowiązywały od 1 stycznia 2018 r., a w zakresie rozszerzenia kręgu osób uprawnionych do posiadania Karty Dużej Rodziny także o rodziców, którzy kiedykolwiek mieli na utrzymaniu co najmniej troje dzieci – od dnia 1 stycznia 2019 r. Rozwiązania ułatwiające składanie wniosków o przyznanie Karty Dużej Rodziny obowiązywać będą od dnia 1 sierpnia 2017 r.		

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Ewaluacja nastąpi w drugiej połowie 2023 r.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Brak.

Załącznik nr 3 – Opieka nad dziećmi w wieku do lat 3

<p>Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw związanych z systemami wsparcia rodzin</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Bartosz Marczuk – Podsekretarz Stanu</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu</p>	<p>Data sporządzenia: 1 czerwca 2017 r.</p> <p>Źródło:</p> <p>Nr w wykazie prac: UD254</p>
---	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Od wejścia w życie ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, tj. od dnia 4 kwietnia 2011 r., obserwuje się wzrost liczby instytucji opieki nad małymi dziećmi oraz liczby miejsc w tych instytucjach, jednak wciąż odsetek dzieci objętych opieką pozostaje na niezadowalającym poziomie i wynosi ok. 11,2% (wg stanu na 30 marca 2017 r.) dzieci w wieku od ukończenia 20 tygodnia życia do lat 3, podczas gdy w 2010 r. było to 3% dzieci. Należy przy tym zauważyć, że opieką w żłobkach i klubach dziecięcych objętych jest tylko ok. 2–3% dzieci w wieku do ukończenia 1 r.ż. Zatem, gdyby wziąć pod uwagę jedynie liczbę dzieci w wieku powyżej 1 r.ż. do 3 r.ż., to obecnie opieką objętych jest 14,5%. Jednak, pomimo stałego wzrostu, tak samej liczby instytucji, jak i miejsc w tych instytucjach, potrzeby w tym obszarze są ogromne. Biorąc pod uwagę cel postawiony w „Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju”, jakim jest planowane zapewnienie do 2030 r. miejsc opieki dla 33% dzieci w wieku do 3 r.ż., konieczne jest utworzenie jeszcze ok. 110 tys. miejsc (jeśli brać pod uwagę dzieci w wieku powyżej 1 r.ż. do ukończenia 3 r.ż.). Należy dodatkowo zaznaczyć, że w ponad 70% gmin w Polsce brak jest jakichkolwiek instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3.

Brak dostępnej opieki dla najmłodszych dzieci, jak również za wysokie opłaty związane z pobytem dzieci w instytucjach opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 są, jak wskazują badania, jedną z głównych barier związanych z trudnościami w łączeniu pracy zawodowej z obowiązkami rodzicielskimi, jakie deklarują rodzice. Wg danych pochodzących ze sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, w instytucjach publicznych albo otrzymujących dotację z budżetu gminy, szacunkowy przeciętny miesięczny koszt związany z pobytem dziecka (na który składają się koszty bezpośrednie m.in. wynagrodzenia osób sprawujących opiekę nad dziećmi oraz koszty pośrednie m.in. koszty administracyjne) i koszty związane z wyżywieniem (koszt m.in. artykułów żywnościowych, wynagrodzenia kucharki lub intendenta) w przeliczeniu na 1 miejsce w skali 2015 r. wynosił **średnio 995 zł w żłobku**, wahając się od ok. 700 zł do 1 200 zł.

Dodatkowym problemem jest, jak wynika z pism wpływających do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, zróżnicowana interpretacja dotycząca przepisów dotyczących wymagań sanitarno-lokalowych oraz kwalifikacji kadry.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Obecnie funkcjonujący system opieki nad małym dzieckiem wymaga zmian, które przyczyniłyby się do zwiększenia dostępności terytorialnej (większy dostęp do placówek opieki bez względu na województwo i typ gminy) i finansowej (niższe opłaty ponoszone przez rodziców) żłobków, klubów dziecięcych i dziennych opiekunów. By osiągnąć ten cel, proponuje się zmianę przepisów w taki sposób, aby wpłynąć na obniżenie kosztów tworzenia i prowadzenia instytucji opieki (m.in. związanych z warunkami lokalowymi czy kadrą opiekuńczą) oraz na zwiększenie poziomu zainteresowania różnych podmiotów ich tworzeniem. Poziom zainteresowania podjęciem działalności w tym obszarze jest związany z poczuciem stabilności warunków, w których ta działalność ma być prowadzona.

Proponuje się zmienić:

– wymagania dotyczące lokali, w których mają być prowadzone żłobki, w zakresie liczby pomieszczeń oraz liczby metrów kwadratowych przypadających na jedno dziecko (m.in. zniesienie przepisu dotyczącego dwóch obowiązkowych sal); nowe rozwiązania powinny przyczynić się do obniżenia kosztów tworzenia i prowadzenia żłobków oraz umożliwić efektywniejsze wykorzystywanie dostępnej powierzchni lokali,

– sposób potwierdzania spełnienia wymagań sanitarno-lokalowych przez nowotworzone instytucje opieki ubiegające się o wpis do rejestru żłobków i klubów dziecięcych; proponuje się wprowadzenie rozwiązań, które dawałyby prowadzącym żłobki i kluby dziecięce pewność w zakresie warunków prowadzenia instytucji opieki poprzez wyeliminowanie rozbieżności w wydawaniu opinii przez różnych powiatowych państwowych inspektorów sanitarnych, doprecyzowanie kto określa maksymalną liczbę dzieci objętych opieką danego żłobka lub klubu dziecięcego oraz umożliwiłyby odwołanie się od rozstrzygnięć wydanych przez sanepid lub komendanta powiatowego Państwowej Straży Pożarnej,

– definicję klubu dziecięcego ze względu na inną zmienną niż czas pracy placówki, gdyż przy ich niedostatecznej liczbie kluczowe jest ich jak najlepsze dostosowanie do potrzeb rodziców, szczególnie pracujących.

Dodatkowo, projektowane rozwiązania mają na celu:

– wsparcie podmiotów planujących utworzenie instytucji opieki przez państwowego inspektora sanitarnego

i Państwową Strażą Pożarną poprzez umożliwienie przeprowadzenia konsultacji,

- stworzenie możliwości większej integracji żłobków i klubów dziecięcych z przedszkolami oraz obniżenie, na wzór przedszkoli, kosztów związanych z opłatami i podatkami związanymi z nieruchomością oraz innymi opłatami na rzecz budżetu państwa lub budżetu samorządu,
- zwiększenie dostępności usług dziennego opiekuna przez zwiększenie katalogu podmiotów mogących go zatrudniać oraz umożliwienie prowadzenia tej formy aktywności w ramach działalności gospodarczej,
- zmniejszenie udziału budżetu państwa w finansowaniu składek za nianie na ich ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i wypadkowe) oraz na ubezpieczenie zdrowotne (zaoszczędzone w ten sposób pieniądze można przekazać na inne działania związane z polityką rodzinną państwa),
- zwiększenie dostępności informacji o instytucjach opieki nad najmłodszymi dziećmi (np. dane kontaktowe do instytucji, informacja o liczbie zapisanych dzieci).

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Opieka nad dziećmi w wieku do lat 3 jest częścią systemu wczesnej edukacji i opieki ECEC (Early Childhood Education and Care). Co do zasady w Europie występuje on w dwóch formach organizacyjnych – jedno i dwuetapowej. W systemie jednoetapowym dzieci nie zmieniają instytucji aż do momentu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej. Natomiast w modelu dwuetapowym młodsze dzieci przechodzą do innej placówki po ukończeniu około 3 r.ż. (w zależności od kraju moment przejścia jest pomiędzy 2,5 do 4 r.ż.). W Europie dominuje system dwuetapowy (m.in.: Belgia – Wspólnota Niemieckojęzyczna i Flamandzka, Republika Czeska, Włochy, Cypr, Węgry). System jednoetapowy występuje w większości krajów skandynawskich, w krajach bałtyckich, Chorwacji i Słowenii.

W różnych krajach występują różnice m.in. w zakresie wieku dzieci objętych opieką, warunków lokalowych, w jakich może być sprawowana opieka (minimalnej liczby pomieszczeń w instytucji, minimalnej liczby metrów kw. przypadających na jedno dziecko), limitów liczby dzieci pod opieką jednego opiekuna, minimalnych wymogów w zakresie kwalifikacji kadry.

W większości krajów europejskich przepisy dotyczące liczby dzieci, które przypadają na jednego opiekuna są określone na szczeblu centralnym. W Grecji, Finlandii i w znacznej części Wielkiej Brytanii, jeden pracownik może opiekować się nie więcej niż 4 dzieci w wieku 2 lat, natomiast na Cyprze i Litwie limit ten wynosi 16 i 15 dzieci.

Na Węgrzech, po wejściu w życie 1 stycznia 2017 r. zmian w systemie opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, występuje 5 typów instytucji: żłobek (bölcsöde), mini żłobek (mini bölcsöde), żłobek rodzinny (családi bölcsöde), żłobek pracowniczy (munkahelyi bölcsöde) oraz dzienna opieka nad dzieckiem (napközbeni gyermekfelügyelet). W żłobku maksymalna liczba przebywających pod opieką 2 opiekunów to 14, wymagana jest także opieka pielęgniarki. W mini żłobku pod opieką jednego opiekuna może znajdować się maksymalnie 8 dzieci, a w przedszkolu rodzinnym i żłobku pracowniczym 5. W żłobku wymagane jest, aby na jedno dziecko przypadały min. 2 m² (w pozostałych typach instytucji powinny to być 2 lub 3 m²), a cały żłobek posiadał powierzchnię przekraczającą 40 m².

W Czechach jeśli pomieszczenie w żłobku (zařízení pro péči o děti do 3 let) przeznaczone na pobyt dzieci jest połączone z sypialnią, to ich powierzchnia powinna wynosić min. 4 m² na każde dziecko. Natomiast gdy są one oddzielone, powierzchnia pokoju dziennego powinna wynieść min. 4 m²/dziecko, dodatkowo wymagane jest, aby na każde miejsce do spania (leżak, łóżko) przeznaczone było co najmniej 1.7 m². Przepisy nie określają maksymalnej liczby dzieci, jaka może przebywać pod opieką jednego opiekuna.

W Norwegii występuje jednoetapowy system wczesnej edukacji i opieki. Dzieci w wieku 0–6 lat uczęszczają do jednolitych centrów przedszkolnych (barnehager) lub przedszkoli rodzinnych familibarnehager). W instytucjach norweskich jeden nauczyciel legitymujący się stopniem licencjata może mieć pod opieką do 9 dzieci w wieku poniżej 3 lat. We wszystkich placówkach musi być co najmniej jedna osoba, która ukończyła przynajmniej trzyletnie studia wyższe (licencjackie). Powierzchnia przypadająca na jedno dziecko powinna wynieść co najmniej 5.3 m².

W Wielkiej Brytanii (Anglia) instytucje zajmujące się opieką nad dziećmi w wieku 0–5 lat (opiekunowie – childminders, dzienne żłobki – day nurseries lub centra dziecięce – Children’s centres) powinny dysponować oddzielnym pomieszczeniem dla dzieci poniżej 2 lat, a placówka powinna zapewniać co najmniej 3.5 m² na każde dziecko poniżej 2 lat i co najmniej 2.5 m² na dziecko

w wieku 2 lat. Pod opieką jednego opiekuna w instytucjach brytyjskich może przebywać do 3 dzieci poniżej 2 r.ż. lub 4 dzieci w wieku 2 lat.

W Austrii opieka nad dziećmi w wieku do lat 3 świadczona jest przez placówki (Kinderkrippen) oraz w systemie usług domowych świadczonych przez opiekunów dziennych (Tageseltern). Minimalna wielkość pomieszczeń, w których sprawowana jest opieka różni się w zależności od rodzaju instytucji i wynosi od 2 do 6 m²/dziecko. Maksymalna liczba dzieci, które może mieć pod swoją pieczę jeden opiekun mieści się w przedziale od 5 do 8 w zinstytucjonalizowanych formach opieki dziennej oraz od 4 do 7 w formach opieki domowej. Kwalifikacje osób sprawujących opiekę także są określone na poziomie centralnym. Opiekunem w żłobku może być osoba legitymująca się dyplomem ukończenia 5-letniej szkoły pedagogicznej. Natomiast osoba pracująca jako pomoc opiekuna musi przejść odpowiedni kurs, który trwa 470 godzin.

Część krajów UE nie posiada regulacji na szczeblu centralnym, które określałyby minimalną powierzchnię, która musi przypadać na jedno dziecko w instytucji. Kwestie te regulowane są na niższych poziomach administracyjnych. Są to: Francja, Niemcy oraz Włochy. Natomiast w Szwecji nie ma regulacji dotyczącej tej kwestii.

W krajach Unii Europejskiej istnieją dwa różne podejścia do angażowania się rodziców w pracę instytucji sprawujących opiekę nad dziećmi w wieku do lat 3. W części państw, w których występuje, tak jak w Polsce, model dwuetapowy, do współpracy z rodzicami zachęca się jedynie placówki dla dzieci w wieku przedszkolnym. Taka sytuacja ma miejsce na przykład w Bułgarii, na

Słowacji czy Cyprze. Natomiast w tych państwach, gdzie przedmiotowa współpraca występuje, najczęściej jest ona realizowana poprzez działanie rad lub komitetów zarządzających, które w zależności od kraju pełnią rolę decyzyjną lub zarządzającą. Rolę decyzyjną pełnią rodzice dzieci do lat 3 w instytucjach duńskich, greckich, chorwackich, łotewskich, słoweńskich. W zależności od kraju może ona dotyczyć celów dydaktycznych, treści i metod dydaktycznych, wyboru materiałów dydaktycznych, regulaminu i rekrutacji kadry. Rodzice pełnią rolę konsultacyjną m.in. w placówkach niemieckich, estońskich czy hiszpańskich.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Dzieci w wieku od 20 tyg. do lat 3	963 826	Szacunek na podstawie danych GUS nt. ludności wg pojedynczych roczników, wieku i płci, stan na 30 czerwca 2016 r.	Zwiększenie liczby dzieci w wieku do lat 3 objętych opieką w żłobkach, klubach dziecięcych i pod opieką dziennych opiekunów.
Dzieci w wieku od 1 r.ż. do lat 3	744 826	Dane GUS nt. ludności wg pojedynczych roczników, wieku i płci, stan na 30 czerwca 2016 r.	Zwiększenie liczby dzieci w wieku do lat 3 objętych opieką w żłobkach, klubach dziecięcych i pod opieką dziennych opiekunów.
Miejsca opieki dla dzieci w wieku do lat 3 w instytucjach (żłobki, kluby dziecięce oraz dzienny opiekun)	99 553	Dane z rejestr żłobków i klubów dziecięcych oraz wykazu dziennych opiekunów, wg stanu na 30 marca 2017 r.	Zmniejszenie opłat ponoszonych przez rodziców.
Instytucje opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 (żłobki i kluby dziecięce, dzienny opiekun)	3 453	Dane ze sprawozdania rzeczowo-finansowego z wykonywania zadań z zakresu opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, stan na koniec 2016 r.	Zwiększenie liczby dzieci przypadających na 1 opiekuna, zmiana wymagań lokalowych.
Niegminne instytucje opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 (żłobki i kluby dziecięce)	2 162	Dane ze sprawozdania rzeczowo-finansowego z wykonywania zadań z zakresu opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, stan na koniec 2016 r.	Objęcie sprawozdawczością.
Gminy	2 478	Dane administracyjne	Zwiększenie obciążenia w zakresie sprawozdawczości.
Powiaty	314	Dane administracyjne	Możliwość zakładania żłobków lub klubów dziecięcych.
Województwa	16	Dane administracyjne	Możliwość zakładania żłobków lub klubów dziecięcych.
Nianie	9 000	Dane ZUS	Zwiększenie opłat rodziców z tytułu zatrudnienia niań.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z ... r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]												
	przed 0 (2017)	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	1,22	335,67	320,86	303,63	301,64	298,63	46,64	43,88	41,64	38,66	36,65	33,65	1802,77
budżet państwa (zwiększenie środków na program Maluch)	0	99	99	99	99	99	99	99	99	99	99	99	1089

ZUS (zmniejszenie wydatków na nianie)	0	-14	-29	-46	-48	-51	-53	-56	-58	-61	-63	-66	-545
budżet państwa cz. 63 (informatyzacja)	1,22	0,67	0,86	0,63	0,64	0,63	0,64	0,88	0,64	0,66	0,65	0,65	8,77
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (zwiększenie wydatków z Funduszu Pracy na program)	0	250	250	250	250	250	0	0	0	0	0	0	1250
Saldo ogółem	-1,22	-335,67	-320,86	-303,63	-301,64	-298,63	-46,64	-43,88	-41,64	-38,66	-36,65	-33,65	-1802,77
budżet państwa (zwiększenie środków na program Maluch)	0	-99	-99	-99	-99	-99	-99	-99	-99	-99	-99	-99	-1089
ZUS (zmniejszenie wydatków na nianie)	0	14	29	46	48	51	53	56	58	61	63	66	545
budżet państwa cz. 63 (informatyzacja)	-1,22	-0,67	-0,86	-0,63	-0,64	-0,63	-0,64	-0,88	-0,64	-0,66	-0,65	-0,65	-8,77
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (zwiększenie wydatków z Funduszu Pracy na program)	0	-250	-250	-250	-250	-250	0	0	0	0	0	0	-1250

Budżet państwa

Wydatki:

Wydatki budżetu państwa związane z dostosowaniem systemu informatycznego do obsługi podmiotów prywatnych i niezbędnej infrastruktury wyniosą w 2017 r. 1,22 mln zł. W kolejnych latach (2018–2028) na rozwój i utrzymanie systemu będzie przeznaczony łącznie 7,55 mln zł. Środki zostaną zabezpieczone w cz. 63 rodzina.

Budżet państwa – zmniejszone wydatki na nianie – szczegółowe dane w załączniku nr 1 – wydatki stanowią iloczyn liczby nian i kwoty 1/2 składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe oraz na ubezpieczenie zdrowotne. Została przyjęta stała liczba nian w wysokości 9 tys. W 2018 r. na nowych zasadach będzie 3 tys. nian, na starych 6 tys., w 2019 r. – 6 tys. na nowych zasadach, a 3 tys. na starych i od 2020 r. już wszystkie nianie będą na nowych zasadach. Do obliczeń przyjęto waloryzację minimalnego wynagrodzenia z uwzględnieniem wytycznych makroekonomicznych Ministerstwa Finansów.

Proponuje się zwiększenie środków przeznaczonych na resortowy program opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „Maluch plus” do 500 mln zł rocznie.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0–10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ... r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	71	70	68	273	274	169	1 773
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	<p>– Zmiana w zakresie potwierdzania spełnienia warunków sanitarno-lokalowych oraz przeciwpożarowych, m.in., konsultowania projektu inwestycyjnego, wydawania zaleceń przez sanepid i ppoż oraz wójta/burmistrza/prezydenta miasta, zmniejszy ryzyko inwestycyjne dla podmiotów tworzących żłobek lub klub dziecięcy.</p> <p>– Zmiany w zakresie kwalifikacji kadry zatrudnionej w żłobku lub klubie dziecięcym oraz kwalifikacji dziennego opiekuna – rozszerzenie liczby osób, które będą mogły zostać zatrudnione</p>						

		w instytucji spowoduje, że podmiot zakładający lub prowadzący żłobek, klub dziecięcy bądź zatrudniający dziennego opiekuna łatwiej pozyska pracownika spełniającego wymagania nałożone ustawą.
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	<ul style="list-style-type: none"> – Zwiększenie dostępu do informacji dla rodziców poszukujących miejsc w żłobku/klubie dziecięcym dzięki zmianom w rejestrze żłobków, klubów dziecięcych lub w wykazie podmiotów zatrudniających dziennych opiekunów (m.in. wprowadzenie danych kontaktowych do instytucji, informacji o liczbie miejsc w porównaniu do liczby zapisanych dzieci, informacji o wysokości opłaty za pobyt dziecka (bez ulg i zwolnień udzielanych w zależności od sytuacji danej rodziny). – Zwiększenie uprawnień doradczo-kontrolnych rodziców dzięki umożliwieniu im powołania rady rodziców. – Zapewnienie właściwej jakości posiłków w żłobkach i klubach dziecięcych dzięki odesłaniu do norm żywienia opracowanych przez Instytut Żywności i Żywienia. – Wprowadzenie preferencji dla rodzin wielodzietnych oraz jeśli instytucja jest przystosowana – dla dzieci wymagających szczególnej opieki, co przy zapisie do żłobka lub klubu dziecięcego ułatwi rodzinom potrzebującym wsparcia uzyskanie miejsca w instytucji opieki.
Niemierzalne	Jednostki samorządu terytorialnego, sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw, rodziny	<ul style="list-style-type: none"> – Zwolnienie żłobków i klubów dziecięcych z opłat z tytułu trwałego zarządu, użytkowania i użytkowania wieczystego nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego powinno wpłynąć na obniżenie kosztów prowadzenia działalności polegającej na zapewnieniu opieki najmłodszym dzieciom oraz zmniejszenie opłat ponoszonych przez rodziców. – Zmiany w zakresie dofinansowania instytucji opieki przez jednostki samorządu terytorialnego mają na celu zachęcenie gmin do dofinansowania żłobków, klubów dziecięcych i dziennych opiekunów, a tym samym zmniejszenie opłat ponoszonych przez rodziców.

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Zakładając, że wprowadzone w ustawie zmiany w zakresie sanitarno-lokalowym przyczynią się do zwiększenia liczby miejsc w już istniejących żłobkach o ok. 40 tys. miejsc, co przełoży się na spadek opłat za pobyt dziecka w instytucji opieki średnio o ok. 10%, tj. obniżenia opłat rodziców do ok. 896 zł.</p> <p>Przy założeniu, że po osiągnięciu 33% odsetka dzieci objętych opieką, środki w kwocie ok. 500 mln zł rocznie byłyby przekazywane na obniżenie opłat rodziców o ok. 250 zł miesięcznie i przy założeniu, że będzie to dotyczyło ok. 70% miejsc opieki (obecnie ok. 46% miejsc w funkcjonujących instytucjach objętych jest dofinansowaniem w ramach programu „Maluch plus”), opłaty ponoszone przez rodziców spadłyby do ok. 400 zł miesięcznie, zamiast obecnych 995 zł miesięcznie (do szacunków przyjęto takie rozwiązanie na 2 lata). Natomiast bez środków Funduszu Pracy opłaty te wynosiłyby ok. 525 zł</p> <p>Powyższe zmniejszenie opłat spowoduje korzyści po stronie rodziców w 2018 r. w wysokości 71 mln zł, a w 2028 r. – 169 mln zł.</p> <p>Dodatkowo dzięki zmianie ustawy zwiększy się liczba miejsc opieki nad dziećmi z 115 tys. do 171 tys. w 2018 r., do 254 tys. miejsc w 2028 r., bez zmiany byłyby 209 tys. miejsc.</p>																																														
	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>2018</th> <th>2019</th> <th>2020</th> <th>2021</th> <th>2022</th> <th>2023</th> <th>2024</th> <th>2025</th> <th>2026</th> <th>2027</th> <th>2028</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>przed zmianą</td> <td>115</td> <td>130</td> <td>145</td> <td>153</td> <td>161</td> <td>169</td> <td>177</td> <td>185</td> <td>193</td> <td>201</td> <td>209</td> </tr> <tr> <td>po zmianie</td> <td>171</td> <td>199</td> <td>230</td> <td>233</td> <td>236</td> <td>239</td> <td>242</td> <td>245</td> <td>248</td> <td>251</td> <td>254</td> </tr> </tbody> </table> <p>Ww. zmiany liczby dzieci mogących przebywać pod opieką jednego opiekuna może powodować zmniejszenie kosztów po stronie jednostkowej instytucji, czyli koszty ponoszone przez przedsiębiorców i gminy. Uwolnione środki mogą skutkować zwiększoną podażą nowych instytucji.</p> <p>W związku ze zniesieniem opłat i podatków związanych z nieruchomościami (opłat od gruntów i budynków) zmniejszą się opłaty ponoszone przez żłobki. Zakładając, że przeciętny żłobek na 15 dzieci w przeciętnej gminie ma powierzchnię 129 metrów kwadratowych i odpowiadający mu udział w gruncie o powierzchni 1104 metrów kwadratowych. Wysokość podatku od nieruchomości z tego tytułu wynosi 2 929 zł rocznie.</p> <p>Część gmin zniosła już opłaty związane z nieruchomościami, a ponadto część żłobków prowadzonych jest w wynajętych lokalach a opłaty związane z podatkiem od nieruchomości są wliczone w czynsz i w związku z tym nie ma możliwości określenia jakie będą całkowite koszty zmiany.</p> <p>W związku z brakiem informacji na temat opłat ponoszonych przez żłobki i kluby dziecięce, w związku z przepisami zawartymi w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, nie jest możliwe oszacowanie skutków projektowanych rozwiązań, jednakże przewiduje się, że ze względu na znikome koszty projektowanej zmiany koszty zostaną pokryte w ramach środków zabezpieczonych w PFRON.</p>													2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	przed zmianą	115	130	145	153	161	169	177	185	193	201	209	po zmianie	171	199	230	233	236	239	242	245	248	251
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028																																				
przed zmianą	115	130	145	153	161	169	177	185	193	201	209																																				
po zmianie	171	199	230	233	236	239	242	245	248	251	254																																				

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☒ zwiększenie liczby dokumentów ☒ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☒ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy

Komentarz:

Złożenie wniosku o wpis do rejestru żłobków lub klubów dziecięcych, jak i do wykazu podmiotów zatrudniających dziennego opiekuna/zmianę wpisu lub o wykreślenie będzie możliwy jedynie w formie elektronicznej. We wniosku będzie konieczne podanie większej ilości danych niż obecnie (np. nr telefonu, e-mail) celem ułatwienia rodzicom kontaktu z podmiotami prowadzącymi instytucje opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, przy czym w przypadku dokumentów, do których wójt/burmistrz/prezydent miasta ma dostęp, wnioskodawca zostanie zwolniony z konieczności ich dostarczenia. Konieczne będzie również na bieżąco aktualizowanie danych wprowadzonych do rejestru lub wykazu o liczbie dzieci zapisanych do instytucji, co będzie korzystne dla rodziców – będą mieli na bieżąco informacje czy w instytucji są wolne miejsca, a także dla gmin/administracji centralnej, a także przekazywanie raz w roku sprawozdań z tego zakresu – umożliwi to monitorowanie zaspokojenia potrzeb w zakresie opieki nad najmłodszymi dziećmi. Będzie to związane ze zwiększeniem obciążeń po stronie podmiotów niepublicznych, które do tej pory nie były objęte sprawozdaniami z zakresu opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, natomiast zmniejszy obowiązki sprawozdawcze po stronie gmin (do tej pory sprawozdania były zbierane w okresach półrocznych).

9. Wpływ na rynek pracy

Złagodzenie warunków lokalowych, tj. zniesienie obowiązku posiadania 2 sal zbiorowego pobytu dzieci w żłobku, może przyczynić się do zwiększenia liczby żłobków oraz miejsc opieki. Oznacza to ich większą dostępność, co jest jedną z kluczowych kwestii z punktu widzenia rodziców powracających na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem dziecka jako pracowników lub jako przedsiębiorców. Zachętą do tworzenia nowych miejsc opieki, w większym stopniu niż obecnie ze względu na znacznie wyższe środki, będzie resortowy program rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3. Z kolei wprowadzenie zmian dotyczących kadry zatrudnianej w żłobkach i klubach dziecięcych, tj. umożliwienie pracy jako opiekun szerszej grupie osób, może przyczynić się do większej podaży osób spełniających warunki ustawowe. W połączeniu ze wzrostem liczby miejsc opieki, zmiany w tym obszarze umożliwią wejście lub powrót na rynek pracy większej grupie osób przyczyniając się do wzrostu zatrudnienia, co z kolei wiąże się ze wzrostem przychodów budżetu państwa z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne oraz z podatków.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☒ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
--	---	---

Większa liczba miejsc opieki może być czynnikiem sprzyjającym podejmowaniu decyzji o posiadaniu dzieci. Jak wynika z badania Diagnoza Społeczna 2013¹⁾, jednym z ważnych lub bardzo ważnych powodów dla których Polacy rezygnują z dzieci są trudności w pogodzeniu pracy i rodzicielstwa, a także brak miejsc lub zbyt wysokie opłaty w żłobkach i przedszkolach. Wraz z trudnymi warunkami materialnymi, złą sytuacją mieszkaniową, brakiem pracy lub niepewnością zatrudnienia i wysokimi kosztami wychowania są to przyczyny związane ze złą sytuacją materialną i poczuciem niestabilności.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Przepisy wprowadzone nowelizacją będą obowiązywały od 1 stycznia 2018 r.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Ewaluacja nastąpi 4 lata po wejściu w życie nowelizacji, tj. w 2022 r..

¹⁾ „Niska dzietność w Polsce w kontekście percepcji Polaków”, Diagnoza Społeczna 2013, Irena Kotowska (red.), Warszawa 2014.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Załącznik nr 1 Szacunek wysokości składek opłacanych za nianie przez budżet państwa

Załącznik nr 1 do załącznika nr 3 do OSR

Szacunek wysokości składek optacanych za nianie przez budżet państwa

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Minimalne wynagrodzenie	2 086,67	2 186,83	2 298,35	2 412,51	2 530,72	2 649,66	2 772,43	2 899,04	3 029,50	3 165,82	3 308,28
Składki społeczne (emerytalne, rentowe, wypadkowe)	7 341,73	7 694,13	8 086,53	8 488,16	8 904,08	9 322,57	9 754,52	10 199,98	10 658,98	11 138,63	11 639,87
Składki zdrowotne	1 944,63	2 037,97	2 141,91	2 248,29	2 358,46	2 469,31	2 583,72	2 701,71	2 823,28	2 950,33	3 083,10
Liczba niań	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000
Wydatki budżetu państwa na składki na starych zasadach	83 577 235	87 588 942	92 055 978	96 628 092	101 362 868	106 126 923	111 044 137	116 115 153	121 340 335	126 800 650	132 506 679
Wydatki budżetu państwa na nowych zasadach	69 647 696	58 392 628	46 027 989	48 314 046	50 681 434	53 063 462	55 522 069	58 057 576	60 670 167	63 400 325	66 253 340
Oszczędności budżetu państwa po zmianie	13 929 539	29 196 314	46 027 989	48 314 046	50 681 434	53 063 462	55 522 069	58 057 576	60 670 167	63 400 325	66 253 340

Warszawa, 5 czerwca 2017 r.

Minister
Spraw Zagranicznych

DPUE.920.788.2017 / 10 / as

dot.: RM-10-66-17 z 02.06.2017 r.

Pani
Jolanta Rusiniak
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia

o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw związanych z systemami wsparcia rodzin, wyrażona przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej

Szanowna Pani Minister,

w związku z przedłożonym projektem ustawy pozwalam sobie wyrazić poniższą opinię.

Projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem

Minister Spraw Zagranicznych
SEKRETARZ STANU
Konrad Szymański
Konrad Szymański

Do wiadomości:
Pani Elżbieta Rafalska
Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
Departament Rady Ministrów

wpłynęło 05-06-2017